

**MIN MORFARS FAR
LÄROVERKSADJUNKTEN
JOHANNES HELLSTEN
(1847-1922)
EN BIOGRAFI**

**AV
OLOF CRONBERG**

Till min käre morfar

HANS HELLSTEN

på hans 80-årsdag

den 13 juni 1981

Denna bok är tryckt i 200 numrerade exemplar, och den säljes för 70 kronor. Den kan erhållas efter beställning hos mig.

Anmärkningar och synpunkter erhålles tacksamt av mig.

Adress vid synpunkter och beställning:

Olof Cronberg
Tygelsjövägen 127
230 42 Tygelsjö
Tel. 040/46 65 38

Detta är exemplar nr 010

Tidigare av författaren utgivna böcker:

1. Min farfars farfar. Murmästaren Sven Cronberg. .
Ett levnadsöde. 1:a uppl. (30 ex) April 1979 *slutsåld*
2. Min farfars farfar. Murmästaren Sven Cronberg.
Ett levnadsöde. 2:a omarb. och utökade uppl.
(100 ex) December 1979 *50 kr*

Omslagsbilden: Johannes Hellsten

Första upplagan
Kopierad på Kopieringshuset Electra
Malmö, juni 1981

Syftet med denna bok är att försöka beskriva Johannes Hellstens liv så som man finner det i offentliga handlingar, såsom t.ex. kyrkoböcker och protokoll från Domkapitlet. Jag har således inte försökt att beskriva hur Johannes var som människa.

Boken är uppbyggd av utdrag ur diverse handlingar. Många protokoll, förordnande och tjänstgöringsbetyg har jag fått låna av Maja Hellsten, vilket jag är mycket tacksam för. Till dessa har jag skrivit mina kommentarer, och på så sätt fått ihop en berättelse, som skildrar Johannes liv, från vaggan till graven.

Det finns en del avsnitt, som jag skulle ha velat titta lite närmare på, men, beroende på att jag inte kan nå alla handlingar här i Malmö, måst ha skjutit åt sidan, åtminstone tills vidare.

Det är inte bara släktingar som kan ha intresse av att läsa boken. Jag tror att många andra, inte minst släktforskare skulle kunna vara intresserade av ett eller annat. Finns det något stycke, där jag har misskött mig och låtit bli att sätta ut källa, så är det bara att fråga mig var jag har fått det ifrån.

Det kan också vara på sin plats att nämna att släktavlorna längst bak i boken är mycket kortfattade, vilket beror på att den här boken skall ju handla om Johannes, och så tyckte jag inte att släktavlorna skulle ta allt för stor plats. Eventuellt kanske jag sätter ihop någonting om släktavlorna senare.

Slutligen önskar jag läsaren mycket nöje med läsningen av denna bok.

Tygelsjö den 25 maj 1981

Olof Cronberg

Kronologi	5
Släkten Hellsten	6
Topografi	7
Horsby Backgård	9
Moderns död	11
Faderns död	16
Förmyndarna	21
Auktionen	22
Första familjen	23
Johan på Gästis	27
Till sjöss	29
Resor	31
Aterkomsten till Borås	33
Skola i Vänersborg	34
Student i Lund	36
Götiska förbundets skola	38
Lundaåren	40
Malmö högre allmänna läroverk	47
Lärobok i proportionslära	53
Nils Aschan	56
Vigsel	57
Släkten Ekelund	58
Barnen	59
Västra Torups Torf AB	61
Lingilt	64
Andra affärer	67
Revisorsuppdrag	73
Konkursen	76
Norrlands agenturen	86
Pensioneringen	89
Död och begravning	92
Bouppteckningen	97
Efterskrift	99
Bilagor	100
Källförteckning	106
Register	108
Släkttavlor	115

- 1847 föddes Johannes Hellsten på Hørsby Backgård i Tarsleds socken, son av Anders Eriksson och Sara Andreasdotter.
- 1856 dog först modern, och sedan fadern med tre månaders mellanrum.
- 1857-59 dräng hos Brittars Svens(?) i Lagstorp i Remmene sn.
- 1859 med gästgivaren Anders Andersson till Borås.
- 1860-64 passopp, kypare, skjutspojke och faktotum hos gästgivaren i Borås.
- 1864 åkte till Göteborg, och mönstrade på skutan Urdur.
- 1864-67 var Johannes till sjöss.
- 1867-68 i Borås tekniska skola.
- 1868-73 elev vid Vänersborgs högre allmänna läroverk.
- 1873 inskriven vid Lunds universitet, Västgöta nation.
- 1873-76 studerande vid Lunds universitet.
- 1877-79 lärare vid Götiska förbundets skola i Mölndal.
- 1880 filosofie kandidat examen.
- 1880-81 provår vid Lunds allmänna läroverk (Katedralsskolan).
- 1881-85 extra lärare vid samma läroverk
- 1885-1914 adjunkt vid Malmö högre allmänna läroverk (Latin-skolan).
- 1887 utgavs Lärobok i proportionslära, skriven tillsammans med Thorsten Brodén.
- 1894 gifte han sig med Paula Cecilia Katarina Ekelund, dotter av Svante Ekelund och Mina Hopp.
- 1895-1901 föddes hans tre söner och hans dotter.
- 1903 startades Västra Torups Torf AB.
- 1906 köptes Bygget i Västra Torup.
- 1909 gick han i konkurs.
- 1909-22 inhade Norrlandsagenturen.
- 1912 riddare av Vasaorden.
- 1914 pensionerades han efter att ha varit adjunkt i 29 år.
- 1922 dog Johannes Hellsten i Västra Torup, 74 år gammal.

Släkten Hellsten

Egentligen är det fel att kalla släkten för Hellsten, därför att det var först Johannes, som tog sig namnet Hellsten. Men eftersom det inte finns något bättre namn, så får det stå kvar.

Släktens äldste kände stamfader hette Jonas Eriksson. Han bodde i Källstorp i Jällby socken, och uppgavs ha kommit ifrån Landa socken. Han gifte sig 1738 med änkan Karin Larsdotter och hade med henne sonen Oluf. Denne Oluf, som var född 1745, övertog gården. Han gifte sig 1765 med Brita Persdotter, dotter av Per Andersson och Ingeborg Persdotter i Tokatorp, Väsene sn. De hade tillsammans många barn, av vilka sju nådde mogen ålder.

En av dessa var Erik Olufsson. Han var född 1778 och kom 1803 till Tarsled, där han gifte sig med Maria Olufsdotter, boende på Horsby Qvädaregård. Han lät sig värvas 1806, som soldat med namnet Hörberg, till Västgöta Dals regemente under Horsby Bengtsgårds rote. Han var soldat till 1812, då han fick avsked såsom "felagtig i armen" och roten blev indragen till trosshäst. De fick fem barn, däribland Anders Eriksson (Hörberg).

Anders Eriksson gifte sig första gången 1843 med Annicka Persdotter, dotter av Per Andersson och Ingrid Olofsdotter i Venavalla Östergård, Remmene sn. Hon dog i augusti samma år tre veckor efter det att en dotter döpt till Johanna fötts. Dottern Johanna dog lite senare. Anders Eriksson gifte 1844 om sig med Sara Andreasdotter, dotter av Andreas Svensson och Johanna Eriksdotter i Stommen, Bråttensby sn. Med henne hade han sex barn av vilka tre nådde mogen ålder, nämligen Christina, Johannes och Johanna.

Christina, som var född 1847, gifte sig med Anders Petter Svensson i Fårekulla Storegård, Remmene sn. De utflyttade 1880 till Amerika.

Johannes var född 1847. Se fortsättningen!

Johanna, som var född 1852, gifte sig med sin svågers bror Johannes Svensson. De hade flera barn, däribland Karl, som tog sig namnet Ränn, och Helga, som var gift med Karl Abel Reimer.

För fler upplysningar om släkten, se släkttaflorna!

Tarsled, Herrljunga, Jällby, var någonstans ligger dessa orter? Ja, det är minsann inte så lätt att veta, och därför tänker jag berätta lite om det.

Tarsled, Herrljunga och Jällby ligger nästan i mitten av Västergötland (se kartan), just på gränsen mellan skogsbygden söderut och Västgötaslätten norrut. Än Nossan flyter genom Herrljunga. Precis som i Skåne är socknarna mycket små. Det tyder på att socknarna har varit rika jordbruksbygder sedan urminnes tider.

I mitten av 1800-talet kom järnvägen, och Herrljunga blev en knutpunkt för järnvägen mellan Stockholm och Göteborg, och för järnvägen mellan Vänersborg och Borås. Detta medförde att samtidigt som Herrljunga blev en allt betydelsefullare ort, försvann de andra socknarna ått snabbare från kartan.

Herrljunga, Tarsled, Remmene, Fölene och Eggvena bildade ett pastorat i Skara stift. Sedan 1952 ingår dessa socknar och även Bråttensby i Herrljunga kommun i Älvsborgs län.

Tarsled omfattar odlade eller skogsplanterade svältmarker med åkern utgörande 35 % av landarealen och skogsmarken 48 %. Namnet Tarsled kommer från gården Tarsled (Stommen). Det skrevs 1393 Tarslef och 1404 Thorslefva sokn. Förleden är genitivet av Tord eller något, annat med Tor sammansatt namn. Efterleden är lev, löv och betyder efterlämnat arvegods. År 1953 hade Tarsleds socken 556 invånare.

Herrljunga genomflytes av Nossan, vars dalgång är den egentliga odlingsbygden. I norra Herrljunga ligger kronoparken Edsmären på gränsen till Skaraborgs län. Herrljunga skogsplanterades i slutet på 1800-talet. Åkern utgör 26 % av landarealen, skogsmarken 56 %. Namnet är givet efter kyrkbyn och skrevs 1293 Heriaelungum. Förleden har tolkats som genitiv av här i betydelsen folk. Den senare leden är plural av fornsvenskans liung. Namnet skulle syfta på den talrika bosättningen på ljunghedarna i trakten.

Alla de ovan uppräknade socknarna, utom Jällby (som tillhörde Gåsene härad), tillhörde Kullings härad. Kullings härad skrevs 1257 Collanhereth, i Äldre västgötalagen colansh. Det är bildat till kol med ändelsen -and, vilken anger rik tillgång på något, och syftar troligen på kolskogar.

Horsby Backgård

Horsby var egentligen den största byn i Tarsled. Det fanns ingen by Tarsled, utan Tarsled fanns bara med i namnet Tarsled Stommen. Att Horsby var en stor by kan påvisas med att på Horsby ägor fanns fem stycken soldattorp.

Nu skall jag övergå till att berätta om Horsby Backgård. Gården kom Anders Eriksson över innan han gifte sig med Annika Persdotter. Så här står det nämligen i deras vigselnotis:

1843 lyst 8/1 Anders Eriksson 32 Dr och hem

vigd 28/1 Annika Persdotter 27 äg: 1 Horsby
Backg.

Pig därstädes

Skriftel. Bifall af Giftoman modern Enkan Ingrid
Olofsdr. och Sonbroder Johannes Persson i Vena-
valla Österg.

Anders står här skriven som hemmansägare, och han ägde tydligen redan 1/6 mantal i gården, vilket han hade köpt av Andreas Svenssons änka Annicka Börjesdotter. Hon hade år 1835 köpt ut sina arvingar ur gården för 311 Rdr 5 sk.

Annika Persdotter dog bara 8 månader efter vigseln, efter det att hon hade fött en dotter Johanna, som dog späd.

Året därpå gifte Anders om sig med Sara Andersdotter:

1844 lyst 2/6 Anders Eriksson 34 Enkeman Hem äg

vigd 10/8 Sara Andersdotter 19 i Horsby Backg

Pig i Österg. ibm

Lysning uttogs af mannen, barnlös i förra giftet Kvitto
företedt af afledna hustruns närmaste arfwingar, att de
sin rätt i boet undfått. Skrifligt bifall lämnat af
modern och förmyndaren J Anders i Horsby Österg.

Under detta gifte inköptes ytterligare mark, nämligen 1/8 mantal av Horsby Östergård. Denna mark såldes av Johannes Jonasson och Johanna Eriksdotter, dvs. Saras styvfar och hennes mor. Inom parentes kan nämnas att det finns en lagfart bevarad, som visar att Johannes Jonassons föräldrar Jonas Andersson och Maria Svensdotter hade inköpt gården av hennes föräldrar Sven Månsson och Britta Danielsdotter.

Båda gårdarna var så kallade kronoskattegårdar. Benämningen kronoskatte kommer ifrån den länge rådande uppfattningen att

kronan tidigare skulle haft äganderätten såväl som nyttjanderätten. Denna "rätt" avsåg sig kronan uttryckligen 1789 (kungliga förordningen 21 februari 1789), varför benämningen skattehemman är riktigare. Skattehemman var ett hemman som brukaren ägde och betalade skatt för.

År 1846 den 6 mars föddes Anders Eriksson och Sara Andersdotters dotter, som fick namnet Christina. Året 1847 föddes en liten gosse, som fick namnet Johannes:

1847 Sept 17	Johannes Anders Eriksson	Bondfolk i
19	Sara Andersd ^{ter}	Horsby Backg.
30-35		

m. Anders Duktig, h Britta Eriksdotter Österg., Petter Jonsson Österg., Annika Jonsdr.

Det kan nämnas att Britta Eriksdotter är Anders syster och att Petter Jonsson är Saras halvbroder.

1850 föddes två tvillingsystrar, som fick namnen Cajsa och Johanna. De var dock svaga från födelsen och dog bara några dagar senare. Nästa dotter fick också namnet Johanna, och hon var född 1852 den 25 september.

Om gården har Johannes berättat att den skulle vara en nävertäckt stuga med utsikt över Nossans ådal.

Den 2 februari 1856 födde Sara Andreasdotter en son, som fick namnet Efraim. Ganska jämt en månad senare kan man läsa följande ur Tarsleds dödbok:

Nr 13, Gifte hustru Sara Andreasdotter i Horsby Backg. Gift med hem. eg. And. Eriksson ibm., föräldrar Andreas Johanna Eriksdtr., född i Algutstorp 1825 aug 2, död i Tarsled 56 6/3 mjölkkastning efter förlossning, begravd i Tarsled 56 mars 16 av Yllander.

Om det är någon som inte vet vad mjölkkastning är så går det bra att läsa följande utdrag ur Nordisk Familjebok:

Mjölkkastning ett oegentligt och fordom mycket missbrukadt ord, som skulle betyda, att kvinnomjölken genom sinnesrörelser, förkylningar upphörd digifning o.d. hastigt skulle upphöra att afsöndras och i stället "kasta sig" på inre organ, förorsakande inflammationer, yrsel, galenskap o.d. Detta får dock ej tagas efter bokstaven...

Fyra dagar senare avled även den yngsta sonen:

Nr 16, Barnet Efraim, föräldr. And. Eriksson Sara Andersdr. på Horsby Backg. i Tarsled, född i Tarsled 56 febr 2, död i Tarsled 56 10/3 svag fr födslen, begravd i Tarsled 56 mars 16 av Yllander.

Det var mycket vanligt på den tiden att spädbarn, i synnerhet om modern också hade dött.

Två månader senare upprättades bouppteckningen efter Sara Andreasdotter. Det som gör den här bouppteckningen så intressant är att man här kan se precis vad de ägde, när de själva skötte huset. Annars brukar det ofta vara så, att personer som dör redan har lämnat över hushållet till en son eller dotter. Här är i alla fall en bouppteckning från Kullings häradersrätt:

År 1856 den 5 maj blef på Wederbörande begeran laga bouppteckning och werdering anställd i sterbhuset, hos Enkemann Anders Eriksson i Horsby backgården, öfver all den fasta och lösa egendomen som befans efter dess aflidna Hustru Sara Andreas dotter, Hwilken med döden aflidit den 6 sistledne mars, och i giftet med Dess Efterlämnade Enkemann Sammanaf flat fyra barn, hvaraf yngsta barnet gossen Ephraim med döden aflidit 5 dagar efter moderns död, öfrige barnen son Johannes 8 $\frac{1}{2}$ år, Christina 10 år samt Johanna 3 $\frac{1}{2}$ år till hwars Laga förmyndare å

möderne Sidan föreslogs Hemmansegare Johannes Andersson i
Horsby Westerg. och efter lämnad warning om egendoms uppgif-
wande företogs förrättningen som följer

Fastighet 1/8 mantal krono-			Transport	18:16	548:40
skatte i Horsby Österg. hwil-			2 Sädesbingar	1:16	
ket under äktenskapet är in-			4 Spannar	32	
köpt upptages till	556:32		5 gamla Tunnor	24	
<i>Silver</i>			4 Ämbar 8 Buttar	1:16	
Spänne	1:--		4 gamla Kjernor	12	
Bägare	2:--	3:--	2 gamla Alträd	1:16	
Mässing En ljusstacka	--:32		2	32	
Koppar 1 Kittel 11 # å			7 brännwinskärel	4:--	
24 Skill. #		5:24	4 mindre baljor	20	
<i>Jernsaker</i>			2 Saltebaljor	1:--	
gryta	1:16		3 Sillebordsfjerdinar	8	
sämre	16		2 mindre Tunnor	8	
stekpanna	24		1 Kafwelträd	12	
jernstång	1:16		3 Spinnräckar	2:--	
Spadar 6 hackor	1:16		1 Dussin fat	1:--	
gamla Liar	1:--		1 1/2 Do Talrikar	12	
yxor	1:--		3 Halfskäppor 3 Tryg	1:--	34:32
Såg, hammare, tång	--:24		<i>Aker och körredskap</i>		
något bandjern	16		1 Resewagn	7:--	
bandknif 2 Hygjern	16		1 Do Arbets Wagn	5:--	
jernlina	32		1 Do	4:--	
större hammar	8		2 Wagnar med håfwar??	5:--	
något jernskrå för	8	9:--	2 Harfvar	3:16	
<i>Träbohog</i>			1 Spikharf	1:--	
1 Bord	1:16		1 Jernplog	5:--	
1 Soffa	1:32		1 Träplog	1:--	
1 Skåp	32		2 Krakar	1:--	
1 Större Ekekjesta	4:--		1 utan ?	8	
1 Do	3:16		1 Bult	32	
1 Do af gran	1:32		3 gamla slädar	24	
2 Mindre	1:32		1 gammal skafkjerra	4	
3 Skrin	32		2 med bottnar	32	
4 Stolar	32		1 stensläde	8	
5 Kar	2:32		2 Selar 2 ok	1:32	36:12
<i>Transport</i>	18:16	584:40	<i>Transport</i>		655:36

<i>Transport</i>	655:36	<i>Transport</i>	12:12 715:12
<i>Sängkläder</i>		7 större mindre Säc-	
3 Wardagssängar	3:--	kar eller Påsar	1:32
3 Lakan	1:-- 4:--	4 större Rep	2:--
<i>Gångkläder</i>		2 mindre Rep	16
1 Swart klädning	3:--	3 Patäljer 1 flaska	16
1 Do	2:--	2 glas	8
Rödrandig fyrtrå till		2 sigter	8
2 ^{ne} klädningar	8:--	1 Repa 1 bitsmal	12
2 Klädningar	5:--	8 # Ull	4:--
1 Grönrandig	3:--	1 stop af bläck	12
1 Räck	5:--	1 Caffepanna	16
1 gammal klädning	1:--	1 bugakorg 2 mindre	12
5 kjortlar 1 Tröja	3:16	7 askar	12
1 Tröja af Wadmal	32	1 fina	4
1 Randig klädning	3:--	4 Knifwar	8
9 Lintyg bättre och		1 Dussing Hornskedar	16
sämre	3:--	Lagdon, Fähusdon och	
8 hwhita Snippkläder	5:--	Bakedon	32-
16 Do af åtskilliga		3 Ystekar	12
färger	6:32	3 par kardor	36
7 förkläder	3:16	1 Dosse	8
2 musser	32	2 Lådor	8
2 Par handskar	32	1 Hornqwarn	1:--
2 Par strumpor	16	1 Palate qwarn	16
2 Band	16	1 Sax	6
1 par Wantar	8	1 Skärknif med behör	8 226:22
1 par kängor	16	<i>Kreatur</i>	
2 Skinntröjor	1:-- 55:24	földrektig sto	66:32
<i>Diverse</i>		par oxar	83:16
1 wäggyr	1:16	Par mindre	50:--
1 Påstilla	2:32	ko	20:--
5 gamla Böker	--:40	qwiger	24:--
4 Buntar Linväf	3:16	kalfwar	3:16
1 Stucke Swart furtrå	2:--	får med 3 lamm	10:--
1 Do grönt	2:--	swin	8:--
1 Spegel	4	gås	1:-- 266:16
<i>Transport</i>	12:12 715:12	<i>Transport</i>	1008:02

<i>Transport</i>	1008:02	<i>Transport</i>	280:--
<i>Utsäde</i>		Till Anders Carlsson	
Tunnor Råg	4:--	i Bengtsg.	305:16.4
Do Korn	3:16	Till Bryngel i Backeg.	10:23.4
Do Blandsäd	10:--	Till soldat Duktig i	
Do Hafwre	16:--	Arfwedsg.	39:15
do Potäter	4:--	Till Johannes i Kvädareg	12:32
köppar Linfrö	32 38:--	Till Johannes i Bengtsg.	16:--
<i>Fordran Johannes</i>		Till Tarsled Kyrke Cassa	33:16
Eriksson i Horsås	5:26.8	Till Bryngel i Bengtsg.	42:43.4
Mantal kronoskatte i Hors-		Till soldat Duktig	52:37.4
by Backg. som är af änke-		Till Johannes i Bengtsg.	20:--
man inköpt före äkten-		Till Herr Kyrkoherde	
skapet	800:--	Lundqwistens Likstol	3:--
<i>Summa Inventari</i>	1851:32.8	fattig procent	2:15
<i>Skulder</i>		Boupptecknings arf-	
Till hypoteksföreningen	280:--	woden	1:16
<i>Transport</i>	280:--	Till Tarsleds fattig	
		Cassa	34: 7
		Till Boupptecknings Lag-	
		fart	2:--
		<i>Summa</i>	856:11.4
		<i>Behållning</i>	995:21.4

Att detta bo med tillgångar och skulder är Riktigt uppgifwet
Sådant det wid min hustrus Dödsfall befans, så att icke det
Ringaste är uteglämt eller lämnat. Intyggar under Edelig För-
bindelse af Anders Eriksson Enkemann

Wore sålunda efter Bästa förstånd, noga upptecknat och werde-
rat af

ACarlsson och Bryngel Larsson

i Horsby

Boupptecknings och werderingsmän

Med förestående förmyndare befattning, åtager jag mig utan
Laga hinder, eller motsägelse, som här till bewis meddelas af
Horsby Westerg. som ofvan

Wittnen

Johannes Andersson

ACarlsson

Bryngel Larsson

Här kunde man således precis se vad de hade i sitt bo. Intressant tycker jag också det är att se vad de hade för djur. Som man kan se hade de ganska många, ett sto, 2 par oxar, en ko, kvigor och kalvar, får, svin och slutligen en gås. Man kan också se att de odlade råg, korn, blandsäd, havre, potatis och lin på sina åkerlappar.

Vidare kan man se att de har en skuld på 280:-- till hypoteks-föreningen. Vad var då en hypoteksförening för någon förening? Jo, en hypoteksförening är en förening av fastighetsägare, och dess ändmål är att låna upp pengar för att kunna låna ut dessa till sina medlemmar mot säkerhet av fast egendom. Älfsborgs « m. fl. läns hypoteksförening bildades 1851 och hade sitt säte i Göteborg. Härifrån har tydligen lånats 280:-- , förmodligen då de inköpte 1/8 mantal av Horsby Östergård.

Faderns död

Anders Eriksson hade ju tidigare varit gift med Annica Persdotter, så det här var andra gången som han förlorade sin hustru. Detta tog honom säkert mycket hårt, och den här gången hade han också tre minderåriga barn att ta hand om. Han hade ingen piga på gården, utan troligt är att barnens mormor Johanna Eriksdotter höll ett öga på barnen och hjälpte till med hushållsarbetet.

Enligt Johannes miste fadern strax efter sin hustrus död bi förmågan, vad han nu menar med det. Kan det vara så att han menar att fadern miste förmågan att stå bi, d.v.s. att han inte stod ut, utan dog av sorg. Tarsleds dödbok har följande syn på dödsfallet:

Nr 26 Enkm. Anders Eriksson på Backg. Horsby Tarsled, Erick Olofs. Maja Olofsdr föräldr., född i Tarsled 1810 maj 3, död i Tarsled 56 1/6 av Förkylning, begravd i Tarsled 56 Juni 8 av Lundqvisten.

Enligt Johannes skall faderns sista ord ha varit: Johannes skall ha gården. Det blev nu inte så, men de omyndiga barnen ägde ändå gården några år framåt.

Det kan tyckas löjligt att jag här under även tar med Anders Erikssons bouppteckning, när jag redan tidigare tagit med Sara Andreasdotters bouppteckning upprättad knappt tre månader tidigare. Men även om det inte är stora skillnader, kan man jämföra dem, och se vad som har förändrats under den här tiden. Jag måste dock ändå nämna, att när denna bouppteckning upptecknades, skrev man till viss del av den tidigare, eftersom den då ännu inte hade blivit inlämnad till häradsrätten. Åter igen Kullings häradsrätt:

År 1856 den 23 Juni blev på wederbörande begeran Laga bouppteckning och hwerdering anställd i Sterbhuset Efter Afledna Enkemannen Anders Eriksson i Horsby Backgården, hwilken med döden afled den 1 uti ofvannämnda månad och i giftet med dess förut afledna Hustru Sara Anders Dotter sammanafat 3^{ne} Barn Sonen Johannes 8 1/2 år, Christina 10 år samt Johanna 3 1/2 år till hwars Laga förmyndare å fäderne Sidan föreslogs Hemmansegaren hwederhäftige Anders Duktig i Herljunga Arfwedsg. Efwen som deras förut å möderne sidan tillsatte förmyndaren Johannes Andersson i Horsby Westerg. och Efter förut Lämnad warning om egendoms uppgifwande företogs förrättningen som

följer

<i>Fastighet</i> 1/6 mantal krono-			<i>Transport</i>	15:--	1384:40
skatte i Horsby Backgård			4 Stolar	32	
Hvilket Ensamt tillhörde			5 Kar	2:32w	
Enkmannen upptages till	800:--		2 Sädesbingar	1:16	
1/8 mantal i Horsby Österg.			4 Spannar	32	
som under äktenskapet är			5 gamla Tunnor	24	
inköpt upptages till	566:32		4 Ämbar 8 Buttar	1:16-	
<i>Silfwer</i>			4 gamla Kjernor	12	
Spänne	1:--		2 gamla Alträd	1:16	
Bägare	2:--	3:--	2	32	
<i>Måsing</i> 1 Ljusstacka	--:32		7 brännwinkärel	4:--	
<i>Koppar</i> 1 Kittel 11 # å			4 mindre baljor	20	
24 Skill. #	5:24		2 Saltebaljor	1:--	
<i>Jernsaker</i>			3 Sillebords fjerdinar	8	
gryta	1:16		2 mindre Tunnor	8	
sämre	16		1 Kafwelträd	12	
stekpanna	24		3 Spinnräckar	2:--	
Jernstång	1:16		1 Dussin fat	1:--	
Spadar 6 Hackor	1:16		1 1/2 Do Talrikar	12	
gamla Liar	1:--		3 Halfskäppor 3 Tryg	1:--	34:32
yxor	1:--		<i>Åker och Körredskap</i>		
Såg, Hammare, Tång	24		1 Resewagn	7:--	
något bandjern	16		2 Dito Körwagnar	9:--	
bandknif 2 Hygjern	16		2 Wagnar med håfar?	5:--	
jernlina	32		3 Harfwar	4:16	
större Hammar	8		2 Plogar	6:--	
något jernskrå för	8		2 Krakar	1:--	
<i>Träbohag</i>			1 utan	8	
1 Bord	1:16		1 Bult	32	
1 Soffa	1:32		3 gamla slädar	24	
1 Skåp	32		1 gammal skafkjerra	4	
1 Större Ekekjesta	4:--		2 med bottnar	32	
1 Do	3:16		1 sten släde	8	
1 Do af gran	1:32		2 Selar 2 ok	1:32	36:12
2 Mindre	1:32		<i>Sängkläder</i>		
3 Skrin	32		3 Wardagssängar	3:--	
<i>Transport</i>	15:--	1384:40	<i>Transport</i>	3:--	1455:36

<i>Transport</i>	3:--	1455:36	<i>Transport</i>	16:28	1501:16
3 Lakan	1:--	4:--	2 glas	8	
<i>Gångkläder</i>			2 sigter	8	
1 Blå Cappråck	4:--		1 Repa 1 Bitsmal	12	
1 Blå Räck	3:--		8 # Ull	4:--	
1 grå	3:--		1 stop af bläck	12	
1 Dito med skinsaker	2:32		1 Caffepanna	16	
1 Dito grå	2:--		1 bugakorg 2 mindre	12	
2 Tröjer	2:--		7 askar	12	
3 par buxer	3:--		1 Fina	4	
5 par gamla byxor	1:--		4 Knifwar	8	
2 Pälsar	3:--		1 Dussing Hornskedar	16	
1 Kappa	24		Lagdön, Fähusdön och		
9 Lifestycken bättre			Bakedön	32	
och sämre	1:--		3 Ystekar	12	
4 par Strumpor	1:16		3 par Kardor	36	
2 gamla Hattar	16		1 Dosse	8	
3 mussor	32		2 Lådor	8	
3 par stöflar	6:--		1 Hornqwarn	1:--	
13 Lintyg	4:--		1 Palate qwarn	16	
18 nattkappor	36		1 Sax	6	
8 Snippekläder	2:32		1 Skärknif med behör	8	26:22
1 Undertröja	16		<i>Kreatur</i>		
2 par Handskar 2 dito			1 sto + förlunge	70:--	
wantar	16	41:28	1 Par mindre oxar	50:--	
<i>Diwerse</i>			1 Ko	20:--	
1 Vaggur	1:16		2 qwiger	24:--	
1 Påstilla	2:32		2 kalfwar	3:16	
5 gamla Böcker	--:40		6 får med 3 lamm	10:--	
4 Buntar Linväf	3:16		1 Swin	8:--	
1 Stucke Swart fyrträ	2:--		1 gås med 6 gäss-		
1 Do grönt	2:--		... iingar	3:--	
1 spegel	4		2 små swin	4:--	192:16
7 större mindre Säckar			<i>Utsäde</i>		
eller Påsar	1:32		1 Tunna Råg	8:--	
4 Större Rep	2:--		Do Korn	6:32	
2 mindre Rep	16		6 Do Blandsäd	30:--	
3 Patäljer 1 flaska	16		9 Do Hafwre	36:--	
<i>Transport</i>	16:28	1501:16	<i>Transport</i>	80:32	1720:06

<i>Transport</i>	80:32 1720:06
4 Do Potäter	8:--
4 Koppar Linfrö	1:16 90:--
<i>Sm Invent.</i>	1815:32.8
<i>Skulder</i>	
Till Hypoteksföreningen	580:--
Till Anders Carlsson i Bengtsg.	
Enligt skuldsedel och räkning	345: 2.4
Till Bryngel i Backg.	20:41.4
Till Soldat Duktig i Arfwedsg.	50:--
Till Johannes i Kvädareg.	12:32
Till Johannes i Bengtsg.	16:32
Till Tarsled Kyrke Cassa	33:16
Till Tarsled Fattig Cassa	34: 7
fattig procent	2:13
Till Soldat Halm med flera	
för grävning till liket	2:--
Till Bengt i Holmen för Lik-	
kista	2:--
<i>Summa</i>	1099:32.4
<i>Behållning</i>	716:--

Att detta bo med tillgångar och gäld är riktigt uppgifvet sådant det wid dödsfallet befans, och att icke det ringaste Deraf är uppsåttligt Doldt och utelämnat betygar under Edelig förpligtelse

Sålunda ware Efter uppgift noga anteknad och värderat intyga som ofvan

ACarlsson Bryngel Larsson
Boupptecknings och värderingsmän

Med förestående förmyndare befattning wi oss att Laga Hinder
Är och dag som ofvan

Wittnen:	Anders Duktig i Härliunga
Johannes Eriksson wid	Johannes Andersson
Härliunga Westerg.	i Westerg. Horsby
ACarlsson i Horsby	

Här kan man se att stoet har fött sitt föl, gåsen sina gässlingar, och grisen sina kultingar. Värt att notera är det också att sedan den förra bouppteckning har de största oxarna försvunnit. Det har väl blivit sålda.

Skulden till hypoteksföreningen har ökat från 280 rdr till 580 rdr. Man kan fråga sig vad som är orsaken till detta. Värdet på utsädet, som fanns i lager, har fördubblats. Varför? Vidare kan man se vad Anders hade för kläder. Han hade 5 stycken rockar, 2 tröjor, 8 par byxor o.s.v.

Som det gick att läsa i bouppteckningarna fick barnen två förmyndare, en för mödernesidan och en för fädernesidan.

På mödernesidan blev Johannes Andersson i Horsby Västergård förmyndare. Normalt sett brukar förmyndaren vara en släkting, men hur Johannes Andersson skulle kunna tänkas vara släkt med de omyndiga barnen vet jag ej. Det är egentligen troligare att de inte alls är släkt med honom, utan att han blivit utsedd i brist på släktingar.

På fädernesidan var Anders Duktig i Herrljunga Arvidsgård förmyndare. Hans släktskap känner jag dock till. Han var gift med Britta Eriksdotter, som var en syster till Anders Eriksson. Sålunda var han "farbror" till barnen. På ett papper med en del anteckningar om Anders Erikssons syskon står det att Duktigs Britta var gift med Duktig, vilken var svår och vidlyftig, bodde sammans med Stulta, som var gift med knekten Stult. Huruvida detta är sant låter jag vara osagt.

Istället ska jag kort försöka förklara vad en förmyndare hade för uppgift. Förmyndare skulle vara den, som föräldrarna hade bestämt eller annars den, "som skyldast och därtill fallen är". Det skulle alltså vara en släkting. Till hans åligganden hörde att vårda och uppfostra den omyndige till gudsfruktan, dygd och ära. Han äger också att bestämma om det första arbetet och villkoren för detta. Den omyndiges egendom förvaltar förmyndaren på det hela taget självständigt. Dock får han inte lov att försälja, bortbyta eller med skuld belasta den omyndiges egendom.

Detta medförde t.ex. att gården som de omyndiga barnen ägde, inte kunde försäljas förrän barnen blivit myndiga.

Auktion

Enligt Johannes "gick de på gården till årets slut". Sedan skulle de ha blivit utauktionerade, Johannes och Christina för 30 kr om året till någon bonde och Johanna till mormor gratis. Auktionen skulle ha tillgått på det viset att den som ville ha minst betalt om året för att uppfostra barnet, fick det. Det var dock inte alltid särskilt lyckat, därför den som då tog hand om barnet för endast en liten summa om året, såg ju då till att barnet i fråga fick arbeta så hårt att bonden ändå tjänade på affären. Jag känner ej till hur pass vanligt det var med sådana här auktioner på den tiden.

För att återgå till vad Johannes lär ha sagt, så är det nog inte riktig sant, därför att i bouppteckningen efter hans mormor Johanna Eriksdotter finns en fordran av förmyndarna på 10 kronor för uppfostringshjälp för dottern Johanna.

Hur fick man då pengar till att betala den här uppfostringshjälp? Förmodligen var det så att arrendet, som inflöt från de omyndiga barnens ägor, betalade barnens uppfostringshjälp.

Enligt Johannes skulle han ha kommit till "Brittas Pär" i Larstorp. Trots detta står Johannes fortfarande skriven på Horsby Backgård i Tarsleds husförhörlängd:

Horsby Backeg. 1/6

Omyndige Eg: Arrend Joh Anderss. i Westerg.

Christina Andersdotter Tarsled 1846 6/3 fl. t. Westerg. 64

Johannes Andersson Ibm 1847 17/9 Borås 63

Johanna Andersd^r Ibm 1852 25/9 Westerg. 64

Beträffande den ovannämnda Brittas Pär i Larstorp, så verkar det som om det inte fanns någon person med det namnet varken i Larstorp i Tarsled eller i Larstorp i Remmene. Däremot har jag i Larstorps Mellangård i Remmene sn funnit en viss Sven Andersson och hans hustru Britta Maja Andersdr. Dessa verkar vara troligast, därför att ovannämnde Sven hade en bror i Göteborg vid namn Anders Andersson, och vad denne hade med Johannes att göra kommer vi till i ett kapitel lite längre fram i boken.

Eftersom det inte står någonting om det i husförhörlängden, så känner jag inte till vem som "tog hand" om Christina. Däremot så kan jag, som tidigare nämnts, berätta att Johanna togs om hand av mormor. Tyvärr dog mormor Johanna Eriksdotter 1863, vilket måste ha medfört att Johanna kom till en ny familj. Mormor och Johanna tycks ha bott i Backgården, åtminstone om man får tro på Johanna Eriksdotters bouppteckning:

Ar 1863 den 22 Juni blef uppå wederbörandes begäran, Laga bouppteckning och werdering förrättad i sterbhuset efter Ankan Johanna Eriksdotter i Horsby Backgården, som med döden af lidit den 16 i denna månad. Arfwingarna äro den aflednas barnbarn, nemligen gossen Johannes Andersson i Borås, samt Döttrarne Christina och Johanna i Horsby, Alla omyndiga, hwars rätt bewakis af deras å fäderne och möderne sidan Lagligen tillförordnade förmyndare, Johannes Andersson i Horsby Westerg. och Anders Duktig i Herijunga Arfwedsgården, och efter gifwen warning om egendomens Rätta uppgifwande företogs förrättningen som följer.

	Riksmünt	Transport	17:30	13:60
	Rdr Öre	4 gamla Tunner	1:--	
Kopparkättel	6:--	1 Halfskäppa 1 Kappe	:50	
Jernstång	1:--	1 Halfskäppa	:15	
yxor	:50	1 Dricketunna	:50	
Spadar 1 Hacka	:75	1 Tunnekar	:10	
bandknif 1 Löfknif	:25	2 mindre kernor	:25	
gamla såger	:25	4 Tryg en kubb	:75	
<u>ne</u> Hamrar 1 präsejern	:75	2 Säll 3 baljer	:50	21:05
gamla Håfar	:50	Kreatur		
gamla Hygjern	:05	1 Ko		35:--
<u>ne</u> Nafwar	:30	Gångkläder		
bor	:25	2 kjortlar af furträ	2:--	
gammalt jernskrå	:50	2 D ^o sämre	1:--	
Lijar 2 Saxar	:25	2 D ^o	1:--	
Ljusstaka 2 Rifwor	:25	1 D ^o swart med Tröja	1:50	
gamla grytor 1 panna	1:--	4 Tröjer	2:--	
Häckla 1 Repa	:50	1 Skintröja	:50	
gamla knifwar	:25	1 Räck	2:--	
1 Skärknif	:25	7:60 5 Lintyg	2:--	
Träsaker		3 par gamla kängor	:50	
1 Bord	:25	2 par stromper	1:--	
2 <u>ne</u> Kistor af Ek	8:--	2 <u>ne</u> musser	:25	
1 D ^o af gran	3:--	2 par Hanskar	:15	
D ^o Ekebräder	1:--	1 Kläde	:10	
2 <u>ne</u> Skrin	:75	2 förkläde	:30	14:30
1 gammal soffa	:50	Sängkläder		
1 D ^o bättre	2:--	1 gammal stråbolster	1:--	
3 gamla skåp	:35	2 puter	1:--	
1 stol	:10	10 Lakaen	5:--	
1 D ^o	:05	2 Täcken	1:--	
3 gamla kerner	:10	6 D ^o	2:--	
3 gamla ämbar	:10	1 D ^o	:50	
4 butter	:05	1 Skinfäll	:50	11:--
6 fat	:75	Spannmål		
1 stop 1 ystekar	:05	1 Tunna blandsäd		7:--
12 Talrikar	:25	Transport		101:95
Transport	17:30	13:60		

<i>Transport</i>	101:95	<i>Skulder</i>	
<i>Diverse</i>		Till Johannes i Gumag.	
4 större och mindre		Enligt Räkning	46:37
Säckar	1:--	Till prosten Lundqvistens	
4 Pataljer 1 glas	-:35	Likstol	5:--
2 bläckkärel	-:25	fattigprocent	-:22
1 bibel 1 Salmbok	4:--	bouppteknings arfwode	2:--
1 postilla	1:--	Till Britta Halm för	
3 gamla betsmal	-:25	arbete	1:50
8 Hornskedar	-:25	Till Anders Duktig för	
1 Rös-karp?	-:25	waror till begrafningen	12:50
1 Dulk	-:75	Summa Skulder	67:59
1 Wäfreda med behör	2:--	Boets behållning	112:73
2 Slipstenar	-:10	fattig procenten betald	
1 par kader	-:15	qwitteras Horsby Kronog.	
1 skrubebänk	-:25	den 2 Nov 1863 J Larsson	
1 Sädesbinge	-:50		
beredt Läder	2:--		
1 mindre Spade	-:05		
2 Skofler 1 Bråta	-:25		
3 ^{ne} sår 6 wäfskedar	1:--		
1 Hemqwarn	-:25		
1 Spinneråck	-:05	14:70	
<i>Fordringar</i>			
af Anders Duktig 1			
Herljunga Enligt Skuld-			
sedel med Ränta	53:--		
fordran af förmyndarne			
såsom uppfostringshjelp			
för flickan Johanna	10:61		
Summa Invent.	180:32		

Att detta bo med tillgångar och skulder är Riktigt uppgifwet
sådant som det wid Enkan Johanna Eriks Dotters Dödsfall be-
fans, så att icke det Ringaste derutaf är uppsåtelligen ute-
glömt eller lämnat intygas under Edelig förpligtelse af

Christina Andersdotter

Dotter dotter till den afledna

Ware Sålunda efter bästa förstånd noga upptecknat och werder-
at af

A, Carlsson och Andreas Andersson

i Horsby

Boupptecknings och werderings men

Det som är intressant att notera här är, som jag berättade tidigare, att Johanna Eriksdotter påstås ha bott i Horsby Backgård. I husförhörslängden står hon skriven under Horsby Östergård, som hon och hennes man en gång i tiden hade brukat.

Vidare märker man om man jämför denna bouppteckning med de två tidigare, finner man många gemensamma saker. Nästan alla saker som finns med Johanna Eriksdotters bouppteckning finns med i de tidigare. Jämför själv!

När man kommer fram till fordringarna finner man mycket riktigt att Johanna Eriksdotter fordrar 10 riksdaler och 67 öre i uppfostringshjälp för Johanna. Det är också värt att notera att Anders Duktig har en skuld på 53 riksdaler till Johanna Eriksdotter.

Vidare får vi reda på att alla syskonen fortfarande är omyndiga. Därför kan knappast deras gård ha blivit såld ännu.

Som framgick av bouppteckning i förra kapitlet var Johannes då, d.v.s. den 22 juni 1863, boende i Borås. Men enligt inflyttelselängden där inflyttade Johannes dit först den 14 november samma år. Enligt honom själv, som vi ju tror mest på, följde han med till Borås redan den 12 december 1859.

Ynglingen Johannes Andersson från Hørsby

Född d. 17 sept 1847 i Tarsled af Herljunga Pastorat

Föräldrar: Anders Eriksson Sara Johansdotter

Flyttar nu till Borås.

Läser innantill

Utantill i lilla Katekesen Godkänt, enl. Betyg från Past.

" förklaringen deraf Emb. i Borås

Begått H H Nattvard d 24 sistl. Juni enl. betyg fr. Past
i Borås

Frejd ärlig

Till äktenskap minderårig

Haft vaccin koppor

Mantalskrifven här för året

Mantalskrifningen för året 1864 ej här förrättad.

Attesteras af Herljunga den 20 November 1863

AJLundqvisten

P L

hos Gästgivaren Andersson

Även denna flyttningsattest visar att Johannes bodde i Borås, innan han blev kyrkoskriven där. Enligt attesten skulle ju Johannes ha bevistat H H Nattvard den 24 juni 1863, enligt betyg från pastorsämbetet i Borås.

Nu kanske su undrar vem som tog honom med sig till Borås. Jo, det var så att mannen som Johannes bodde hos i Larstorp, som jag tror hette Sven Andersson, hade en bror som hette Anders Andersson i Göteborg. Denne var gift och köpte sig en gästgivaregård i Borås. Han tyckte om Johannes, och tog med Johannes till Borås.

I Borås fick Johannes minsann också arbeta. Han var passopp, kypare, skjutspojke, faktotum och barnens lekkamrat på en gång. Men så snart Johannes fick lite tid över, gick han in i sin vrå och läste böcker och studerade så gott han kunde. Johannes var också bekant på stan, och han kallades för Johan på Gästis.

Beträffande Anders Andersson kan jag berätta att han var en man, som var mycket för affärer. Gästgiveriet är ett exempel på det. Han tycks rätt ofta varit på resande fot, vilket medförde att Johannes fick sköta hans affärer i Borås.

1864 den 8 augusti avled Anders Andersson i Strömstad, bara 42 år gammal. Bouppteckningen efter honom, som upptecknades den 1 och 15 november samma år, lämnar dels en fullständig redogörelse över hur ett gästgiveri såg ut invändigt på den tiden, dels en uppteckning på hans fordringar och skulder. Fordringarna är intressanta, därför att de visar att han lånat ut över 2000 Rdr till olika bönder i trakten av Tarsled. Han hade lånat ut pengar till Anders Pettersson i Tarsled Hallebo och A P Andersson i Herrljunga. Även till Johannes Hellstens förmyndare hade han lånat ut pengar. Johannes Andersson i Horsby Österg. (förmodligen felskrivet) och Anders Duktig i Herrljunga Arvidsg. hade tillsammans lånat 200 rdr av honom den 3 maj 1864. Slutligen så sent som två dagar innan han dog hade han lånat ut 75 kr åt en viss A Larsson i Remmene Bajagård.

Här ska det tilläggas att gästgivaren hade en skuld på 28 000 rdr, delvis beroende på inköpet av gästgivaregården, och att bouppteckningen slutade med en brist på 5000 rdr. Vidare kan jag nämna att en förteckning på osäkra fordringar upptecknades 14 dagar efter. Förmodligen var det Johannes, som var den som kände till dessa fordringar, men då denna förteckning inte ingår i den ordinarie bouppteckningen har jag inte fått tag i den.

Anders Andersson tyckte sålunda om att göra affärer, och det var här som Johannes fick sin första kontakt med affärer.

Den 25 april 1864 tog Johannes ut en flyttningsattest, och den 7 maj åkte han tillsammans med gästgivaren på ny järnväg till Göteborg. I Göteborg inhandlades en Vegamössa och sjömanskläder, och för 50 kr fick Johannes mönstra på en skuta som lärling. Här följer ett utdrag ur Göteborgs påmönstringsrulla:

1864

Maj 11

Sjökaptenen af 2.^a klassen och Borgaren i
Marstrand Anders Andersson 29 gt Morlanda Säfve
Skonerten Urdur hemma härstädes

Bästeman	Olof Martin Simonsson	22	ogt Morlanda
Konstapel	Simon Simonsson	20	Morlanda
Matros	Niclas Olsson	25	ogt Tegneby
Jungman	Carl Johan Carlsson	23	ogt Glömminge
Kock	Johan Peter Pålsson	17	Askim
Lärling	Johannes Andersson	16	Herrljunga Borås
Destinerad till England			

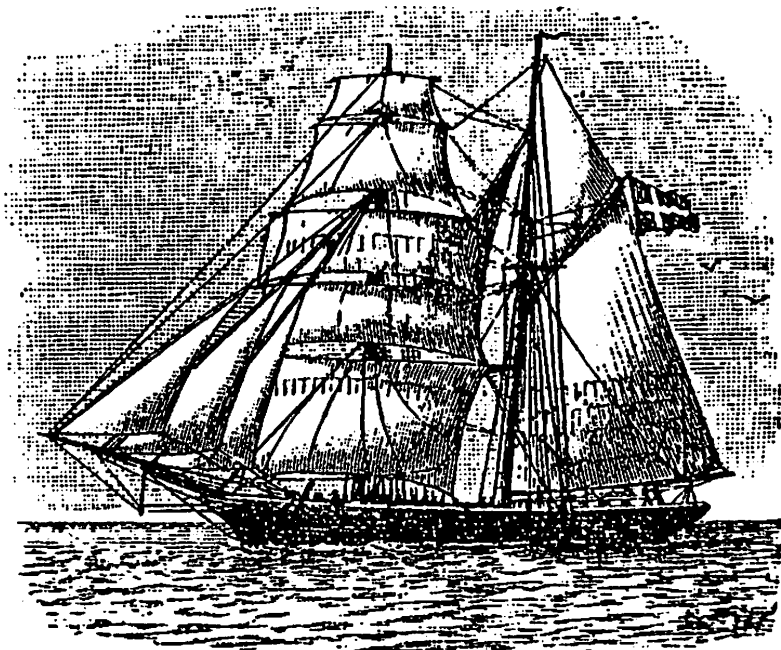

Fig. 1. Ex. på skonert, en s.k. märkegelsskonert.

På den här båtresan med skonerten Urdur blev Johannes kamrat med Simon Simonsson, som sedermera tog sig namnet Edström, och slog sig ner i Malmö. I rullan ovan står det att de skulle till

England. Den gick förmodligen till Ipswich. Där seglade de in med floden. När det sedan blev ebb låg båten på bara land. Detta var till synes den första gången som Johannes såg tidvattnets effekter.

Simon Edström var bekant med en flicka på ett cafe, som hette Figi. Enligt Johannes skrev han brev åt Simon, eftersom Johannes kunde engelska. Var hade han lärt sig engelska?

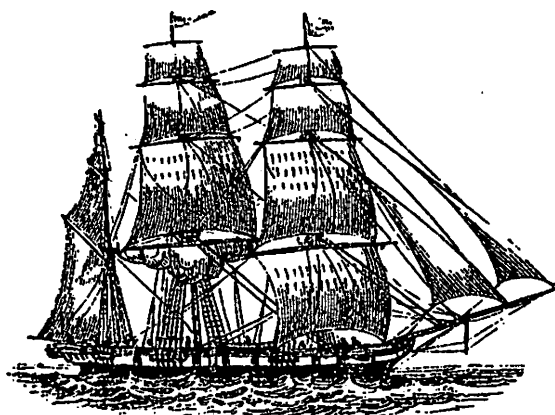
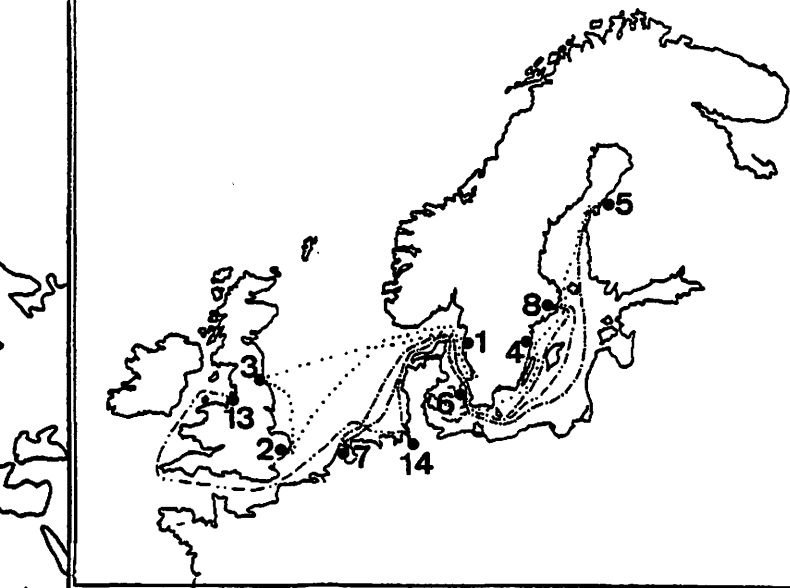

Fig. 2. Ex på barkskepp, vanligare enbart bark.

Johannes Hellstens resor

- Göteborg (1) — Ipswich (2) — West Hartlepool (3) — Gamleby (4) — Gamla Karleby (5)
- Gamla Karleby (5) — Helsingör (6) — Amsterdam (7) — Stockholm (8)
- Stockholm (8) — Bahia (9) — Stockholm (8)
- Stockholm (8) — Portugal (10) — Bahia (9) — Rio de Janeiro (11) — San Francisco (12) — Liverpool (13)
- Liverpool (13) — Bahia (9) — Liverpool (13) — Bremen (14) — Stockholm (8)

Resor

Som jag berättade i förra kapitlet, så gick Johannes första resa till Ipswich i England. Därifrån åkte han till West Hartlepool, för att lasta kol till Gamleby vid Västervik. Midsommaraftonen roades i skogarna i Gamleby. Sedan gick färden till Gamla Karleby i Finland för att lasta tjära. Helsingör besöktes innan tjäran lossades i Amsterdam i september 1864.

I Amsterdam mönstrade Johannes och Simon Edström på Barken Hedvig från Stockholm, som var på väg till Stockolm. I Stockholm lastades trä och barken avreste den 11 december 1864, destinerad till Bahia i Brasilien. Under första delen av den här resan var det bra väder. Ändå höll de på att segla på Texel (den största och den yttersta av de Västfrisiska öarna). Därefter igenom Engelska kanalen och ut på Spanska sjön, där det blev en våldsam sjö och skylightbarren slogs sönder.

Efter 47 dagars seglats under kapten Hammargrens befäl nåddes Bahia. Där lossade de trä och järn i början på februari och de lastade socker till Stockholm. På sommaren 1865 avreste skeppet med trä och järn från Stockholm till Lissabon i Portugal, som där lossades och istället lastades salt till Sydamerika. Men i hamnen blev båten rammad av en fransk ångbåt, så att plankor slogs ut. Båten blev liggande i Lissabon från december till februari, innan den kunde avresa till Bahia. Sedan gick båten till Rio de Janeiro och där lastades kaffe till San Francisco i USA, där den anlände i slutet på juni 1866.

I San Francisco lastades mjöl till Liverpool och avlöpte därifrån i slutet på juli och anlände till Liverpool på hösten. Slutligen gick båten med styckegods från Liverpool till Bahia, innan Johannes anlände till Stockholm via Liverpool och Bremen i december 1866.

Till synes verkar detta ganska rörigt. För att göra det lite enklare att följa med har jag ritat in reserutterna på en karta på föregående sida.

Johannes återinflyttade till Borås den 22 augusti 1867, efter att ha saknat attest enligt husförhörslängden sedan han utflyttade från Borås den 25 april 1864, d.v.s. Johannes hade inte varit kyrkoskriven i någon församling mellan dessa dagar, och kyrkan hade ingen kontroll över vad han hade sysslat med.

Vad gjorde Johannes på våren 1867? Han var inte till sjöss och han står inte skriven i Borås. Kanske var han i Remmene hos sin syster Christina, eller så kan det hända att han var i Borås och bara glömt att lämna in flyttningsattesten.

På hösten, när Johannes bodde hos gästgivarens änka på gästgiveriet, började Johannes i Borås tekniska skola, där han studerade läsåret 1867/68.

Under tiden Johannes bodde här tog han sig namnet Hellsten. Traditionerna kring namnet är att Johannes vänner skulle ha sagt till honom att han skulle kalla sig för Hellsten och inte för Andersson. Jag har undersökt detta och funnit att namnet Hellsten första gången i kyrkoarkivalierna förekommer, när Johannes flyttar in i Herrljunga församling 1868, står han skriven som Johan Andersson Hellsten. Då man får förmoda att kyrkoarkivalierna släpar efter, så tag han sig namnet förmodligen i samband med att han började i Borås Tekniska skola.

Johannes lade ungefär samtidigt bort -nes, och kallade sig Johan i stället. Men ändelsen lade han på igen, när han kom ner till Lund.

1868 lämnade Johannes Borås Tekniska skola och flyttade den 19 augusti hem till Herrljunga församling, närmare bestämt till Stora Fårekulla, Remmene sn, där hans syster Christina bodde.

Johannes flyttade sålunda till sin syster Christina i Remmene. Där stannade han emellertid inte länge, utan redan en vecka senare blev han inskriven vid Vänersborgs högre allmänna läroverk. Så här står det i avgångsmatrikeln:

1864 26/8 klass 4 Johan Hellsten, Herrljunga 1847 19/7, fadern: afl. hemmansegaren Anders Eriksson i Backg. Horsbyn, Sednast bewistadt läroverk: Borås tekniska skola, inskrivningsnr 1147, Afgang från läroverket: HT 1871 i klass 6 a för ensk. studier, afgangsnr 704, Afgangsbetyget utfärdat 1872 30/1.

I Tarsled hade en månad och 9 dagar efter Johannes födelse, d.v.s. den 28 oktober 1847, ett annat gossebarn fötts, och fått namnet Petter. Hans föräldrar var Andreas Persson och Johanna Johansdotter, och de bodde på Holmen kvarn i Tarsleds sn.

Då han var jämgammal med Johannes blev de förmodligen goda vänner. Detta medförde att när Johannes studerade i Vänersborg, så bodde han tillsammans med denne Petter Andreasson.

Petter Andreasson blev 1872, ett år före Johannes, student i Uppsala, där han studerade teologi. Detta resulterade i att Petter Andreasson blev prästvigd den 13 juli 1874 under namnet Petrus Andrae. Efter att ha tjänstgjort på ett antal ställen och bl.a. varit vikarierande lärare vid Vänersborgs högre allmänna läroverk blev han till slut kyrkoherde i sin födelseförsamling Herrljunga 1908, där han levde ännu 1930.

För att återgå till Johannes, så skulle han, enligt ovanstående notis i avgångsmatrikeln, ha lämnat läroverket redan i början på 1872 för enskilda studier. Antingen hade väl pengarna tagit slut eller också var det så att Johannes tyckte att det skulle gå snabbare att läsa in ämnena på egen hand. Johannes återkom dock till läroverket och fick 1 1/2 år senare ett så vitt jag förstår slutligt avgångsbetyg. Detta avgångsbetyget såg ut så här:

Ynglingen Johan Hellsten, född 17/9 1847 i Herrljunga, har vid den, i enlighet med föreskrifterna i nådiga Stadgan af den 11 April 1862, aflagda och denna dag avslutade afgangsexamen erhållit följande vitsord:

i den skriftliga examen:

för uppsatsen på modersmålet godkänd

" öfversättningen till latinska språket med beröm godkänd

" öfversättningen till franska " med beröm godkänd

" öfversättningen till tyska "

" det matematiska arbetet godkänd

i den muntliga examen:

för insigter i kristendom med beröm godkänd

" " i latinska språket med beröm godkänd

" " i grekiska " godkänd

" " i hebreiska "

" " i tyska " med beröm godkänd

" " i franska " med beröm godkänd

" " i engelska "

" " i matematik och fysik godkänd

" " i naturalhistoria med beröm godkänd

" " i historia och geografi med beröm godkänd

" " i filosofisk propedeutik godkänd

och har bemälda J. Hellsten, enligt föredöda intyg, ådagalagt med beröm godkänd flit samt mycket godt uppförande.

På grund häraf har J. Hellsten befunnits, i afseende på den mogenhet, som en fullständig elementarundervisning afser att bibringa, förtjena vitsordet godkänd

Wenersborg den 12 juni 1873

G.Th.Bergman

Vidi

rektor vid Wenersborgs högre

Eric Sparre

elementarläroverk.

Inspector

Johannes fick sådeles ett bra avgångsbetyg, men man kan inte låta bli att tänka på att han då var 25 år gammal. Lustigt är också att han har bättre betyg i språken än vad han har i matematik och fysik. Konstigt är det också att han inte läste engelska, eller kunde han det redan?

Student i Lund

Som tidigare nämnts tog Johannes sin studentexamen i Vänersborg 1873 och på hösten samma år skrev han in sig som student i Lund:

R E C T O R

vid

Kongl. Universitetet i Lund

gör veterligt, det hafver ynglingen *Johannes Hellsten*, som med prestbevis styrkt sig vara född den den 17. Septemb. 1847 och hafva begått Herrans Nattvard, efter företeende af vederbörligt afgångsbetyg från elementarläroverket i *Wenersborg*, deri han undfått hufvudvitsordet

G O D K Ä N D

nedannämnde dag härstädes blifvit såsom Student inskrifven, hvarvid han anmält sig ämna ingå i *Westgöta* Nationsförening, och åligger det honom att, så länge han vid universitetet såsom studerande sig uppehåller, ställa sig till noggrann efterrättelse de akademiska statuterna samt hvad om den universitetet tillkommande disciplinaira myndighet öfver de studerande och i öfrigt rörande universitetets angelägenheter är stadgad.

Lunds Universitets Cancelli den 22 Sept. 1873

G, K, Hamilton

Lunds Univ. n. v. Rector

Inskrifven i Filosofiska Fakultetens Album den 14 April 1875

J Borelius

J Kreüger

Prodekanus

Lunds Univ Sekreterare

Av detta papper framgår att Johannes inte blev inskriven vid filosofiska fakulteten förrän 1875. Allt efter hand gör Johannes prov, skrivningar och andra förberedelser för sin filosofie kandidatexamen t.ex.:

Utdrag af protokollet

i Filosofiska Fakulteten

i Lund den 28 maj 1875.

S.D. Granskades det latinska öfversättningsprof, hvilket Stud. J Hellsten Vg. pro grada philosophico den 23 s.m. författat; och fann Fakulteten rättvist att däröfver afgifva betyget Godkänd.

Ur protokollet

Gustaf Cederschiöld

Sigillum Facultatis Philosophicae

På begäran intygas härmed, atd stud. Johannes Hellsten W.G. under 3 terminer flitigt begagnat laborationsöfningarne samt under förra året vid aflagd tentamen ådagalagt kunskaper i kemi, som bör berättiga till erhållande af vitsordet "med beröm godkänd" vid en blifvande Filosofie kandidatexamen

Lund d. 11 Januari 1877

C,W,Blomstrand

Kemi Professor

Första hösten bodde Johannes i Drottninggränden 265 B. Men redan på våren flyttade han till hörnet Bredgatan och St Peters kyrkogata, som först hade beteckningen Bredgatan 279A och senare fick beteckningen St Peters kyrkogata 3. Här kan inom parentes sägas att de höga nummeren 265B och 279A beror på att man inte använde husnummerna utan tomtnummerna.

Under hela tiden fram till 1877 står Johannes fortfarande skriven hos sin syster i Remmene i Västergötland. Där står dock en liten notis om att Johannes är student i Lund.

Götiska förbundets skola

År 1877 kan man ur Remmene husförhörslängd utläsa att Johannes har flyttat till Mölndal. I husförhörslängden för Mölndal (eg. Fässbergs förs.) kan man läsa följande:

468 Qvarnen No 4 1/2

Götiska förbundets skola	född	kom fr.
1 Filosof Kand Johan Berggren	46 26/6 Urshult	p. 232 GB 76
2 Broder P O Berggren	56 2/3 Do	
3 Filos Stud Johan Hellsten	47 17/9 Tarsled	Herrijunga 77 7/9
4 Läraren Gustaf Oskar Börjesson	49 22/11 Domkyrkof	
5 Lärare o föreståndare Pastor Gustaf Hultén	41 8/12 Onsala	82 30/12
6 H Jenny Carlberg	61 23/3 Onsala	" " "
1 Läser innantill a Förstår a	flytt. t. Stockholm	77 8/1 3
2 a b	Urshult	76 25/11
3 a ab	Lund	81 27/8 71
4 ab ab	Kristine	81 19/11
5	NB	p. 242 83
6 a a		

Johannes var således lärare vid Götiska förbundets skola i Mölndal. Vad var Götiska förbundet då för någonting? Det var inte frågan om det Götiska förbundet, som grundades i Stockholm 1811, utan det var snarare frågan om följande:

Götiska förbundet, ett ordenssällskap i Göteborg, stiftat 16 Juli 1815 af fem helt unga män, sedan de under midsommaren träffats vid Torstenssonska graven i Tunhem. Under intryck af Tegnér's dikt "Svea" och det berömda, fyra år tidigare i Stockholm stiftade Götiska förbundet vill de bilda ett samfund med uppgift att verka för att "återuppliva stora förfäders dygder och återföra folket till forntida enkelhet, redlighet och kraft". Många aktade och famstående män anslöto sig till det unga förbundet. Enligt stadgarna blef Göteborg förbundets hufvudort, där de 5 styrelseledamöterna böra vara boende. 1817 erhöil förbundet kunglig sanktion och förvandlades s.å. till ett ordenssällskap med 5 grader. Som högtidsdaf firades länge 25 juni vid ättestupan å Hunneberg; numera firas i stället Karlsdagen (28 jan.). Allmänna sammankomster hållas minst 6 ggr årligen; dessutom har man ej sällan sammanträdt extra till firande af någon för riket gagnelig händelse, hvarvid åminnelsetal hållits. Välgörenhet

är ett af förbundets syften. 1818 skapades det en folkskola vid Trollhättan, flyttad till Mölndal 1824; den öfverläts 1872 till Fässbergs kommun. Förbundet har vidare tagit initiativ till verksamheten för Göteborgs fasta försvar åt sjösidan. En dotterloge bildades 1880 i Alingsås. Sedan gammalt är regerande konungen förbundets beskyddare, en k. prins dess styrande stormästare och landshöfdingen i länet dess högste ordförande. En jubileumsskrift utgavs 1915. Antalet af under årens lopp intagna ledamöter hade då öfverstigit 2,000. (NF)

Således var skolan, när Johannes var lärare där i Fässbergs kommuns ägo, men tidigare hade alltså skolan tillhört Götiska förbundet, därav namnet. Johannes var lärare i en rad olika ämnen. Vilka de var och hur Johannes skötte sig framgår av följande tjänstgöringsbetyg:

Att andre lärare i Götiska förbundets skola i Mölndal Herr Johan Hellsen, som under fem terminer derstädes skött undervisningen i Geometri, Aritmetik, Algebra, Fysik, Kemi och Fältmätning och som för denna tid begärt tjänstgöringsbetyg, fullgjort dessa sina åligganden på ett så i allo utmärkt och förtjänstfullt sätt och med sådan grundlighet, skicklighet och pligtstrohet, att vi endast kunna djupt beklaga vår förlust, då han nu lemnar oss varder härmed på begäran intygadt

Fässberg d 14 Juni 1879

A Skolrådets vägnar

P. Lundén

Ordförande i Skolrådet

Sigill: P L

K Jetten Kullgren

J A Öhman

postförvaltare

Skolråds ledamot

v. Ordf i Skolrådet

Även om det i husförhörslängden på förra sidan står att Johannes inte flyttade ifrån Mölndal förrän den 27 augusti 1881, så är det inte riktigt sant, därför att både år 1880 och 1881, bodde och studerade Johannes i Lund, vilket jag kommer till i nästa kapitel. Sedan är det en annan sak att han firade nyår 1881 i Göteborg.

När Johannes hade tjänat nog med slantar, tog han sig ner till Lund igen för att ta sin filosofie kandidatexamen. Filosofie kandidatexamen krävdes bl.a. för att kunna ta filosofie licentiatexamen och gav under vissa förutsättningar kompetens till adjunktstjänster vid allmänna läroverk och seminarier. Efter bara ett halvår i Lund hade Johannes gjort de erforderliga skriftliga proven och de muntliga förhören:

Utdrag ur protokollet i Filosofiska
Fakulteten i Lund den 29 maj 1880

§ 1 Stud. Hr Johannes Hellsten, Vg., som anmält sig att undergå Filosofie-kandidatexamen, har med förenadt afseende å de skriftliga prof, hvilka han i Fysik, Kemi och Geologi författat, samt de muntliga förhör, hvilka han i nedannämnda ämnen bestått, gjort sig förtjänt af följande vitsord:

uti Latin (prof. Lysander)	Godkänd
" Teoretisk filosofie (Prof. Borelius)	Godkänd
" Geologi (E o Adj. Lundgren)	(Med nöje) Godkänd
" Zoologi (Prof. Quennerstedt)	(Med nöje) Godkänd
" Kemi (Prof. Blomstrand)	Med beröm godkänd
" Fysik (Doc. A Wijkander)	(Med nöje) Godkänd
" Matematik (Doc. Möller)	Godkänd

hvarför han så vitsordad förklarades för Filosofie Kandidat, med rätt att inför Matematiskt-Naturvetenskapliga Sektionen aflägga Filosofie Licentiatexamen

Ur protokollet

Gustaf Cederschiöld

Fil. Fakⁿ Not.

Sigillum Facultatis Philosophicae

Lösen med stppr. 4,00 kr

Nästa läsår genom gick Johannes provårskurs vid Lunds högre allmänna läroverk. Provår kallas den utbildningskurs för de, som ämnar bli lärare vid allmänna läroverk, för att vinna praktisk utbildning för lärarekallet. Det är delat i två fört-löpande kurser, en praktisk och en teoretisk. Johannes resultat av denna kurs blev:

Filosofie Kandidaten Johannes Hellsten som under höstterminen 1880 och vårterminen 1881 enligt gällande föreskrifter genomgått profårskurs vid härvarnade allmänna läroverk, har

derunder ådagalagt vid den teoretiska kursen:
Godkända insigter i pedagogikens teori och historia

vid den praktiska kursen:

i Fysik inom klass VII, VIIR med utmärkt beröm godkänd undervisningsskicklighet

i Naturalhistoria inom klass III, V med beröm godkänd undervisningsskicklighet

i Matematik inom klass VII, I, II, VIR med beröm godkänd undervisningsskicklighet

i Kemi inom klass VI²R, VIIR med utmärkt beröm godkänd undervisningsskicklighet

och har på grund häraf tilldelats honom såsom allmänt vitsord för undervisningsskicklighet betyget med utmärkt beröm godkänd. Derjemte har han visat berömlig flit samt mycket god fallenhet för lärarekallet.

Lund den 1 Juni 1881

APetersson

K R Geijer

Föreståndare för den

Föreståndare för den

prakt. kursen

teoret. kursen

Samtidigt som Johannes genomgick provårskursen hade han fått ett stipendium, Gleerupska stipendiet N:o 2. I Lunds Kungl. Universitets katalog står det så här om det stipendiet:

Gleerupska N:o 2, För Fil. Stud. Sökes hos och bortgives af Fil. Fak. För Fil. Stud., som minst ett år tillhört Fak. Bortgives vartannat år den 25 september. Åtnjutes 2 år. Sökes före den 15 september hos Fil. Fak., som tillsätter stipendiat efter yttrande af sökandens nationsinspektor, kurator och afdelningskurator. Kan förlängas 1 år. Insp. Prof. Lidforss.

Det lustiga är att Johannes har fått detta stipendiet på höstterminen 1880, trots att han då redan hade blivit kandidat. Hur som helst innehade Johannes detta stipendiet i 2 år dvs. till vårterminen 1882, som var på 250 kr om året.

Våren 1881 blev en adjunktjänst ledig i Lund p.g.a. att adjunkten N P Nilsson hade tagit avsked. Johannes fick överta en del av denna tjänsten:

Utdrag af Lunds Domkapitels
protocoll den 12 Januari 1881

§ 12 uppå vederbörande rectors förslag vill H H Ephorus förordna Philos. Candidaterna J Hellsten och J Börring att under nu ingående vårtermin gemensamt uppehålla den vid Lunds allmänna läroverk genom Adjuncten N P Perssons afskedstagande ledigblifna adjuncts. befattning sålunda att Hellsten öfvertager tio och Börring femton timmars undervisning i veckan; derom protocols utdrag meddelas

Ut supra.

In fidem

Carl Westdahl

Lösen med Ch.

Två kronor 12 öre

Philos. Cand. J Hellsten

Om Jöns Börring, som Johannes delade tjänsten med, kan jag berättat att han var son av nämndemannen Nils Mathiasson och Hanna Rasmusdotter i Gustaf sn. Jöns Börring dog samma vår bara 27 år gammal i Igelösa.

När Johannes kom tillbaka från Mölndal, flyttade han tillbaka till St Peters kyrkogata 3 igen. Där bodde han till våren 1880. I höstterminen 1880 står han i katalogen som boende på Astro-nomiska observatoriet. Slutligen från vårterminen 1881 till vårterminen 1884 bodde Johannes på Lilla Fiskaregatan 17. Detta var alltså vad universitetskatalogen berättade. Tittar man istället i husförhörslängden för Lund finner man Johannes först 1881:

Clements rote No 326 A (= Lilla fiskaregatan 17)

Hos kyrkoherden Krumlindes

Enka Göth Mar Olander

Läroverksadjunkten

Skarab 1

Fil Kand Johan Hellsten 47 17/9 Tarsled Fässberg 81 19/12 849

Sakn bet 27/8-19/12 81 t Malmö Petri 86 5/1 5

Johannes bodde alltså hos änkan till kyrkoherden i Bosarp och Västra Strö Berndt Petter Krumlinde, som hade dött som sinnessjuk 1863. Att hysa studenter var väl ett gott tillskott till den lilla hushållskassa som en änka hade. Det förvånande här är att Johannes saknar betyg mellan den 27/8 och 19/12 1881. Det första datumet är när Johannes tar ut flyttningsbetyg i Mölndal och det andra är den dag han lämnar in samma betyg i Lund. Vad han sysslat med mellan dessa datumen vet jag inte.

Förmodligen har han väl varit i Lund, men glömt att lämna in betyget. Visserligen var han i Uppsala den 12 november det året, men jag vet också att han var i Lund redan den 2 september.

I december 1883 tog Johannes ut följande tjänstgöringsbetyg, förmodligen för att söka någon adjunktjänst:

Tjänstgöringsbetyg

Extra Läraren vid högre allmänna läroverket i Lund Philos. Cand. Johannes Hellsten har hos Ephorsembetet anhållit om betyg öfver sin tjänstgöring vid samma läroverk.

Sedan läroverkets rector blifvit i anledning häraf hörd och vitsordat, att Hellsten, som i egenskap af extra lärare tjänstgjort vid Lunds högre allmänna läroverk läsåren 1881-1882, 1882-1883, samt innevarande hösttermin och undervisat i matematik i classerna 3, 4, 5 och R6:1 samt i fysik i classen R6:1, städse fullgjort sina tjensteåligganden med utmärkt skicklighet, nit och ordning, så ville Ephorsembetet till nu önskad vittnesbörd åberopa innehållet af det utaf läroverkets rector för Philos. Cand. Hellsten meddelade fördelaktiga vitsord, hvadan och då Hellsten i sitt allmänna lefverne sig väl och hedrande förhållit han sålunda vitsordat härmed hos en hvar till de det bästa anbefalles. Lund den 5 December 1883

Wilh.Flensburg

Carl Westdahl

Lösen med Ch.

En krona 62 öre

Extra Läraren Philos. Cand. J Hellsten

Under den tid Johannes var extra lärare vid högre allmänna läroverket i Lund sökte han vid ett flertal tillfällen olika adjunksbefattningar i olika delar av landet. Då fick han åka till platsen i fråga och avlägga ett undervisningsprov som betygsattes av ett antal åhörare. Sålunda fick han t.ex. följande bedömning av ett undervisningsprov i Göteborg:

Utdrag ur Göteborgs Dom-
kapitels protokoll den 19
Mars 1884.

§ 12

S.D. Företogs till bedömande det undervisningsprof i matema-
tik, naturlära och modersmål, som fil. kandidaten J Hellsten
den 18 dennes aflagt, för af honom sökt adjunktsbeställning
i nämnda läroämnen vid härvarande realläroverk; och afgåfvos
härvid följande betyg neml. af
adjungerande ledamoten Rektor A A Johanson: i matematik och
naturlära: Berömlig och i modersmålet: Med beröm godkänd.
Med Rektor Johansson förenade sig Lektorerne Smedström, Heur-
lin och Blomstrand samt domprosten Rosen; och hade profvet
sålunda blifvit med nämnda betyg bedömt.
Antecknades att Kyrkoherden Adam af andra embetsgöromål för-
hindrats att detta undervisningsprof öfvervara.

Som ofvan

Stämpel kr 1:--

In fidem

Lösen kr 2:--

A;B;Magnusson

5 ⁵ Tre kronor

5 Fil. Kand. J Hellsten

Detta var ju en jättefin bedömning, men den räckte trots allt
inte till, för att få tjänsten. Tidigare hade Johannes sökt en
tjänst i Uppsala 1881, en vid folkskolelärareseminariet i Lund
1882, en vid högre allmänna läroverket i Karlskrona 1883. I
slutet på 1884 sökte han ytterligare en gång en tjänst i Göte-
borg.

I Malmö hade 1884 en adjunktstjänst blifvit ledig, sedan adjunkt-
en fil dr Ruth hade avlidit. Till den tjänsten lämnade Johannes
in en ansökning och så småningom fick han en bekräftelse:

Utdrag af Lunds Domkapitels

Protokoll den 26 November 1884.

§ 12 Sedan inom fatalitetidens utgång den 24 dennes till
en genom Adjunkten D^E C. O. Ruths död ledigblifven Adjunkts-
beställning i matematik, fysik och naturalhistoria vid högre
allmänna läroverket i Malmö följande sökande sig anmält nem-
ligen:

Extra Läraren i Lund J Hellsten

så föredrogs nu de inkomne ansökningshandlingarna, och då emot de sökandes behörighet ingen anmärkning förekom, beslöt Domkapitlet lemna dem tillfälle till afläggande af föreskrifne prof inom utgången af den 14 Mars nästkommande år, med skyldighet för sökande, som vill af detta tillfälle sig begagna, att derom hos Domkapitlet göra anmälan senast före den 25 nästkommande Februari månad; hvilket skulle sökanden genom protokollsutdrag till kännedom och efterrättelse meddelas. Ut supra.

In fidem

Stämpel 1 kr

J M Sjögren

Exped. Lösen 2 kr

Sma Tre Kronor

Extra Läraren J Hellsten i Lund

Johannes infann sig sålunda den 7 mars 1885 för att avlägga sitt undervisningsprov, och resultatet blev som följer:

Utdrag af Lunds Domkapitels

Protokoll den 7 mars 1885

§ 1 Sedan Extra läraren Filos. Kand. J Hellsten såsom sökande till en vid Högre allmänna läroverket i Malmö ledig adjunktbeställning i matematik, fysik och naturalhistoria fått denna dag, på derom gjord ansökning, inför Domkapitlet enligt §57 mom 1 i Kongl. Majts nådiga stadga för rikets allmänna läroverk den 1 November 1878 aflägga undervisningsprof uti fysik och naturalhistoria, så företogs nu bedömandet af det aflagda profvet, hvarvid afgafs för profvet i Fysik enhälligt betyget Berömlig, för profvet i Naturalhistoria af Lektorerna Törnqvist och K Peterson, Professorerna Warholm och Skarstedt samt H H Biskopen betyget Med beröm godkänd med förklarande tillika att, om författningarna medgäfvit användningen af uttrycket Med utmärkt beröm godkänd såsom betygsgrad, detta uttryck skullo närmast motsvara specimenantens vid detta prof ådagalagda förmåga och skicklighet, samt af Rektorn Petersson och e.o. Professorn Rosenius betyget Berömlig.

På grund af denna omröstning tilldelades specimenant för det aflagda profvet

uti Fysik

betyget

Berömlig

uti Naturalhistoria

betyget

Med beröm godkänd

hvilket skulle Extra Läraren J Hellsten genom protokolls-
utdrag till betyg meddelas. Ut supra.

Infidem

J.M.Sjögren

Expeditionslösen 3 Kronor

Extra Läraren J Hellsten

Johannes fick alltså ett mycket fint betyg även denna gång. Som man kan läsa i nästa kapitel blev tydligen domkapitlet nöjda med Johannes. Det kanske bör tilläggas att rektor Petersson, som gav Johannes "Berömlig" i både Naturalhistoria och Fysik, var rektor på Katedralsskolan, där Johannes var extra lärare.

Elva dagar efter det att Johannes hade avlagt undervisningsprovet fick han följande förordnande:

Widder och Hefesörer

Lunds Dom-Capitel

(S. 8. hufvud- och slutstyck) att aldenstund till återbesättande
 at en genom Adjunkten C O Ruths död ledigblifven Adjunktbeställning vid hög're allmänna läroverket i Malmö i åtanke kommit Extra läraren Filosofie Kandidaten Johannes Hellsten, i anseende till dess ådagalagde skicklighet, och i öfrigt visade välförhållande, WI fördenskull och i förmåga af Kongl. Majts Allernådigste Författningar å kall och Embetes vägnar genom detta Wårt Öppna Bref och Fullmakt förordnat honom Johannes Hellsten att vara adjunkt vid hög're allmänna läroverket i Malmö efter bemålde C O Ruth, varandes han, Hellsten, jemlikt föreskrifterna i Kongl. Majts Nådiga Cirkulärbref den 20 Mars 1858, skyldig att, så länge han är en af läroverkets två yngste lärare inträda i tjenstgöring vid annan skola helst inom stiftet, derest han genom vid Malmö läroverk inträffande förändringar skulle derstädes finnas umbärlig; och eger han att njuta och uppbära de inkomster och rättigheter, som efter lag och Kongl. Förordningar samma beställning åtfölja; Börandes han jemte den undersåtliga tro och huldhet Kongl. Majst vår Allernådigste Konung han underdånigst skyldig är och vara bör uti detta sitt Embetets

förrättande sig till noga efterlefnad ställa hvad Kongl. Läroverksstadgan och andra Kongl. Stagdar honom föreskrifva som han det inför alla vederbörande vill och kan försvara det alla som vederbör hafve sig till efterrättelse ställa.

Till Yttermera visso hafva WI detta med Wåra namn underskrifvit och med Dom Kapitlets Sigill bekräfta låtit.

Lunds Domkapitel den 18 Mars 1885

Vilh. Flenburg.

C Olbers

CWSkarstedt

Clas Warholm

M G Rosenius

Sigillum Consistoroo Ecclesiastici Lundensis

S Lavrent

J M Sjögren

Johannes blev alltså utnämnd till adjunkt i fysik och naturalhistoria vid Malmö högre allmänna läroverk, med rätt att tillträda den 1 maj. Johannes tyckte dock inte det var lönt att flytta till Malmö mitt i terminen, utan han ville hellre vara lärare i Lund även den sista månaden av terminen. Detta beviljades av domkapitlet och fil. kand. A A Söderström var vikarierande adjunkt även den sista månaden.

Malmö högre allmänna läroverk är den äldsta skolan i Malmö, då påven Innocentius VII 1406 utfärdade ett brev för skolan. Den nuvarande skolbyggnaden uppfördes 1879 och står fortfarande kvar, och ligger i hörnet av Amiralsgatan och Drottninggatan. Numera går skolan under benämningen Malmö Latinskola (se bild).

År 1889 begärde Johannes att få ett tjänstgötingsbetyg utfärdad av domkapitlet. Sålunda blev följande tjänstgöringsbetyg utfäradt:

Utdrag af Lunds Domkapitels

Protokoll den 4 Januari 1889

Eforsmål § 44 Uti ingifven ansökning hade Adjunkten vid allmänna läroverket i Malmö, Filosofie Kandidaten Johannes Hellsten anhållit att för någon sin angelägenhet undfå tjänstgöringsbetyg.

I anledning häraf och sedan vederbörande rektorer blifvit i ärendet hörde, ville H H Eforus i öfverensstämmelse med

deras afgifna utlåtande vitsorda, att Adjunkten Hellsten, som dels under vårterminen 1881 såsom vikariérande adjunkt med partiell tjänstgöring dels under de följande fyra läsåren till och med vårterminen 1885 såsom extra lärare tjänstgjort vid allmänna läroverket i Lund och undervisat i matematik i klasserna 3-6:1, i fysik i klass 6 samt rättat uppsatser på modersmålet i klasserna 4 och 5; som från och med höstterminen 1881 till och med vårterminen 1885 tjänstgjort såsom lärare i fysik och kemi vid Lunds privata elementarskola, och som, utnämnd till adjunkt vid allmänna läroverket i Malmö den 18 Mars 1885, alltsedan höstterminen samma år tjänstgjort vid detta läroverk och dervid haft sig anförtrodd undervisningen i Matematik inom sjette klassens båda afdelningar samt inom klasserna 5, 4 och 3, i fysik inom 6:2, 6:1, i naturlära inom klasserna 5, 4 och 3 samt i kemi och modersmålet under ett år i R 6:1, städse fullgjort alla sina tjensteåligganden med utmärkt skicklighet, berömlig nit och berömlig ordning samt iakttagit ett i allo en lärare värdigt uppförande; hvilke skulle Adjunkten Hellsten genom protokollsutdrag till betyg meddela. Ut supra.

In fidem

B Jn Bergqvist

Kanske skulle Johannes ha det här tjänstgöringsbetyget för att söka en tjänst som lärare i matematik vid Tekniska läroverket i Malmö, därför att 1891 tillträdde Johannes en tjänst som lärare vid nämnda läroverk.

Tekniska läroverket i Malmö hade på den tiden sina lokaler, dels på Repslagaregatan, och dels på Jacob Nils gatan, tills den nuvarande byggnaden vid Föreningsgatan uppfördes 1898, som ju fortfarande ligger kvar, men numera heter Pauliskolan. Här var Johannes lärare i matematik mellan 1891 och 1900. För att få en ungefärlig bild av hur stor skolan var kan jag tala om att under läsåret 1899/1900 läste 87 elever vid Tekniska läroverket.

Hur Johannes var som lärare kan man få en viss uppfattning om av följande beskrivning i Hagbard Isbergs Syner-Drömmar-Verklighet:

För matematik hade jag en ganska dålig intressejordmån. Jag

valde också den helklassiska linjen. Och ändå har jag aldrig kommit att förstå vad gagn jag haft för livet av att ha lärt mig att lösa ekvationer med två obekanta och att dra kvadratrötterna ur ett tal. Trots min inställning till matematiken måste jag dock här ta av mig hatten inför minnet av adjunkten Johannes Hellsten, kallad Jupiter. Han undervisade oss i nämnda ämne i mellanklasserna. Det blev sagt att han i yngre dagar hade ägnat sig åt sjömansyrket. Under lektionerna brukade han också stå och vagga med kroppen åt sidorna som på däckat på en rullande båt, hållande i händerna sin svarta käpp med silverknapp, då och då pekande med den på något räkneproblem på svarta tavlan. Han var mänsklig och manlig och naturlig. Det svepte friska, salta vindar omkring honom. Då och då kunde han med ett godmodigt leende adressera ett halvt om halvt ärekränkande ord till en och annan, något som mottogs som en liten behaglig krydda i lektionsmältiden. Av denne man fick jag det enda BC jag erhöll under min skoltid. Som en skottspole för jag till honom och gav enkelt och okonstlat uttryck åt min förvåning. Aldrig glömmar jag det hjärtliga mottagande jag fick. Han kände sig alls inte kränkt av att det förelåg delade meningar oss emellan angående hans betygssättning. Den förklaring jag fick var, något som jag alltför väl visste att jag hade kladdat ner mig på terminens två sista provräkningar. Men jag talade om för honom, att jag varit sjuk en längre tid före den näst sista provräkningen och att jag ju därför hade blivit efter; jag hade ännu inte varit frisk under den sista provräkningen, men jag hade varit av den uppfattningen att jag helt och fullt tagit upp mig och att han hade haft det klart för sig under de sista lektionerna. "Då ska vi undersöka det", sa Hellsten, "för rätt ska naturligtvis vara rätt". Jag fick genast slå mig ner och han gav mig några tal att räkna. Jag räknade och överlämnade så mina uträkningar. Hellsten kontrollräknade. "Rätt!" sa han, "och du hade således rätt och jag har gjort dig orätt. Du förstår nog, min gosse, att ditt BC måste kännas tråkigare för mig än för dig ---". Nästa termins första timme började Hellsten med att säga till mig: "Som jag redan sagt dig, så felbedömde jag dig vid betygssättningen förra terminen. Du vet, att jag har beklagat det." —Vilken lärare! Vilket föredöme! Hatten av för Johannes Hellsten!

Malmö högre allmänna läroverk

Foto: Otto Ohm, Malmö

I förbifarten är Johannes också nämnd av Lars Wollmer i sitt kåseri Vad Malmö skola gav på nittiotalet i jubileumsboken Malmö högre allmänna läroverk:

Icke ens de matematiktimmar med obeskrivlig flykt över sig, som sedermera följde på gymnasiestadiet under adjunkt J Hellsten -- han, som varit sjöman och passerat ekvatorn och dikterade talen fritt med utgångspunkt från resultatet under ständiga balanseringar med spatserkäppen, "Achilles" -- kunde mäta sig med den timme som nu följde.

Föreningsliv

Johannes var med i några föreningar. Malmö sjöfartsförening och Västgöta gille var två av dem.

Malmö sjöfartsförening var en förening för sjöfartsintresserade Malmöbor. Det medförde att nästan alla Malmöborgare med självaktning var med. Johannes tyckes ha kommit med i föreningen relativt sent, och förmodligen var innehavet av en aktie i Rederi AB Gottfrid en större bidragande orsak än att han en gång hade varit på sjön själv.

Västgöta gille i Malmö var en förening för i Malmö boende västgötar. År 1900 invaldes Johannes till stolsbroder tillsammans med länsvetrinären Ernst Schoug, grosshandlanden E Schweder och direktör A Hultgren.

LÄROBOK

PROPORTIONSLÄRA

OCH Dess TILLÄMPNING PÅ DEN

PLANA GEOMETRIEN

AF

T. BRODÉN OCH J. HELLSTEN
DOCKNY I MATEMATIK LÄROVERKSSÄGJUNGT

STOCKHOLM.
P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG.

Pris häft. 1 kr., karton. 1,25.

Johannes var också verksam, när det gäller läroböcker, åtminstone när det gäller lärobok. Han skrev nämligen en lärobok, som hette "Lärobok i proportionslära och dess tillämpning på den plana geometrien" tillsammans med Thorsten Brodén. Boken, som var tryckt 1887 i Stockholm, var på 52 sidor. Hur titelbladet såg ut framgår av föregående sida.

Vem var Thorsten Brodén då? Jo, som det framgick av titelbladet, var han vid utgivningstillfället docent i matematik, och det vid Lunds universitet. Han var, liksom Johannes, västgöte. Han föddes i Skara 1857, som son av sedermera kyrkoherden i Förslöv av Lunds stift, Carl Johan Brodén och Carolina Gallander. Han blev student i Lund 1877. Han tog filosofie kandidat examen 1881. 1886 gjorde han blixtkarriär, eftersom han det året blev filosofielicenciat, filosofie doktor och docent i matematik, för att slutligen 1906 bli professor i detsamma.

Vad var då syftet med boken? Om man läser förordet på motstående bild kanske man kan få en aning om det.

Och slutligen för att få en bild av hur den såg ut inuti, så finns ett utdrag ur denna på nästa uppslag. Uppslaget handlar om de allmänna satserna om förhållanden mellan trianglars och parallelogrammers ytor.

FÖRORD.

Beträffande den förra (allmänna) delen af föreliggande läroboksförsök vilja förf. anmärka, att de vid dess utarbetande gjort till sin uppgift att, i hufvudsak med nära anslutning till de bästa nyare läroböcker i proportionslära, genom den formella anordningen åstadkomma största möjliga enkelhet och lättfattlighet. Att vissa mera väsentliga ändringar skulle ur vetenskaplig eller pedagogisk synpunkt varit förmånliga, hafva vi härmed ingalunda velat bestrida.

Vid den plangeometriska tillämpningen hafva vi eftersträfvat å ena sidan större fullständighet, å andra sidan större enkelhet och koncentration, än man ofta finner i bearbetningar af Euklides' 6:te bok.

För öfrigt bör nämnas, att boken i sin helhet knappast lämpar sig till själfstudium.; en skicklig lärares handledning har hela tiden blifvit förutsatt.

Lund och Malmö, Mars 1887.

Författarne.

Proportionslärans tillämpning på den plana geometrien.

Afdelning VI.

A. Allmänna satser om förhållanden mellan trianglars och parallelogrammers ytor.

Sats 1.

Två trianglar, som hafva lika stora höjder, förhålla sig till hvarandra såsom deras baser.

Antaget: I två trianglar ABC , $A_1B_1C_1$ med ytorna T och T_1 samt sidorna $AC = S$, $A_1C_1 = S_1$ äro de mot dessa sidor svarande höjder lika stora (fig. 1. 2, 3).

Påstås: $T : T_1 = S : S_1$.

Beris:

a) Antag S och S_1 *kommensurabla*, och $\frac{1}{m}S = \frac{1}{m_1}S_1$ (m och m_1 hela tali. Tänker man sig då S delad i m och S_1 i m_1 lika stora delar och samtliga delningspunkterna sammanbundna med B och B_1 resp. (fig. 1. 2), så blifva

Fig. 1.

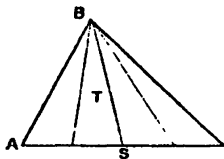
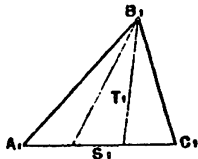

Fig. 2.

äfven triangelarna delade i resp. m och m_1 lika stora delar (Eukl. I: 38). Och emedan $\frac{1}{m}S = \frac{1}{m_1}S_1$, blir äfven hvarje del af ytan $T =$ hvarje del af ytan T_1 , således $\frac{1}{m}T = \frac{1}{m_1}T_1$, eller

$$T : T_1 = m : m_1 = S : S_1.$$

b) Om S och S_1 äro inkommensurabla, och

$$\frac{m_1}{m}S < S_1 < \frac{m_1 + 1}{m}S,$$

så är äfven (se fig. 1, 3)

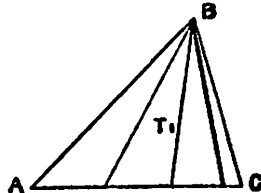
$$\frac{m_1}{m}T < T_1 < \frac{m_1 + 1}{m}T.$$

Alltså är

$$\frac{m_1}{m} < \frac{S_1}{S} < \frac{m_1 + 1}{m}, \quad \frac{m_1}{m} < \frac{T_1}{T} < \frac{m_1 + 1}{m}.$$

De bägge rationstalen $S_1 : S$ och $T_1 : T$ äro således inneslutna mellan samma gränser, och deras skilnad $\left(\frac{1}{m}\right)$ kan göras huru liten som helst, derigenom att m tages tillräckligt stort; $\therefore T_1 : T = S_1 : S$, eller $T : T_1 = S : S_1$.

Fig. 3.

Korollarium: Två parallelogrammer, som hafva samma höjd, förhålla sig till hvarandra såsom deras baser (S och S_1). Ty ytorna förhålla sig som deras hälfter (IV: 3), d. v. s. som två trianglar med samma höjd och baserna S, S_1 .

Sats 2.

Två trianglar med lika baser förhålla sig som deras höjder.

Antaget: I två trianglar ABC och $A_1B_1C_1$ är $AC = A_1C_1$. Höjderna från B och B_1 äro H och H_1 resp., ytorna T och T_1 (fig. 4, 5).

Bredén, Proportionslära.

Nils Aschan

Nils Aschan var född i Balkåkra (M) 1850-10-04 och son av soldaten Per Nilsson Dygd och Ingar Nilsdotter. Han var anställd på kronofogdekontor 1868-74, och var mellan 1875 och 1897 stadsfiskal i Malmö. Han var också, som vi kommer att märka längre fram, styrelseledamot i en rad företag.

Men varför berättar jag då om Nils Aschan? Vad kan han tänkas ha med Johannes att göra? Jo, det är så att Johannes hade en hel del affärer med Nils Aschan.

Nu är det så att jag har funderat på hur Johannes kom i kontakt med Nils Aschan. Den bästa förklaringen jag kan komma med är att Johannes var klassföreståndare 1885 för klass 4 b i vilken Nils Aschans fosterson Waldemar Ekelund gick. Det låter väl som en rätt rimlig orsak, eller hur? Då bodde familjen Aschan på Studentgatan 48 och då såg det ut så här i husförhörslängden:

Aschan Nils stadsfiskal	50	4/10	Balkåkra	
H Hilda Eleonora Hopp	48	17/12	Ystad	
Svante Gunnar Fredrik Knut	77	17/3	fsg	konf i St Pauli 94
Grauers Henning Vilh.	66	27/3	Norrköping	
Ekelund Ellen Sigrid	69	25/5	Ingelstad	kronofogde Sv M E
" Paula Cecilia Katarina	71	19/4	"	lyst, fl t Tranan 93
" Ebba Ingegärd Maria	74	3/4	"	fl t Norrköping 95
" Isak Elis Joh. Valdem.	72	23/10	V Ingelstad	k fr Ystad 92

Hemma hos Nils Aschan träffade Johannes sin blivande hustru, Paula Ekelund (jmf. hfl i förra kapitlet). Hon var dotter av Svante Ekelund och Mina Hopp, som bägge hade dött 1885, och eftersom hon då blev föräldralös togs hon och hennes syskon om hand av Nils Aschan och hans hustru Hilda Hopp.

Så här berättar St Petri Vigselbok:

Lysning Hellstén Johan Läroverksadj. Fil Kand 1847 17/9 .

93 Dec 17 tillhörande St Pauli församling

Ekelund Paula Cecilia Katarina 1871 19/4

Qv. St Knut nr II folio i hfl 6

Begge närvarande Vigda 1894 Jan 4 0

Han företete ledigt bet. från

St Pauli af 22/11 93

O:et i slutet av notisen står för Ohlin, och betyder att det var kyrkoherden i St Petri församling, Johan Axel Ohlin, som vigde dem tillsammans.

Eftersom det är gott om plats i det här kapitlet, så tänkte jag berätta var de bodde någonstans i Malmö. Efter vigsel flyttade de till Engelbrektsgatan 27. I lägenheten på Amiralsgatan 9, mitt för skolan, där Johannes tidigare hade bott, flyttade Paulas morbror Bruno Hoppe in i. Familjen bodde på Engelbrektsgatan till 1898, då de flyttade till Södra förstadsgatan 41, dvs. huset mot Triangeln. 1911 flyttade de till Baltzarsgatan 25, där de bodde till 1915, då de flyttade till St Pauli kyrkogata 14. Slutligen 1922 flyttade de till Regementsgatan 61.

Släktens äldste stamfader är Anders Svensson i Tofteryd, Jönköpings län. Han fick 1716 tillsammans med sin hustru Maria Andersdotter, sonen Per Andersson. Denne Per Andersson gifte sig med Helena Svensdotter.

Se hade sonen Sven Persson, som var född 1746, i Tofterud. Han inflyttade till Svennarum från Malen, Byarum sn, 1799, där han bosatte sig på Lilla Ekesås. Han gifte sig med Stina Jacobsdotter. De hade tre söner Johannes Ryd, Petter Magnus Ekelund och Sven Lindquist. Sven Persson dog 1809. Hustrun gifte om sig med Daniel Zachrisson, och dog först 1849.

Petter Magnus Ekelund föddes 1801, var betjänt på Hubbestad, senare stadstjänare i Jönköping, gift med Katarina Håkansdotter född 1801. De hade 6 barn. Petter Magnus Ekelund dog 1852, medan hustrun överlevde honom och dog först 1886.

Ett av deras barn var Sven Magnus, eller som han också kallades Svante, Ekelund. Han föddes 1832, och han blev så småningom kronofogde i Skytts härad och bodde då på Lilla Månstorp i Västra Ingelstad. Han gifte sig 186 med Mina Hopp, född 1840 i Ystad. De hade 4 barn som blev vuxna. Sjalva dog de rätt tidigt, Mina 1883 och Svante senare samma år.

Paula Ekelund, som var ett av deras barn, blev liksom de andra syskonen omhändertagna av Nils Aschan och hans hustru.

Den 5 Juli 1895 föddes Johannes och Paulas första son:

Juli 5	Sture Nils	Hellsten, Johannes läroverks-	47 $\frac{17}{9}$
	Johannes	adjunkt, Paula Cecilia Katarina	71 $\frac{14}{4}$
		Ekelund	

Tranan XXI

Aug. 4	Lector	Fru Jeanna Hopp, Nils o Hilda
	Hedqvist	Aschan, Anders o Jenny Vihlborg
		Henning Grauers, Sigrid, Valdemar
		Gunnar o Ebba Ekelund, Selma Holmström

Lektor Vilhelm Hedqvist, sedermera kyrkoherde i Skabersjö, som döpte Sture, var lektor i latin och kristendomskunskap på Malmö högre allmänna läroverk, trots att han inte var mer än 26 år gammal. Tittar man på faddrarna är de släkt med Sture på följande sätt: mormors mor, mors moster med man, mors moster med man, mors kusin, moster, morbror, mors kusin, moster, inte släkt.

Den 27 september 1896 föddes Johannes och Paulas andra son:

Sept. 27	Sven Erik	Hellsten, Johannes läroverks-	47 $\frac{17}{9}$
	Johannes	adjunkt, Paula Cecilia Katari-	71 $\frac{19}{4}$
		na Ekelund	

Tranan XXI a 1

Nov. 10 Ohlin (Faddrar ej införda)

Här var Johan Axel Ohlin doppräst, samma präst som vigde Paula och Johannes. Av någon anledning har faddrar inte blivit införda.

Faddrarna är däremot införda vid dopet av Johannes och Paulas enda dotter som föddes den 31 mars 1898:

Mars 31	Marta Katarina	Hellsten, Johannes läroverks-	47 $\frac{17}{9}$
	Eleonora Paula	adjunkt, Paula Cecilia Katari-	71 $\frac{19}{4}$
		na Ekelund	

Tranan XXI l a

April 18	Stads kom.	Stadsfiskal Nils Aschan m. fru
	NHJ Ohls-	härads-skrivare A Vihlborg m. fru
	son	fröken Ebba Ekelund
		kontorist Vald. Ekelund

Henrik Ohlsson, som döpte Märta, var komminister i St Pauli

församling. Märtas faddrar är de samma som Stures, förutom att Sture har några fler.

Slutligen den 13 juni 1901 föddes deras sista son:

Juni 13	Gunnar Valdemar	Hellsten Johannes	47 $\frac{17}{9}$	p.4
	Johannes	läroverksadj. o h h		
		Paula Cecilia Kata-	71 $\frac{19}{4}$	
		rina Ekelund		
		Kaninen I		

Aug. 12	v. Läroverks-	Lektor Hugo Grauers o h	Avis från dop-
	adj. N Arfvids-	hustru Ebba Ekelund	förrättaren
	son i Malmö	fr Norrköping	den 15/8 1901

Nils Arfvidsson, som döpte Hans, blev så småningom ordinarie adjunkt vid Malmö högre allmänna läroverk i kristendom, modersmålet och tyska. Faddrarna var Hans mors kusin och hans hustru var mors moster.

Om man läser i Svensk uppslagsbok, finner man följande om Västra Torup:

Västra Torup, är ett småkuperat, sjörikt område. Dess yta är 71,27 km², därav 66,85 km² land. Invånarantalet är 929 inv. (1954). Av landarealen är 16,4 % åker, 3,2 % äng, och 55,6 % skogsmark. Kring kyrkan och stationen vid Hälsingborg-Hässleholmsbanan har tätorten Västra Torup med 441 (1951) inv. upp-
vuxit, urspr. främst som en torvindustri, men nu med en mång-
sidigare industri omfattande även snickeri-, sko- och cement-
varufabriken. Jordbruket inom Västra Torup domineras av små-
bruk och smågårdar på 2-20 ha åker, och blott en gård har
över 30 ha. Genom tätortens tillväxt har folkmängden i Väst-
ra Torup efter en stagnation under 1800-talets sista decenier
fortgått ända till 1929, då folkmängden var 19 % större än nu,
och fortgår alltså för tätortens vidkommande, medan den
egentliga landsbygdsbefolkningen starkt minskat.

Till synes har torvfabriken som vi här ska berätta om satt sitt
spår i Svensk uppslagsbok. Vem som tog initiativet till att
bilda denna torvfabrik vet jag ej, men den ursprungliga styr-
elsen bestod av Nils Aschan, Johannes Hellsten och Thorsten
Ekholm i Visby. Men bara något år senare lämnade Nils Aschan
styrelsen i bolaget och istället kom J A Jacobsson in i styr-
elsen. Så här står det i Malmö stads adresskalender 1908:

Vestra Torups torfaktiebolag

Bolagsordningen antagen den 20 Juli 1903. Ändamål: att, efter
inköp af Byggets, Smedeboda och Tockarups mossar invid Vestra
Torups jernvägstation, Torups sn af Kristianstad län, idka
torfindustri och annan dermed i samband varande verksamhet.
Aktiekapital: tecknat och inbetalt 150 000 kr. Aktierna: 300
å 500 kr, äro ställda till viss man. Styrelse: läroverksad-
junkten Johannes Hellsten, bergsingenjören J A Jakobsson i
Lund och ingenjören N T Ekholm i Malmö. Bolagets firma teck-
nas af Johannes Hellsten och J A Jakobsson hvar för sig.

Utmärkande för ett aktiebolag är 1) att det finns en ursprung-
lig genom tillskott av delägarna bildad bolagsförmögenhet, som
rättsligen skiljes från delägaren, 2) att delägaren inte som
sådan ansvarar för bolagets förbindelser, 3) att andelarna

bestämda aktier, äro bestämda till vissa bestämda belopp i pengar, utgörande kvotdelar av en som aktiekapital betecknad summa, som erhållits genom sammanläggning av de täl, vartill delägarnas tillskott till bolagsförmögenheten uppgått i pengar el. uppskattas i pengar och 4) att andelarna kunna överlåtas.

Som villkor för ett lå på 105 000 kr från Kungl. Statskontoret, skulle en brännort- och torvströfabrik vara fullbordad inom utgången av år 1906.

Torvindustrin gick dock inte särskilt bra och gav ingen utdelning. 1910 beslöts vid en extra bolagsstämma att sälja hela affären, och några månader senare trädde bolaget i likvidation och slutligen i konkurs. Följande är berättelse angående Västra Torups Torfaktiebolags i likvidation konkurs. En sådan här berättelse skrevs till varje konkurs:

Berättelse angående Västra Torups Torfaktiebolags i likvidation konkurs.

Under anslagstiden har inkasserats dels samtliga säkra fordringar, Kr. 17.435:87, dels ock å de osäkra fordringarne 314 kr.

Lifförsäkringsbrevet i Skandia å undertecknad Jakobssons lif är jämlikt borgenärsbeslut såldt på offentlig auktion.

Till förmånsrättsfordringar och dylikt utbetaladt Kr. 8.500:-- , återstoden innestå hos undertecknad Jakobsson.

Västra Torups Torfaktiebolag började sin verksamhet sommaren 1903 med ett aktiekapital af 100.000 kronor, hvilket den 1 Oktober 1904 ökades med 50.000 kr, så att hela aktiekapitalet utgjort 150.000 kronor. Affären har alltid gått med förlust, hvilken den 31 December 1909 utgjorde 73.729:02 kr. I anledning häraf beslöts vid extra bolagsstämma den 30/4 1910 att sälja hela affären, hvilket beslut sedermera stadfästats vid ordinarie stämman. Underhandling om försäljning af bolagets tillgångar var inledd med då under blidning varande "Västra Skånes Andelstorfströförening" och den 17 Juni 1910, då föreningen hunnit inregistreras, såldes bolagets samtliga tillgångar, utom fordringar och en villa på ofri grund, till berörda förening för 134.000 kronor, däraf till täckande af statens torflån, som var intecknat i bolagets fasta och lösa egendom, åtgick 98.398:13 kr. samt för öfriga inteckningar

i egendomen 2.054:11 kr. och öfvertagande af ett sparbanks-lån 12.088 kronor. Återstoden betalades med kontanter och revers.

Vid bolagsstämman den 26 Juli 1910 beslöts bolagets upplösning och trädande i likvidation och detta beslut stadsfästades sedermera vid extra stämman, därvid undertecknade ut-sågos till likvidatorer. Registrering häraf ägde rum den 15 Augusti 1910.

Bolaget har fört följande böcker: hufvudbok, reskontra, kassabok, inventariabok, vaxelbok, brefbok, memorial och diverse andra hjälpböcker. Mot. dessas förande torde ej vara någon anmärkning att framställa.

Anledningen till obeståndet torde vara att söka i ogynnsamma konjukturer inom branschen, dåliga priser och öfverproduktionen på varan.

Malmö den 13 December 1910

Nils Aschan

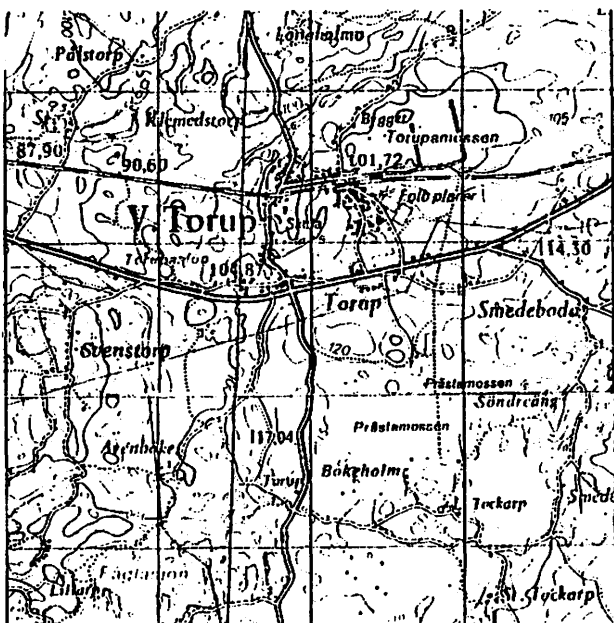
Joh, A, Jakobsson

Jag har ingenting att anmärka med afseende å bolagsstyrelsens förhållande till kreditorerna

Nils Aschan

Trots att Västra Torups Torfaktiebolag gick i konkurs, så levde fabriken kvar. Om man slår upp Västra Torup i Sveriges Handelskalender 1915 finner man följande:

Torfströ- och bränn-torffabrik: Västra Skånes andelsströförening, styrelseordf. August Johansson (Kvidinge), verkställande dir. Joh. A Jakobsson (Malmö), föreståndare N Jöns-son.

Först ska jag försöka tala om var Linghult eller Lingilt ligger. Det ligger i Hallands län, nästan rakt öster om Halmstad, nära gränsen till Kronobergs län. Den järnväg som var orsaken till grundandet av samhället Bygget är numera nerlagd.

1906 äger Johannes 1/6 i No 1 Längilt i Bredareds sn, och marken är värderad till 6900 kr och den är intecknad för 5000 kr.

Nästa gång jag stöter på Linghult är när Johannes tillsammans med hanlande Herman Carlsson i Malmö, och arkitekten i Halmstad Einar Larsson, bildar de två nedan omskrivna aktiebolagen AB Diorit och Egna Hems AB Bygget:

Aktiebolaget Diorit

Bolagsordningen antagen den 28 september 1908. Ändamål: att, efter inköp af den lagligt afskild del af Consortiet Diorits i Malmö, i Bredareds socken af Hallands län, belägna egendomen Bygget, Linghult n:o 1 med derå befintliga fyndigheter af granit, vattenkraft m.m. drifva industriell verksamhet, samt annan dermed förenlig rörelse. Aktiekapitalet: tecknat och inbetalt 50 000 kr. Aktierna: 500 å 100 kronor, äro ställda till viss man. Styrelse: handlanden Herman Carlsson och läroverksadjunkten Johannes Hellsten, båda i Malmö, samt arkitekten Einar Larsson i Halmstad. Bolagets firma tecknas af Herman Carlsson och Johannes Hellsten gemensamt.

Egna Hems aktiebolaget Bygget

Bolagsordningen antagen den 28 september 1908. Ändamål: att, efter inköp af omkring 250 000 kvadratmeter jordområde af egendomen Bygget, Linghult N:o 1 i Bredareds socken af Hallands län, beläget vid Byggets järnvägsstation, försälja tomter samt drifva annan dermed förenlig verksamhet. Aktiekapital: tecknat och inbetalt: 15 000 kr. Aktierna: 60 å 250 kr äro ställda till viss man. Styrelse: handlande Herman Carlsson och läroverksadjunkten Johannes Hellsten, båda i Malmö, samt arkitekten Einar Larsson i Halmstad. Bolagets firma tecknas af Herman Carlsson och Johannes Hellsten gemensamt.

Ett konsortium är en sammanslutning av personer eller företag som kommit överens om gemensamma affärstransaktioner. Det är möjligt att Johannes är med i det här konsortiet redan 1906, när han säger att han äger 1/6 i Linghult No 1.

Nu är det kanske någon som undrar vad diorit är förnågonting.

Om diorit berättar Nordisk Familjebok följande:

Diorit (af grek. dioros, tydlig, lätt igenkänd), en mörkgrön eller grönsvart, jämförelsevis ganska tung, massformig bergart, bestående af hornblände och en plagioklasfältspat (oligoklas och labrador) i grofkornig till finkornig, stundom nästan tät blandning med hvarandra. Vanliga tillfälliga beståndsdelar äro kvarts och apatit. Rikligt kvartsförande dioriter benämnas kvartsdioriter, till skillnad från de icke eller blott i ringa grad kvartshaltiga normala dioriterna. Inom Sverige och andra länders urterritorier förekommer denna bergart ganska allmänt dels såsom särskilda berg och kullar, dels såsom "gångar" eller oregelbundna partier i andra bergarter.

I likhet med diabasen är dioriten en numera ganska eftersökt bergart, för att under den oegentliga benämningen "svart granit", användas till finhuggna och polerade stenhuggeriarbeten, särskilt grafmonument. En ganska svart finkornig diorit brytes och bearbetas vid Västervik.

Syftet med AB Diorit var just att man skulle bryta sten. Mycket riktigt kan man se på kartan att det finns någonting som kallas Granitberget. I Sveriges Handelskalender kallas bolaget för ett stenhuggeri. Jag kan också tillägga att Johannes var verkställande direktör för AB Diorit 1917-18.

Begreppet Egna Hem skapades i slutet av 1800-talet. Syftet var att underlätta för arbetare att å landsbygden förvärva egna hem. Sammanslutningar, såsom föreningar och aktiebolag, kunde under vissa bestämda förutsättningar få lån ur statens egna hemsånefond. Sålunda fick ett egna hems aktiebolag bara ta ut en viss fastställd utdelning per år. Detta kunde dock ske retroaktivt. Vem som skulle få lån bestämdes av kungen.

Huruvida Egna Hems Aktiebolaget Bygget fick ett sådant lån är okänt. Det stod ej upptaget i listan över bolag med lån 1917, och då var det bara 12 bolag, som hade lån. Egna Hems AB Bygget hade ett ganska lågt aktiekapital, men det fanns andra bolag, som hade ännu lägre aktiekapital. Bolaget stod upptaget i Malmö stads adresskalender till och med 1917-18.

För båda dessa bolagen gäller också att 1913-14 hade handlanden Herman Carlsson och arkitekten Einar Larsson lämnat

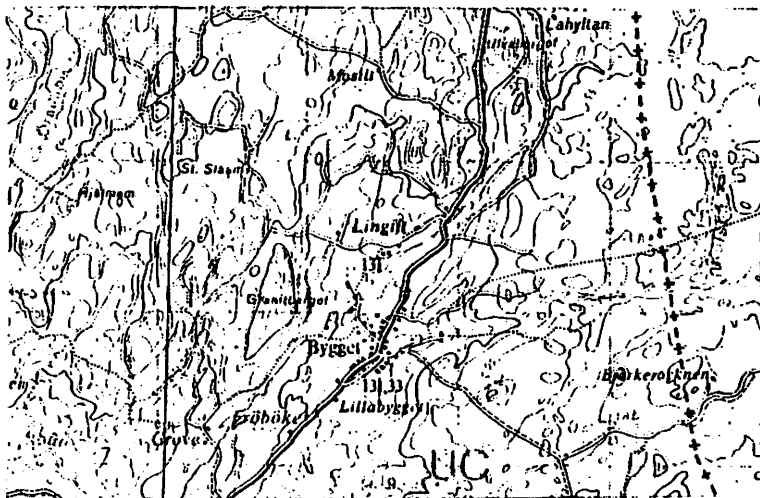
styrelsen, och i stället satt Fritz och Bruno Hoppe.

Dessvärre tycks inte något av dessa två aktiebolagen gått alltför bra. Som jag ovan nämnt försvinner Egna Hems AB Bygget ur Malmö Stads adresskalender 1917-18 och årgången därpå försvinner också AB Diorit. Helt hopplöst tycks det emellertid inte ha varit, därför att dessa aktiebolag övertages 1921 av Byggets Sågverk AB:

Byggets Sågverks aktiebolag

Bolagsordningen antagen den 16 september 1921. Ändamål: att, efter öfvertagande af aktiebolaget Diorits i likvidation och Egna Hems aktiebolaget Bygget idka sågverks- och annan industriell verksamhet. Aktiekapital: tecknat och inbetalt 100 100 kr. Aktier: 1001 å 100 kr. Styrelsen: fabrikören F C M Hoppe, artisten Bruno Hoppe och kontorschef O Lindnow med advokaten C Håkansson till suppleant, alla i Malmö. Firman tecknas af styrelsens ledamöter, två i förening.

Denna gång fick Johannes inte vara med i styrelsen, men han hade ändå aktier i aktiebolaget (jmf Boupppteckning). Huruvida det gick bättre för det här aktiebolaget, eller ej, känner jag inte till.

Fastighetsaffärer

Den första fastighetsaffär, åtminstone så vitt jag känner till, gjorde Johannes tillsammans med en byggmästare vid namn Johan Avall. De inköpte 1899 fastigheten nr 3 i Kv. 21 Gladan i Södra Förstaden, dvs. hörnhuset vid Södra Förstadsgatan och Föreningsgatan. När de köpte fastigheten var den taxerad till 56 000 kr, och när de 1906 sålde huset till Malmö stad var det taxerat till 80 000 kr. Vid försäljningen tycks Johannes ha gjort en vinst på 22 500 kr. Denna vinsten ansåg Johannes inte att han behövde deklarerera, men det tyckte taxeringsnämnden:

Taxeringsnämndens protokoll
juni 1906

§ 287

Huset No I, Läroverksadjunkten Johannes Hellsten, hvilken af beredningen föreslagits till taxering efter 31 365 kr med afseende å bevillning och 31 000 kr beträffande inkomstskatt i hvilka belopp ingingo en till 22 500 kr beräknad, icke deklarerad vinst vid fastighetsförsäljning hvar i ingifna besvär yrkat befrielse från beskattning för sistnämnda belopp under framhållande dels att vinsten till följd af stora utgifter icke kunde beräknas till skillnaden emellan den af Hellsten gifna och den af honom erhållna köpesumman och dels hufvudsakligen, att denna förtjenst icke kunde betraktas såsom beskattningsbar inkomst af rörelse.

Emellertid och då nämnden fann uppenbart, att klaganden förvärfvat sig i frågavarande fastighet icke för eget bruk eller kapit. placering utan i spekulationssyfte, samt då de af klagande icke till beloppet uppgifna eller eljest närmare angifna kostnaderna icke vederligt bestod i annat än nödortfigt underhåll å fastigheten, som lämnat god afkastning, fann nämnden icke skäl ändra beredningens förslag.

Således avslog taxeringsnämnden Johannes begäran att få slippa betala skatt för den här vinsten. Det medförde att Johannes fick en taxerad inkomst på 31 365 kr (se bil. 3).

Vinsten på den ovanstående fastighetsaffären placerade Johannes omedelbart i en ny fastighet. Johannes inköpte litt. E å Plan-tagelyckan nr 9 Dahl. Denna fastighet låg i hörnet mellan Trelleborgsvägen och Ystadvägen.

Så här stod det i lagfartsprotokollet:

den 25 september 1905

Under anhängan om lagfart för läroverksadjunkten	§ 473
Johannes Hellsten å nedannämnda fastighet, in-	Beviljad lag-
lämnade Stadsfiskalen N Aschan detta	fart å fas-
"Köpekontrakt	tigheten litt
Till Herr Läroverksadjunkten Johannes Hellsten	E af Planta-
försäljer jag härmed min fasta egendom hus och	gelyckan
tomt under litt E Plantagelyckan No 9 Dahl här i	N ^o 9 Dahl
staden för en öfverenskommen köpeskillning af tju-	
goettusen femhundra /21.500/ kronor och följande	Taxvärde 18000
vilkor:	Köpes ^{ma} 21500

1° Tillträde sker den 1 nästa Juli. Köparen ansvarar för skatter och mera som förfalla från och med tillträdesdagen.

2° Köpeskillningen erlägges sålunda, att köparen öfvertager ansvarighet för intecknad kapitalgäld till belopp af 6.500 kronor, utfärdar inteckningsrevers å 10.000 kronor med 5 % ränta att amorteras under 10 år hvarje den 1 Juli med 1000 kronor samt betalar å tillträdesdagen resterande 5000 kronor, dervid likväl afdrages göres för då upplupen ränta å den intecknade gälden.

3° Köparen vidkännes ensam lagfartskostnader.

Häraf äro två lika lydande exemplar upprättade och utväxlade.

Malmö den 3 Juli 1905

Th Berggren

g. Anders Österling
enligt fullmakt

Godkännes: Johannes Hellsten

Bevittnas:

Carl Livijn E Norrman

Inteckningsrevers å 10.000 kronor qvitteras; som ofvan

Th. Berggren
g. Anders Österling
enligt fullmakt

Bevittnas:

Carl Livijn E Norrman

Härmed qvitteras Kr Femtusen utgörande å andra sidan nämnda kontanta köpeskillning å fastigheten litt. E N° 9 Dahl. Malmö den 1 Juli 1905

Th. Berggren
g. Anders Österling
enligt fullmakt"

Sedan det antecknats att handlanden Th. Berggren denna dag erhållit lagfart å hus och tomt under litt E af plantagelyckan N° 9 Dahl inom stadsdelen Södervärn härstädes, företeddes:

"Fullmakt för Herr And. Österling att å mina vägnar avsluta försäljning med Herr Adjunkt J Hellsten om min egande fastighet, hus och tomt med litt. E Plantagelyckan N° 9 Dahl vid Södra Förstaden i Malmö, pris 21500 kronor, äfvensom att uppgöra och undersirfva köpekontraktet, gillade jag i allo ombudets laga åtgärder.

Th. Berggren

Bevittnas:

A Gardhi Janne Jepson"

dels ock ett af stadsingenjören A Nilsson den 9 i denna månad utfärdadt mätebref utvisande att ofvannämnda fastighet inhölle i norra gränsen mot landsväg till Ystad 24 m 9 dm, i östra gränsen mot landsväg till Trelleborg 28 m 8 dm, i södra gränsen mot tomterna litt. F, G och H 43 m och i västra gränsen mot tomten litt D 21 m 6,7 samt inom dessa gränser en areal af 743 kvm 50 kvdm.

Härefter fann R^{ED} skäligt meddela läroverksadjunkten Johannes Hellsten lagfart å hus och tomt under litt E af Plantagelyckan N° 9 Dahl inom stadsdelen Södervärn härstädes, hvilken fastighet har, enligt köpebref den 3 Juli detta år, tillhandlat sig af handlanden Th. Berggren för 21.500 kronor, därom köpekontraktet åtecknades bevis jämte det särskilt lagfartsbevis utfärdades.

Johannes säger själv 1906 att fastigheten icke bör realiseras under 35 000 kr. Om fem år kommer den att kosta 40-50 tusen kr (se bil. 2). Det stämde, för när Johannes sålde fastigheten 1908 fick han ut just 35 000 kr. Den här gången behövde han emellertid inte betala skatt för vinsten.

Samma dag som han sålde ovanstående fastighet inköpte Johannes en nyuppbbyggd fastighet i Rörsljöstaden. Den köpte han av den som han sålde det andra huset till. Detta huset låg i kvarteret Olga och hade husnummer 2. 1909 fick han lagfart för fastigheten:

den 5 juli 1909	§ 88
Under anhållan om lagfart för läroverksadjunkten Johannes Hellsten å nedannämnda fastighet, inlemnade rådhusvaktmästaren G R Sjöberg denna handling	Beviljad lagfart å fastigh. No II å qvart. Nr 14 Olga

"Köpebref	
Till Läroverksadjunkten Johannes Hellsten i Malmö försäljer jag härigenom fastigheten N ^o II i Qvarteret N:o 14 Olga derstädes emot en öfverenskommen och betald köpesumma af Etthundradetrettitretusenfemhundra /133.500/ kronor	Köpebref 133.500 Taxvärde 120.000 Stmpl 821:--

Oxle den 9 October 1908

Gustaf Lundgren

Bewittnas:

Carl Corvander Joh: Flintberg"

Derjemte företeddes:

R^{ns} lagfartsbevis den 24 December 1906 för Gustaf Lundgren å fastigheten No II i qvarteret No 14 Olga i Rörsljöstaden härstädes; samt ett af stadsingenjören A Nilsson den 10 September 1902 utfärdadt mätebref utvisande att, ifrågavarande fastighet innehölle: i norra gränsen mot tomten No I 29 meter 6 decim, i östra gränsen mot St Pauli kyrkogata 21 meter 1,6 decim, i södra gränsen mot tomten No III 29 meter 6,0 decim och i västra gränsen mot tomten No XI 21 meter 1;4 decimeter samt inom dessa gränser en areal af 626 kvadratmeter 4 kvadratdecimeter.

På grund häraf fann Rnd skäligt meddela

läroverksadjunkten Johannes Hellsten lagfart i fastigheten No II i kvarteret N:o 14 Olga i Rör-sjöstaden härstädes, hvilken fastighet han, enligt köpbref den 9 Oktober 1908, tillhandlat sig af Gustaf Lundgren för 133.500 kronor; derom köpbrefvet åteknades bewis, jämte det lagfarts-bewis utfärdades.

Tyvärr slutade inte den här fastighetsaffären lika lyckligt, eftersom Johannes gick i konkurs, och fastigheten blev såld på exekutiv auktion.

Styrelseledamot

Andra affärer som Johannes var inblandad i var några olika aktiebolag, där han satt i styrelsen. Förutom de bolagen som är nämnda i kapitlena Västra Torup Torv AB och Lingilt, så var Johannes ledamot i detta bolaget:

Patentaktiebolaget Celtic i Malmö

Bolagsordningen antagen den 27 Maj 1908. Ändamål: att, efter öfvertagande af Aktiebolaget Celtics patenter å anordningar för emballage, exploatera desamma och drifva annan i samband dermed stående rörelse. Aktiekapital: tecknat och inbetalt 25 000 kr. Aktierna 250 å 100 kr äro ställda till viss man. Styrelse: direktören Gunnar Svensson, adjunkten Johannes Hellsten och grosshandlaren J P Larsson med fabrikscheferna J H S Jonsson och Fritz Hoppe till suppleanter, alla i Malmö. Bolagets firma tecknas af Johannes Hellsten och J P Larsson, hvar för sig.

Om detta bolags verksamhet känner jag inte till någonting. Det enda jag vet är att Johannes aktier i bolaget betraktades såsom värdelösa vid konkursen.

Ett annat aktiebolag som Johannes satt i styrelsen för var:

Aktiebolaget Weberöds Tegelfabrik

Bolagsordningen antagen den 9 April 1898. Ändamål: att, anlägga och drifva tegelbruk samt annan industriell verksamhet. Aktiekapital: tecknat och inbetalt 112 000 kr., Aktierna: 112 å 1000 kr äro ställda till viss man. Styrelse: fabriksidkaren Sven Lundqvist och läroverksadjunkten Johannes Hellsten, båda i Malmö, samt godsförvaltaren C Bertsholz i St. Ibb. Bolagets

firma tecknas af Sven Lundqvist och C Betsholz, hvar för sig. Detta var ett aktiebolag som tycks ha gått bättre. Det gav 6 % i utdelning 1906 och 4 % 1907 och 1908. Johannes satt med i styrelsen för AB Weberöds Tegelfabrik från 1908 till 1910.

För att få lite extra inkomster sysslade Johannes en hel del med revisorsuppdrag. Varje uppdrag gav mellan 100 och 500 kronor extra inkomst. I allmänhet var det så att i de aktiebolagen Nils Aschan satt i styrelsen, var Johannes revisor. Här ska jag ta upp de bolag som jag funnit att Johannes var revisor i.

Första gången jag har funnit att Johannes var revisor, var år 1898, då han var revisor i Malmö Läderfabriks AB. Han var dessutom siffergranskare i bolaget och för dess två arbetsuppgifterna han 700 kronor. År 1901 ökades inkomsterna till 1000 kronor och så småningom till 1350 kronor. Så här står det om Malmö Läderfabriksaktiebolag i Svenska Aktiebolag 1915:

Malmö läderfabriksaktiebolag

Bolagets ändamål: att anlägga garfveri, läder-, skinn- och skofabrik, samt drifva därmed sammanhängande handelsrörelse. Bolagsordningen antogs den 10 april och 27 juli 1897, med ändr. den 30 okt. s.å. Styrelse: Herrar N Aschan, Wilh. Frost, M Henningsson och Herlov E L Hansen (VD), med Alfred Olsson (disponent) såsom suppleant. Styrelsens säte: Malmö. Firman tecknas af Aschan och Hansen i förening eller vid förfall för någon af dem af Frost. Inbetaladt aktiekapital: 1 000 000 kr å 1 000 kr. Utdelning för åren 1900-1914: 5, 5, 6, 6, 7, 8, 8, 8, 6, 8, 8, 8, 8, 8, 8 %.

1898 var Johannes också revisor för Strömsnäs bruk AB, vilket gav 100 kr om året. Detta uppdrag hade Johannes till 1900. För revisorsuppdraget fick Johannes 1909 150 kr. Slutligen mellan 1911 och 1913 tjänade Johannes 300 kr. Vad var då Strömsnäs bruk för företag? Jo, så här står det i Malmö stads adresskalender 1909-10:

Strömsnäs bruks aktiebolag

Stadfäst den 29 Maj 1896. Ändamål: att inom riket tillverka papper m.m. Aktiekapital: tecknat och inbetalt: 947 500 kr. Aktierna 1895 å 500 kr äro ställda till viss man. Styrelse: direktören Aug. Schmitz och konsuln Max Engeström, båda i Malmö, konsuln A G Lindgren i Ystad, grosshandlaren O Jacobsson i Kristianstad och disponenten C H Sundin å Strömsnäs bruk. Bolagets firma tecknas af C H Sundin samt, vid förfall för honom, af Aug. Schmitz eller Max Engeström.

Johannes tjänade år 1900 100 kr som revisor för ABs Automaten i Malmö. Det är det enda året jag har funnit att Johannes var anställd av detta bolag. Så här står det om detta bolaget i Malmö stads adresskalender:

Aktiebolaget Automaten i Malmö

Bolagsordningen antagen den 20 Mars 1899. Ändamål: att, efter inköp af s.k. Sieloffska restaurant-automatapparater i Malmö idka restaurationsrörelse med begagnande af nämnda apparater. Aktiekapital: tecknat och inbetalt 75 000 kr. Aktierna 75 å 1000 kr äro ställda till viss man. Styrelse: v. häradshöfdingen G Hegardt, regementsintendenten Gillis Arfvidsson och fil kand V A H Kihlbom, alla i Malmö. Bolagets firma tecknas af en hvar af styrelsens ledamöter.

Johannes var anställd av Tomt AB Leonard 1903, och det gav honom 25 kr i inkomst. Även denna gång tycks han bara gjort det ett år. Om Tomt AB Leonard berättar Malmö stads adresskalender så här:

Tomt aktiebolaget Leonard

Bolagsordningen antagen den 30 Januari 1901. Ändamål: att inköpa och försälja tomter inom Malmö stads judiciella område. Aktie kapital: tecknat och inbetalt 80 000 kr. Aktierna 160 å 500 kr äro ställda till viss man. Styrelse: grosshandlare D Hjorth och byggmästaren C L Müller, båda i Malmö. Bolagets firma tecknas af C L Müller endast.

1907 kommer AB Malmö snickerifabrik in i bilden, förmodligen eftersom Nils Aschan då kom in i styrelsen för detta bolaget. 300 kr tjänade Johannes som revisor. Detta gjorde han till 1911. Så här står det i Svenska Aktiebolag 1909:

Aktiebolaget Malmö snickerifabriken

Bolagets ändamål: att fabriksmässigt drifva snickerihandtering och tillverkning af pappersmassa äfvensom trävarurörelse. Bolagsordning fastställd den 1 okt. 1886. Ny bolagsordning antogs den 13 nov. 1896, 20 juli 1900 och 28 maj 1901. Hufvudkontor i Limhamn. Afdelningskontor i Braås och Åsheda. Styrelse: Herrar häradshöfdingen E Wehtje (ordf. i styrelsen), f. stadsfiskalen Nils Aschan, disponenten Carl Lind, doktor Nils Walén samt konsul Bertil Sederholm och grosshandl. O H Wiens. Styrelsens säte: Malmö. Firman tecknas af Lind och

Aschan gemensamt eller hvar för sig, dock vid acceptering af växlar eller utfärdade af skuldebref tecknas firman af dem båda eller vid enderas förfall af den andre af dem i förening med en af styrelsens öfriga ledamöter. Inbetaldt aktiekapital: 1 000 000 kr. Aktiernas nominella belopp: 100 kr. Aktien är ställd till viss man. Utdelning för 1905-1908: 7, 7, 7, 5 %.

Från år 1911 så är Johannes också revisor i Ryska gummifabriken, vilket gav 500 kr i inkomst per år. Även i detta företag att Nils Aschan i styrelsen. Malmö stads adresskalender 1909-10?

Ryska Gummifabriksaktiebolaget

Bolagsordningen antagen den 27 April 1906. Ändamål: att, efter öfvertagande af Aktiebolaget svensk-engelska gummifabriken i Malmö, i Malmö och annorstädes drifva fabriksverksamhet. Aktiekapital: tecknat och inbetalt 700 000 kr. Aktierna: 700 å 1000 kr äro ställda till viss man. Styrelse: byggmästaren C L Müller, grosshandlarna D Hjorth, Thorsten Swedmark och J M Streiffert samt f d stadsfiskalen N Aschan, alla i Malmö. Firman tecknas af N Aschan och C L Müller, hvar för sig.

Konkursen

Som man har förstått av tidigare kapitel, tyckte Johannes om att göra affärer. Det enda problemet var att långt ifrån alla affärer var särskilt lyckade. År 1909 hade det gått så långt att Johannes hade större skulder än tillgångar. Till slut blev han tvungen att lämna in följande ansökning till Malmö Rådhusrätt:

Till Rådstufvu Rätten i Malmö

Härmed får jag anhålla, att warda försatt i konkurs.

Innehafvaren befullmäktigas inlemna denna ansökan till domstolen.

Malmö den 26 Oktober 1909

Johannes Hellsten

Bevittnas:

A Hopp

Ernst Hougenöt

Samma dag inlämnade Paula en ansökan om boskillnad. Boskillnad innebär att man upphäver den förmögenhetsgemenskap som finns emellan makar för att trygga mot de faror ett fortsatt äktenskap, dvs. att mannen får ansvara för sina affärer och hustrun för sina. Sålunda inlämnades denna ansökan:

Till Rådstufvu Rätten i Malmö

I anledning af min man Läroverksadjunkten J Hellstens konkurs får jag härmed anhålla om boskillnad från min bemänte man. Innehafvaren befullmäktigas inlemna denna ansökan till domstolen.

Malmö den 26 Oktober 1909

Paula Hellsten

Medgifves:

Johannes Hellsten

Bevittnas:

Ernst Hougenöt

A Hopp

Båda anöskningarna beviljades och borgenärerna uppmanades att inställa sig tillsammans med gäldenären den 28 december samma år.

Tillsammans med konkursansökningen inlämnades en uppteckning över Johannes tillgångar och skulder, bl.a. följande boupp-teckning:

År 1909 den 17 Juli verkställde undertecknade, på begäran af hrr Fil. Doktorn Johannes Hellsten i Malmö, värdering af

honom tillhörig, härefter förtecknade lösegendom:

Herrns rum			
1 bokhylla		5:--	
2 bokhyllor	å 7:50	15:--	
1 bokhylla		7:50	
1 mindre bokhylla		1:50	
Böcker och planschverk		1000:--	
1 Skrifbord		20:--	
1 korgstol		1:50	
1 gammalt skrifbord		15:--	
1 skrifstol		4:--	
skrifbordsuppsats		5:--	
4 ljusstakar	0:75	3:--	
1 skinnklädd divan med madrass		35:--	
2 skinnklädda ländstolar	7:50	15:--	
1 chiffonier		10:--	
1 divanbord		5:--	
1 spelbord		2:--	
1 gungstol		3:--	
1 kakelugnställ		1:50	
1 oljemålning med ekeram		20:--	
1 Do . förgylld ram		10:--	
1 Do " "		10:--	
2 cornischer	1:00	2:--	
/Gardiner, se vinden/			1.191:--

Salongen			
1 skrifbord i svart ek		15:--	
1 divanbord i do		20:--	
2 ländstolar i do	8:--	16:--	
2 taburetter i do	1:--	2:--	
1 riol i do		1:50	
2 rörpelare		1:--	
1 riol		2:--	
1 lampett		2:--	
2 fönsterbord	2:--	4:--	
1 divanbord		4:--	
1 mindre skåp, valnöt		10:--	
1 nothylla		1:50	
1 piano med bänk		200:--	
1 taklampa		10:--	
1 soffa		25:--	
2 emmastolar	10:--	20:--	
4 mindre stolar	2:--	8:--	
1 förgylld taburett		1:--	
1 " skrifstol		1:--	
1 kamin		7:--	
1 divanmatta med underlägg		15:--	
1 gångmatta		2:50	
7 cornischer	1:00	7:--	
1 ampel		2:--	
3 örtapottar af messing	0:75	2:25	
2 " af lera		1:--	
1 oljemålning i ekram		5:--	
4 " i förgylld ram	5:--	20:--	
1 auquarell		1:--	
			406:75

Transport

1.597:75

Transport

1.597:75

Matsalen

1 buffét		35:--	
1 matbord		15:--	
2 serveringsbord	7:50	15:--	
1 ländstol		8:--	
8 matrumsstolar	3:--	24:--	
1 långbänk, 2 stolar, 1 bord		15:--	
1 sybord		4:--	
1 skrin för förvaring af silfver och galvan		2:--	
19 matskedar	0:50	9:50,	
21 dessertskedar	0:50	10:50	
27 gafflar		6:--	
23 dessertgafflar		4:--	
12 smörgåsb. gafflar		2:--	
6 assiettgafflar		1:50	
12 fiskgafflar		2:50	
12 fiskknifvar		2:50	
31 stora knifvar i nickel		6:--	
16 dessertknifvar i "		3:--	
22 fruktknifvar		3:--	
6 kräftknifvar		1:25	
24 theskedar		4:--	
29 mindre skedar		4:--	
2 syltskedar	0:75	1:50	
1 soppslef		1:50	
1 såssked		~:75	
8 nötknäckare		2:--	
1 medicinskåp		1:50	
1 väggur		10:--	
1 taklampa		6:--	
3 cornischer	1:--	3:--	
2 malmgrytor		5:--	
2 stayetter		1:--	
2 kandelabrar galv.	3:--	6:--	
1 bordställ "		2:--	
1 bricka "		1:--	
1 bricka "		1:--	
2 brödkorgar "	5:--	10:--	
1 bordslampa		1:--	
2 armstakar af metall		3:--	
1 kaffeservis af koppar		4:--	
1 thekanna "		2:--	
diverse tennsaker		15:--	
" prydnadssaker		7:--	
porslin och glas		50:--	312:--
/gardiner, se vinden/			

Sängkammaren

1 stoppad soffa		10:--	
1 spegel med konsol		25:--	
1 toalettbyrå		20:--	
1 lavoir		15:--	
2 jernsängar med sängkläder		60:--	
2 nattduksbord	3:--	6:--	
1 ampel		1:50	
1 skärm		1:50	
1 korgbord		~:75	
Transport		139:75	1.909:75

Transport	139:75	1.909:75
2 cornischer /gardiner se vinden/	2:--	141:75
Barnkammaren		
4 jernsängar med sängkläder 3:--	12:--	
8 stolar 0:75	6:--	
1 linneskåp	4:--	
1 skrifbord	2:--	
1 do	1:50	
1 matbord	1:50	
1 taklampa	1:--	
1 cornisch /gardiner, se vinden/	1:--	29:--
Tamburen		
1 fantasibord	--:75	
1 jernugn	2:50	
1 väggspegel	--:75	4:--
Köket		
kökskärl och redskap		15:--
Å vinden		
1 sängklädesbing	3:--	
Deri förvarade bordtäckan, gardiner, soffkuddar, sängtäckan, filter och andra dylika persedlar	100:--	
1 jernugn	1:50	
1 kista	1:--	
1 staffli	2:--	
1 dalaur	1:50	109:--
Diverse		
Laggskärl, videokorgar och öfrigt annat brote, som ej så noga här kan specificeras		15:--
Linne m.m.		
47 par lakan 1:75	82:25	
4 badlakan 0:50	2:--	
7 hvita sängtäckan 0:75	5:25	
59 örngott o nattpåsar mm 0:20	11:80	
40 större o mindre borddukar 0:75	30:--	
176 servietter 0:30	52:80	
121 handdukar 0:10	12:10	196:20
	Kronor	2.419:70
Sålunda förrättadt		
Malmö somofvan		
And ^{ers} Hansson Ernst Hougenöt		
stadsvärderingsmän		
Till ofvanstående belopp kommer följande å Westra Torup befintlīga möbler neml.		
1 st Linneskåp	15:--	
1 bokhylla	3:--	
Transport	18:--	

	Transport	18:--	2.419:70
1 hörnskåp		2:--	
1 klädsåp		3:--	
1 byrå		1:--	
1 pinnesoffa		2:50	
1 sämre chaiselong		2:--	
1 jernsäng		4:--	
10 tältsängar /gamla/		10:--	
1 jernsäng /barn/		--:50	
2 gamla bord i fur		1:50	
4 mindre bord		4:--	
1 st isskåp		1:--	
2 trädgårdsbord o 4 bänkar		2:--	
4 stolar		2:--	
19 pinnstolar /gamla/		4:75	
2 små bänkar		--:70	
4 " fällstolar		--:50	
1 klocka		1:--	
5 tvättställ		2:50	
1 bing		2:--	
1 nattduksbord		--:25	
Alla möblerna gamla, af fur och målade			
1 bykkr		2:--	
1 gammal lampa		--:25	
1 kökslampa		--:50	67:95
1 silfverur		10:--	
1 damguldur		25:--	35:--
	Kronor		2.522:65

Här är det på plats att tala om att Johannes då bodde med sin familj i en lägenhet på Södra Förstadsgatan 41, dvs. vid Triangeln. En annan sak att notera är att denna bouppteckning var förrättad redan den 17 juli 1909, m.a.o. mer än tre månader före det att Johannes lämnade in sin konkursansökan. Så att om jag har fattat saken rätt, så har Johannes verkligen kämpat med att försöka komma till rätta med sina skulder, men ändå tvingats lämna in sin konkursansökan. Sammandraget över tillgångar och skulder, vari ovanstående bouppteckning är bilaga A ser ut så här:

Förteckning öfver mina tillgångar och skulder

Tillgångar

Fastigheten:

Hus och tomt under Nr II i kvarteret

Nr 14 Olga, Rörsjöstaden i Malmö,

taxeringsvärde

120.000

Lägenheten Bygget i Westra Torup

socken om 4 tunnland

3.000 123.000

Lösören

enl bil A

2.522:65

Transport

125.522:65

Transport		125.522:65
Aktier, värdehandlingar och fordringar	enl bil B	33.196:50
	Kronor	158.719:15
<u>Skulder</u>		
Förmånsberättigade	bil C	181.025:50
Utan förmånsrätt	bil D	5.719:--
Ansvarighetsförbindelser	bil E	185.700
	Kronor	186.744:50

Riktigheten intygas under edsförpligtelse

Malmö den 25 Oktober 1909

Johannes Hellsten

Bevittnas

A Hopp Ernst Hougenöt

Sålunda har Johannes ett underskott på ca 30 000 kronor. Detta ska jämföras med hans inkomster av sin adjunktstjänst som var ca 5000 kronor per år.

Den 28 december instälte sig både borgenärer och Johannes:

Protokoll över konkursmål
den 28 december

No 2288 Genom offentlig stämning hade borgenärerna uti läroverksadjunkten Johannes Hellstens konkurs blifvit kallade att i dag innan kl. 12 inför rättens ordförande härstädes bevaka sina fordringar.

Och då detta ärende nu föredrogs inställte sig gode mannen i konkursen f. Stadsfiskalen N. Aschan, jämväl fordringsägare.

Efter föredragning av övriga till ärendet hörande handlingar tillkännagaf ordföranden att under anslagstiden bevakningshandlingar inkommit från:

1° E o Hovrättsnotarien Martin Waldenström i Malmö

2° Kongl. Statskontoret

3° Elektriska Aktiebolaget AEG Ingenjörshyrå i Malmö

4° Kungl. Maj^{ts} och Kronan

5° drätelsekammaren i Malmö

6° f Stadsfiskalen Aschan i Malmö

7° densamme

8° direktören Aug. Schmitz i Malmö

9° rådmannen Henning Grauers i Oscarshamn samt patron

Adolf Gadd och lektoren O S Hector i Malmö

10° lekotren A Rosén och f adjunkten A Pålsson i Malmö

11° Skånes Enskilda Bank i Malmö

12° Skånes Inteckningsaktiebolag i Malmö

13° Jungfru Fina Pettersson i Malmö

14° Jungfru Ellen Jönsson i Malmö

15° direktören L W Malmqvist i Malmö

16° densamme

17° Edgar Lundgren i Tygelsjö

18° Aktiebolaget Hagerman & Malmgren i Malmö; och

19° Bankaktiebolaget Södra Sverige i Malmö

Nu inlämnades bevakningshandlingar af:

20° Carl Lundgren i Malmö

och genom rådhusvaktmästaren G R Sjöberg från:

21° e o hofrättsnotarien Reinhold Bendz i Malmö

För granskning af bevakningshandlingarna begärdes anstånd, och bestämdes med anledning häraf, att därest fog förefinnas till framställande af jäf mot någon af de bevakade fordringarna, anmärkningen skriftligen författade och i två exemplar finge till r^{en} ingifvas senast före kl. 12 på dagen tisdagen den 11 näste januari, att sammanträde för anmärkningars besvarande och sakens behandling i öfrigt enligt 74 § konkurslagen skulle äga rum å rådhuset torsdagen den 20 i samma månad kl. X f.m., smat att handlingarna under skriftväxlingstiden skulle vara tillgängliga hos rättens ombudsman.

Gode mannen inlämnade berättelse enligt 49 § konkurslagen.

Till syssloman utsågs förutvarande gode mannen f Stadsfiskalen N. Aschan för hvilken förordnande i sådant afseende alltså skulle utfärdas.

Som man kan läsa här precis ovan inlämnade gode mannen en berättelse om hur gäldenären skött sig. Den upplästes för borgenärerna och löd så här:

Berättelse

angående Läroverksadjunkten Johannes Hellstens i Malmö konkurs.

Under anslagstiden har boet inte undergått någon

förändring.

Anledningen till gäldenärens obestånd är den att han inlåtit sig i företag, som han icke förstått, och hvarå han sjelf förlorat omkring 50 000 kronor.

Jag har ingenting att erinra med afseende å gäldenärens förhållande till sina kreditorer.

Malmö den 28 December

NAschan

Efter den här dagen, så börjar kvarnarna att mala. Det tar lite tid, eftersom det kommer lite protester och efterbevakningar lite här och var, vilka skulle vara alldeles för långtråkiga att ta upp här. Knappt 1 år efter det att konkursen påbörjades kommer följande utredning:

Redogörelse för utredningen af Läroverksadjunkten Johannes Hellstens i Malmö konkurs

1) Boets fastighet N ^o II i Qvarteret N ^o 14 Olga i Rörsjöstaden härstädes såldes exekutivt den 10 sistlidne Mars för	100.000:--
hvertill kommer hyresmedel som fastigheten inbringat, enligt bilagde spec tillhopa	<u>2.619:50</u>
	102.619:50

Härifrån afgår

Af öfverexekutor i auktionskostnader och till inteckningshafvare utbetalda tillhopa	<u>99.509:61</u>
Rest	3.109:89

Härifrån afgår

Utgifter för fastighet enligt bifogade specifikationer	638:35
förvaltningsarvode	2000:00
lösen af protokoll och liqvid	12:50
kostnad till auktionskammare för auktionsförsök	13:50
andel i gemensamma kostnader	<u>445:54</u>
	3109:89
	3.109:89

- 2) Lägenheten Bygget i Westra Torup socken med omkring 4 tunnland skogsmark, taxerad till 3000 kr, men gemensamt med andra egendomar intecknad för omkring 100000 kr, har då egen-

egendomen icke kunnat lossas för ifrågavarande gravationer försålts på auktion i befintligt skick för

200:--

- 3) Enligt borgenärernas medgifvande är inboet afyttradt för 2 000:--
- 4) De hos Sydsvenska Kredit ABol. pantsatta 5 st aktier i Malmö Läderfabriks aktiebolag och 2 st aktier i ABol. Hermes äro af panthafvarne sålda på auktion för belopp, som inte täckte bankens fordran.
- 5) De hos undertecknad Aschan belånade aktier, 10 st i Strömsnäs bruk, 1 st i Rederi ABol Gottfrid och 1 st i Veberöds tegelfabrik, å nom. 7000 kr, har jag enligt borgenärernas medgifvande öfvertagit för 7000 kr afbetalning å min fordran hos Hellsten omkring 12000 kronor.
- 6) Aktierna i Westra Torup torfaktiebolag, Patent AB Celtic, AB Diorit, Egna Hems AB Bygget äro hvar på sitt håll pantsatta, äro utan värde.
- 7) in-teckningen å 7000 kr pantsatt hos undertecknad Aschan, är utan värde och fastigheten är på executiv auktion begärd.
- 8) Lifförsäkringsbrevet å 3000 kr i bolaget Svea är under hand såldt för dess återköpsvärde 1102:23
hvarifrån afgår skuld till bolaget 1014:30 87:93
- 9) Do å 5000 kr innehafves af lektor Hector på hvilken detsamma blifvit öfverlåtit med full eganderätt. Hector nekar att utlemna detsamma
- 10) Brevet å 2500 kr hvars återköpsvärde utgör har öfvertagits af lektor Rosén och adjunkt Pålsson för deras fordran Kr 1600 utgörande i riksbanken inlöst förbindelse
- 11) Gäldenärens fordringar hos Westra Torups torfaktiebolag jemte hans aktier, hvilket allt är värdelöst har öfverlåtit till panthafvaren Ingeniör Jacobsson i Lund för hans fordringar hos gäldenären.

Transport

2 287:93

- 12) På offentlig auktion äro afyttrade 2 st. pre-ferensaktier i Sydsvenska Kraftaktiebolaget för netto

115:45

2 403:38

Häriifrån afgår

Andel i gemensamma kostnader 59:46

protokoll om efterbevakning 6:50

Arvode å lösegendom 200:00

Auktionskostnader å Bygget annons

o resa 34:97

Assurans å do 32:00

N 13 Lön till Pigan Fiha Pettersson 120:00

N 14 " " " Ellen Jönsson 145:50

N 15 16 Hyra till L P Nordenqvist 458:34

N 4 Kronoskatt 219:07

N 5 till Kommunalskatt 1127:54 2 403:38

Malmö den 23 Augusti 1910

N Aschan

Godkännes, i hvad handlingarna innefattar utdelningsförslag

Chr: Hommerberg

Rättens Ombudsman

Då detta förslaget godkändes av borgenärerna förklarades konkursen några dagar senare för avslutad.

Norrlandsagenturen

År 1894 fanns det ingen huvud agent för Brandförsäkrings Aktiebolaget Norrland i Malmö. Platsen var vakant. Då tog Johannes en chans att få lite mer inkomster och blev huvudagent för försäkringsbolaget. Det var rätt vanligt att lärare tog sådana här uppdrag som extraknäck. Så här står det i Malmö stads adresskalender 1895:

Brandförsäkringsaktiebolaget Norrland
 Ombud: J Hellsten, fil kand, läroverksadjunkt
 Underagenter: Edv. Lindahl, fil d:r, lektor
 G F Malmström, bankkassör
 H Boman-Thomée, handlanden
 Ernst Lundberg, handelsresande

Här kan man ju se att t.ex. lektor Edvard Lindahl, som var lektor vid Malmö högre allmänna läroverk, var underagent för bolaget.

Jag måste här inskjuta att Johannes var agent för andra bolag också. Så var han t.ex. agent för livförsäkringar i Skandia. Det står nämligen så här i Sveriges handelskalender 1900:

Skandia, brand- och lifförsäkringsbolag i Stockholm: Teodor Möller, samt för endast lifförsäkringar: Pet. M Flensburg, L Wilkens, Oscar Andersson, N Nylander och J Hellsten.

Johannes var också agent för Norden. Så här står det om det bolaget i Malmö stads adress kalender 1900:

Norden: olycksfallförsäkringsaktiebolag, Stockholm
 Agenter: F A Ahlström, disponent
 Gerdt Swedmark & son, handelsfirma
 S A F Netzén, kamrerbokhållare
 J Lundbergh, handlande
 J Hellsten, läroverksadjunkt
 K Joh Frank, handlande

1895, det året Johannes blev agent för Norrland, börjar hans inkomster av rörelse att stiga (jmf bil. 3). Det finns tydligen skäl att antaga att den här rörelsen till en början gav uppåt 1000 kr, så småningom kanske ännu mer. År 1900 hade Norrland bara två agenter förutom Johannes, nämligen handlanden Ernst Lundberg och folkskolläraren N J Hagström. År 1909/10 bildade Johannes och Nils Aschan en firma under namn:

Norrlands försäkringsagenturen Aschan & Hellsten
Agenturverksamhet för försäkringar Nils Aschan och Johannes
Hellsten. Firman tecknas af båda bolagsmännen i förening.

Den firman hade sitt kontor på Södra Promenaden 63, dvs. hos
Nils Aschan.

Här är det av intresse att tillägga att andra också fick vara
agenter trots att Aschan & Hellsten var agent för försäkrings-
bolaget. Sälunda hade försäkringsbolaget följande agenter
1915:

Norrlands Brandförsäkrings aktiebolag i Stockholm
Agenter: Aschan & Hellsten försäkringsagenturfirma, Joh. A
Jakobsson ingenjör, J A Jönsson postvaktmästare

Vad man kunde försäkra sig mot och hur det gick för huvudbol-
aget i Stockholm, dvs. Brandförsäkringsaktiebolaget Norrland,
omtas i Svenska Aktiebolag 1915:

Brandförsäkrings Aktiebolaget Norrland

Bolagets ändamål: att meddela försäkringar mot skador, för-
orsakade af eld och brand, åskslag eller explosion, af storm
och översvämning, af inbrott och stöld samt glasförsäkring,
kautions- eller garantiförsäkring, maskinskada-, vattenled-
ningsskada-, ansvars- och transportförsäkring af valutor och
resgoods äfvensom annan transportförsäkring, dock ej försäk-
ring enligt sjölag. Bolagsordningen fastställd den 20 sept.
1889, med ändr. 1894, 1905 o. 1914. Kontor i Sundsvall och
Stockholm, Drottningg. 22. Styrelsen: Herrar G Knaust, E A
Enhörning, G O Örn, O Gullander, H E Hammarberg, Arth. Sand-
qvist och E Liljestränd. Styrelsens säte: Sundsvall. Firman
tecknas af Knaust, Hammarberg, Liljestränd och suppl. Axel
Lundqvist, hvar för sig. Inbetaladt aktiekapital: 1 050 000
kr å 500 kr. Utdelning för åren 1900-1914: 6, -, 6, 6, 6,
7, 8, 8, 9, 9, 10, 11, 11, 11, 11 %.

Det tycks således gått riktigt bra för huvudbolaget i Sunds-
vall.

Av någon anledning, mig okänd, drog sig ut ur firman. Istället
kom Sture Hellsten och Oscar Lindoff in i firman, som då 1917/18
kallades:

Norrlands agenturen Johannes Hellsten & C:o

Handel i bolag: Johannes Hellsten, N O Lindoff och S N J Hellsten. Firman tecknas af Johannes Hellsten och N O Lindoff, hvar för sig.

Den nya firman fick sitt kontor på Rundelsg. 3. Det kan också vara värt att tillägga att Johannes Hellsten & C:o även var agent för andra bolag. Således var firman agent för Försäkringsbolaget Ocean.

År 1918-19 var följande agenter för Brandförsäkringsaktiebolaget Norrland:

Norrlands Brandförsäkringsaktiebolag i Stockholm

Agenter: Johannes Hellsten & C:o försäkringsagenturfirma,
Joh. A Jakobsson ingenjör, J A Jönsson postvaktmästare, Håkan S Håkansson disponent.

Efter Johannes död fortsatte Sture Hellsten och Oscar Lindoff att driva firman, men efter bara något år hoppade Sture av, och istället kom en viss E A C Peil in i firman, som bytte namn till Norrlands agenturen Peil & Lindnow.

Ären gick, och Johannes blev allt äldre. Han kom allt närmare pensionsåldern. Det fanns dock ett problem. Eftersom Johannes hade blivit lärare så sent, så skulle han inte få uppbära full pension, om han pensionerade sig vid 65 års ålder. Därför skrev han en ansökan om att få kvarstå som lärare ytterligare några år, för att sedan kunna uppbära full pension. Här är en kladd till den här ansökan:

Till Kongliga Överstyrelsen
för Rikets allmänna läroverk

Undertecknad, som, enligt bifogade bilaga A fyller sextiofem år den 17 instundande september men som enligt bil. B, ej börjat tjänstgöring vid rikets allmänna läroverk förrän vårterminen 1881 och sålunda ej är berättigad till full pension vid fyllda sextiofem år, anhåller härmed vördsamligen att få fortsätta tjänstgöra vid Malmö högre allmänna läroverk tills de lagstadgade 35 tjänste åren äro fulltaliga med stöd av bil. C och D.

Denna ansökan lämnade han förmodligen in till domkapitlet för vidare befordran till Kungl. Överstyrelsen för Rikets allmänna läroverk. Men hans ansökning var inte korrekt skriven varför han mottog följande brev från Carl Sprinchorn, som var skolans rektor:

Malmö 28.5.12

K. Broder

Jag skyndar att delgifva dig följande ur bref från föredraganden i din pensionsfråga.

"Den fr. adj. Hellsten inkomne ansökningen behöfver komplettering genom inlämnand. af följ. handl. ...

- 1) styrkt tjänsteförteckning;
- 2) uppgift huruvida sökanden tillika innehar annan statens tjänst el. pension.
- 3) läkarebetyg ...

Formuleringen af det nu sända betyget är icke tillfredställande. Det skulle inte accepteras i Eckl. Ress.

Det är högst osaanolikt att H. får kvarstå längre än högst t.o.m. v.t. 1914. Läkarebetyget bör angifva, att det öfver högst nyssnämnda tid.

Ansökningen skall vara ställd till Konungen, och bör han

därför insända ny ansökan."

Det var skada att jag ej fick se dina papper innan de af-sändes, men jag hade ur lagboken påpekats allt detta du skulle sänt med, som du nu väl delvis hade glömt.

Ang. beskaffenheten eller lydelsen af läkarebetyget synes det eg.d. att läkaren skall vitsorda en viss tid. Så och ang. den ifrågasatta tiden. K.M. kan ju bestämma den saken.

Det blir väl så godt du kommer hit och själf hämtar din aflöning (måndag hoppas jag ha dem) o. så ordnar saken på nytt.

Hastl.

Tuus.

CSprinchorn

I samma veva fick Johannes Ett brev från sin vän B Bergqvist, som var överdirektör i Kungl. Överstyrelsen för rikets allmänna läroverk, angående hans chanser att kunna få stanna kvar som lärare ytterligare några år:

Öfverdirektören

1

Kungl. Överstyrelsen

för Rikets allmänna läroverk

Stockholm den 25 juni 1912

Broder Hellsten!

Af resor komnikéachter o.d. har jag varit så strängt upptagen, att jag med bästa vilja i världen ej förrän nu hunnit svara på Ditt vänliga Bref. Enligt hittills följd praxis kan Du räkna på att få stanna kvar i tjänst förutom det läsår, då Du uppnå 65 år, ännu ett. Huruvida Du kan få stå kvar ännu längre, beror på alldeles särskilda förhållanden, såsom brist på lärare i Dina ämnen o.d. hvarföre det är omöjligt att yttra sig förrän närmare den tid hvarunder kvarstående önskas. Den termin, då Du har blott partiell tjänstgöring, torde Du kunna ifrågasätta såsom pensionsbärande. Ursäkta dröjsmålet!

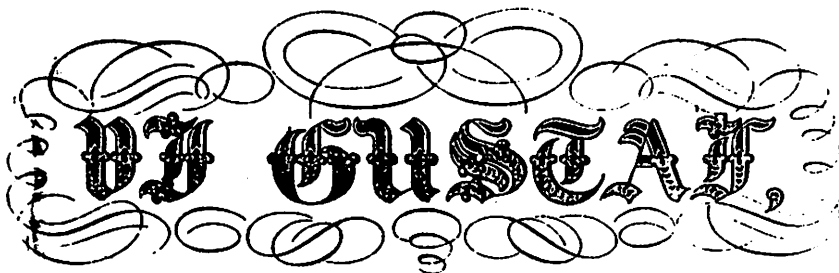
Din gamle vän

B Jⁿ Bergqvist

Om Bengt Jakobsson Bergqvist kan jag berätta att han tidvis var vikarierande adjunkt i latin vid Lunds högre allmänna

läroverk på 1880-talet, då Johannes var extra lärare i matematik där.

Johannes tycks ha fått tillstånd att fortsätta som lärare till vårterminen 1914, men ej längre. Då han inte skulle få full pension så skrev han till kungen och ansökte om att ändå få full pension och fick då detta brev till svar:

med **GUDS** Nåde, Sveriges, Götes
och Vendes **Konung**

göra vederligt: att Vi med anledning av underdånig ansökning av adjunkten vid högre allmänna läroverket i Malmö, filosofie kandidaten Johannes Hellsten denna dag beviljat honom nådig, avsked med utgången af juni 1914, med rätt för honom att från och med den 1 juli 1914 uppbära pension till belopp av tretusentvåhundratio kronor årligen att utgå enligt bestämelse i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension den 11 oktober 1907. Det lärer alla, som vederbör, till underdånig efterrättelse. Stockholms slott den 29 maj 1914.

Under Hans Maj^{ts}

Min Allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

Gustaf Adolf

Sigill: Gustaf V Sveriges Götes och Vendes Konung

Med folket för Fosterlandet

Utan avgift

KGWästman

Öppet brev om avsked med pension för läroverksadjunkten J Hellsten.

Det verkar således som om Johannes inte fick den pension han ville ha, utan fick nöja sig med den lägre.

Död och begravning

Några 40-årsstudentjubilerande f d lärjungar i Lund, hade bjudit Johannes till en utflykt till Röstånga. När Johannes efter festligheterna var på väg hem drabbades han av ett slaganfall, som förvårrades av att han var något sjuk. Efter en veckas sjukdom avled Johannes i sitt hem i Västra Torup den 21 juli 1922.

Då kunde man läsa följande dödsnotis i Sydsvenska dagbladet Snällposten:

Johannes Hellsten

I sitt sommarhem vid Västra Torup avled i går förmiddag förre adjunkten vid Allmänna läroverket i Malmö Johannes Hellsten i en ålder av ej fullt sjuttiofem år. Han hade jämte f.d. lärjungar i Lund, som firade 40-årsstudentjubileum och inbjudit sin gamle lärare och vän, för en vecka sedan varit på en utflykt till Röstånga, och på hemvägen därifrån drabbades han av slaganfall, vilket blev så mycket ödesdigrare som han var något förkyld.

Johannes Hellsten var född år 1847 i Tarsle socken i Västergötland, där fadern var hemmansägare. Lusten att komma ut i världen förde honom först till sjöss och han seglade som jungman på en Torekowsskuta, som gick på Sydamerika och Afrika. Återkommen slog han sig på studier, blev student i Vänersborg och var någon tid lärare vid Götiska förbundets skola i Mölnadal, tog sedan kandidatexamen i Lund, och genomgick provår. Efter en del förordnanden, utnämndes han till adjunkt i Malmö, med matematik och fysik som huvudämnen. Efter uppnådd pensionsålder och välförvärvad riddarevärdighet tog han avsked och flyttade upp till ett vackert ställe vid Västra Torup, som han själv odlade och planterade.

I sin krafts dagar var Hellsten en ovanligt skicklig lärare och oaktat den snabbhet varmed hans dialektiskt färgade språk rörde sig, kunde han bibringa även de minst matematiskt intresserade säkra och grundläggande kunskaper i detta ämne. Han ägde också, genom sin rättframma och solida personlighet, en mindre vanlig förmåga att förvärva pojkarnes tillgivenhet, vilken växte ut till trofast vänskap när de blevo äldre. Enthusiastisk så snart det rörde något som kunde gagna eller hedra fosterlandet, hade han kommit att tro på brännntorvens

stora framtid, och han kastade inte endast sin hänförelse utan också sin ekonomiska välfärd in i denna sak, så att han på gamla dagar måste syssla med agenturer, revisionsuppdrag o.d., vari han alltjämt visade sin glädje vid arbete och en för sin ålder mindre vanlig spänstighet. Även såsom pedagogisk författare hade Hellsten varit verksam, då han tillsammans med professor T. Brodén utgav Lärobok i proportionslära.

Vid sitt frånfälle sörjes Johannes Hellsten närmast av efterlevande änka, född Ekelund samt tre söner och en gift dotter. Med hjärtligaste deltagande skall dödsbudet mottagas vida omkring bland hela generationer av f.d. lärjungar, bland tillgivna vänner och goda kamrater.

Onsdagen den 26 juli blev Johannes begravd i Västra Torup. Dagen efter kunde man läsa följande i samma tidning:

Johannes HELLSTENS begravning

En anslående sorgeakt i V Torups kyrka

Huru uppburen f. adjunkten vid Malmö högre allmänna läroverk i livstiden varit, det märktes granneligen av den stora tillslutningen, från när och fjärran, till hans sista färd. Västra Torups samhälle hade klätt sig i sorg; överallt flaggades från halv stång och utefter hela den långa granrisklädda vägen från sorgehuset till kyrkan hade hemmen givit sitt deltagande synligt uttryck. Klockan halv två skedde uppbrottet från den röda stugan, där Johannes Hellsten hade skapat sitt sommarhem; komministern i Gustav Vasa församling i Stockholm Joh. Lindgren, höll ett kort tal med välsignelse över den väg som skulle anträdas; och så satte sig processionen i gång efter den med kransar höljda och av hela vagnar med andra kransar följda kistan.

Bland de närvarande märktes, förutom närmare anhöriga, bland vilka f. stadsfiskalen N. Aschan och borgmästaren i Oskarshamn H. Grauers; lektor A. Rosén, en deputation från Västgöta Gille i Malmö bestående av överingejören d:r Ivar Swedberg, konsul Härje, grosshandl. Salinder och major Arfwidsson; såsom representant för Malmö sjöfartsförening konsul Carter; bland lärjungar av äldre generationer professor Sommarin och bankdirektör Alb. Lindahl; Direktör Herman Kramer, disponent Oscar Ohlsson och direktör Alfred Olsson, patron Nils Nilsson

i Hunnerup; medlemmar av Västra Torups samhälle m.fl. Åtskilliga bland dessa hade rest lång väg för att ägna den bortgångne den sista tjänsten.

Den gammaldags stämningsfulla kyrkan var prydd med björkar och blommor. Kistan bars upp för de höga stentrapporna och in i kyrkan av sex studenter f.d. lärjungar, däribland hans tre söner och svärson. Prestaverna fördes av lektor Rosén och bergsingenjören Joh. A Jakobsson.

Den högtidliga akten inleddes med att telegrafassistenten Thorsten Ralf, med assistens från orgeln av kand. Thure P Alm - båda dessa också gamla elever - sjöng: "Hur ljuvt det är att komma". Pastor Lindgren trädde så fram i koret och talade med utgång från Davids tjugotredje psalm om vandringen genom livet och in i dödens märka dal, huru den kan och bör bli ljus, härtill fogade varma ord om den bortgångnes livsgärning och personlighet, varpå jordfästningen ägde rum.

Från läktaren sjöng kand. Olle Källström: "O Herre, jeg er meget traet", och han samt hr Ralf i duett Crucifix av Faure.

Sedan sista verserna av ps. 424 uppstämts av församlingen, bars kistan ut till graven, som var redd på en plats, varifrån man har vidsträckt utsikt över hela trakten. Här framträdde först lektor Rosén och bragte en sista tacksamhetens hälsning från Malmö Allm. läroverk och dess kollegium; ingenjör Jakobsson, som talade om vad Hellstens initiativ hade betydtt för Västra Torups samhälle; d:r Swedberg, som frambar Västgöta Gilles hyllning.

Andra sonen, ingenjören Sven Hellsten, uttalade barnens sista tack till fadern, med erinran om allt vad han i livet för dem gjort och givit i plikttrohetens föredöme och ljus livsåskådning. Därpå uttryckte han familjens erkänsla för all den vänlighet som nu visats hans minne.

Solen, i denna sommar en sällsynt gäst, kringgöt hela jorderfärden och nejden tunt om med klara och varma strålar.

Över ett hundratal kransar hade sänts till bären. Bland dessa må här nämnas från:

Malmö högre allmänna läroverk; Brand- och Livförsäkringsaktiebolaget Skåne; Styrelsen för Strömsnäs bruks aktieb.; Sparbanken Bikupan; Brandförsäkringsaktiebol. Norrland;

Aktiebolaget Hippodromen; Ryska Gummfabriksaktiebol.; Västgöta Gille; Sjöförsäkringsaktiebol. Ocean; Aktiebol. Malmö Läderfabrik; Malmö Sjöfartsförening.

Här står det uppräknat en rad personer, som deltog vid begravningen. Jag tycker det skulle vara intressant att försöka visa vad de har för samband med Johannes.

Anders Rosén, var lektor i matematik och fysik vid Malmö högre allmänna läroverk sedan 1892. De kan också nämnas att han hade varit aktuarie vid Brand- & livförsäkringsbolaget Skåne sedan 1910.

Från Västgöta gille kom Ivar Swedberg, som var överingenjör vid Billesholms gruva. Han kom ursprungligen från Göteborg, därför var han medlem i gillet. Vidare Karl Albert Härje, som var född i Tarsled 1859, och var vik. lektor vid Lunds högre allmänna läroverk 1882-85. Han blev sedermera huvudredaktör och utgivare av Sydsvenska dagbladet, samtidigt som han var belgisk konsul i Malmö. Slutligen grosshandlaren Salinder och major Arfvidsson känner jag ej till närmare än att de var medlemmar av gillet.

Från Malmö sjöfartsförening kom Fred Carter, som var född i England, och brittisk vice konsul i Malmö.

Johannes gamla lärjungar, professor Knut Sommarin, professor i nationalekonomi i Lund, och bankdirektör Alb. Lindahl känner jag ej närmare till.

Herman Kramer hade tidigare suttit i styrelsen för Veberöds Tegelfabrik.

Oscar Ohlson var disponent vid Malmö bryggeriaktiebolag och vid AB Almbäckens mineralvatten fabrik sedan 1890.

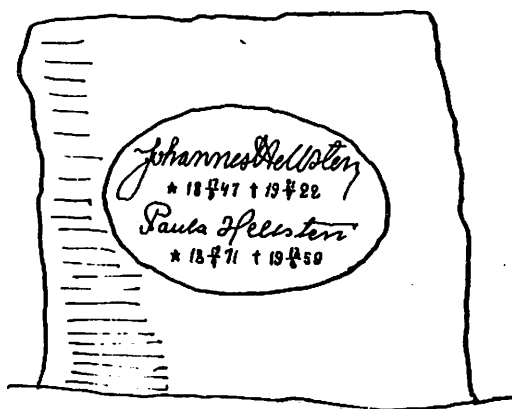
Nils Nilsson i Hunnerup var ordförande i Västra Skånes andels-torfströförening sedan 1917.

De tre sångarna Thorsten Ralf, Ture Alm och Olle Kållström känner jag inte heller närmare till.

Beträffande prästen Johannes Lindgren, som var komminister i Gustav Vasa församling i Stockholm, så har jag inte lyckats finna något samband mellan honom och Johannes.

Slutligen kan det förtäljas att de som givit kransar till bår-
en kan återfinnas på andra ställen i boken (se registret), ut-
om AB Hippodromen, Brand- och Livförsäkringsaktiebolaget Skåne
och Sparbanken Bikupan. I AB Hippodromen satt Nils Aschan i

styrelsen, och Johannes var förmodligen revisor i bolaget.
Däremot vet jag ej varför de två andra gav kransar.

Den 10 oktober 1922 blev laga bouppteckning förrättad. Efter-
som Johannes och Paula hade tagit ut boskillnad vid konkursen
1909, var det inte mycket som tillhörde Johannes. Så här står
det i bouppteckningen:

Inreg. d. 23 okt. 1922

År 1922 den 10 oktober förrättades bouppteckning efter f.
läroverksadjunkten Johannes Hellsten, som, född den 17 Sep-
tember 1847 samt i äktenskap år 1896 förenad med sin efter-
levande hustru Paula Hellsten, född Ekelund, här aflidit i
St. Petri församling den 21 Juli 1922, efterlämnade som
stärbbusdelägare, förutom hustrun, i äktenskap med henne
födda barn:

- 1° Sonen fil. kandidaten Sture Hellsten i Malmö
- 2° sonen ingenjören Sven Erik Hellsten i Malmö
- 3° sonen medicine kandidaten Hans Waldemar Hellsten i Malmö
- 4° dottern Märta Hellsten, gift med telegrafkommisarien

Thure Silvén i Göteborg

Vid förrättningen infann sig personligen änkan, medhafvande
fullmakter från öfriga stärbhusdelägare; och uppgafs boet af
henne sålunda

Tillgångar

Följande af stadsvärderingsmännen J. Asp och E. Håkansson
värderade lösören:

2 bänkar ö div. smådukar	32:--
diverse böcker	150:--
1 filt och täcke	27:--
mattor och gardiner	15:--
5 kul. dukar 8:-- , div. stenkärl 13:--	21:--
diverse gamla galvaniserade saker	32:--
den aflädes garderob	160:--
Kontant vid dödsfallet	85:06
Uppburen pension	389:08
Behållning af liffförsäkring i Skandia	1840:--
Innestående aflöning som siffergranskare i Malmö Läderfabriks AB	563:--
42 aktier i Byggets Sägverks AB å 100 kr (vär- delösa)	
Möjlig ersättning för öfverbyggnad å arrende- egendomen annexhemmanet 1/8 mtl N ^o 2 Torup i	
W Göinge härad, okänt belopp, förslagsvis	300:--
Transport	3614:14

Transport	3614:14
-----------	---------

(All annan i boet befintlig tillgång utgör hustruns enskilda egendom på grund af boskillnad den 26 oktober 1909)

Summa	3614:14
-------	---------

Gäld

Begravningskostnader m.fl. af dödsfallet	
föranledda utgifter	1196:49
tjänstehjonlön	100:--
skatter för åren 1922 och 1923 omkring	2400:--
Till AB E Ohlssons Beklädnadsmagasin	953:--
Pettersson & Ekelund	619:--
Till Edv. Lindgrens bokhandel	95:50
" Klippans fruktodlareförening	5:--
" Alnarps Trädgårdar	34:50
" Borgmästare Grauers omkring	4000:--
Summa	9403:49

Sålunda förrättadt; betygar Malmö som ofvan

Sigge Laurell	Hugo Lundqvist
rådman	assessor

Att icke något af boet är doldt ...

Paula Hellsten

Vidimeras

Ex officio

Hugo Lundqvist

Till synes var det ett ganska stort underskott på pengar, men det redde ut sig. Det är intressant att se att Johannes hade skulder till Klippans fruktodlareförening och Alnarps Trädgårdar, därför att det visar att Johannes måste ha köpt frukt-träd eller liknande till trädgården i Västra Torup.

När man säger att man forskar efter uppgifter om sin morfars far möts man ibland av en viss skepsis. Vissa ser så smått ner på den som forskar efter en släkting, som levde vid sekelskiftet. "Har du inte kommit längre?" Men det är ganska onödigt, därför faktum är att all historia är lika viktig, såväl dåtida som nutida historia. Det är ofta så att nutida historien glöms bort.

Som läsaren bör ha märkt vid läsandet av denna bok, är boken till största del uppbyggd av handlingar, dels från arkiven dels i släkten bevarade. Det är dock inte alla handlingar om Johannes som finns, utan fortfarande finns säkerligen många handlingar dolda i arkiven. Sålunda skulle det också att plocka fram många fler handlingar än vad som gjorts.

Jag har således i den här boken lämnat den muntliga traditionen åt sidan. Men det förhindrar inte att jag är intresserad av att höra vad läsaren har hört talas om Johannes. Stämmer det som skrivits överens med den muntliga traditionen eller är det något som direkt motsäger traditionen?

Följdaktligen är jag intresserad av att få reda på vad läsaren kände till innan denna boken lästes, om det står något felaktigt eller om jag har utelämnat något viktig. Ring, skriv eller kom och hälsa på, och berätta Era synpunkter. Adressen och telefonnummer står på sidan 2. Jag skulle bli mycket tacksam, om jag fick Era synpunkter, och eventuellt skulle det kunna resultera i ett litet komplement till boken.

Bilaga 1. Anteckningar av Sven Hellsten efter Johannes egen berättelse.

Erik Högberg = farfar = soldat

Anders Eriksson Högberg = fader .

Sara Andersdotter = moder. Tillhörig Hägnesläkten / Efter gården Hängen. Nävertäckt stuga. Solig backe med utsikt över Nossans ådal. Moder feb 56 dog. Fadern miste bi förmågan dog samma år. Auktion. Fadern sista ord: Johannes skall ha gården. Christina födda 8 Mars 45. Johanna 25 Sept 52. Gick på gård till årets slut. Auktion. Två äldste för 30 kronor om året. Yngsta gick till mormor gratis. Far kom till Brittpärs (= Britta i Lagstorp: Mannen kallades Brittper) Pär hade gift boro i Göteborg. Denne köpte Gästgivaregård i Borås. Han tyckte om far, som följde med till Borås 12 dec. 1859. Passopp kypare skjutspojk, faktotum, barns lekkamrat. Johan på Gästis kallades far då. Bekant i stan. 7 Maj 1864 på ny järnväg till Göteborg med gästgivaren, som hette Anders Andersson. Togs ombord för 50 kr på en skuta. Köpte Vegamössa och sjömans kläder. Skutan: Urdur Skeppare Anders Andersson från Nösund. Kamrat med Simon Edström. Gästgivaren dog i Strömstad 1864. Far eftersökt ty hade varit faktotum. England Wispitch. In med floden. Båten på bara land. Simon bekant med flicka på Cafe. Hette Figi. Far skrev brev för honom ty kunde engelska. West Hartlepool. lasta kol. Gamleby vid Västervik. Midsommarafon roades i skogarna vid Gamleby. Tjära lastades i Gamla Karleby. Helsingör. Amsterdam, 1864 september lossade tjära. Barken Hedvig från Stockholm. Simon och far mänstrade på den. Till Stockholm. Trä till Bahia. Från Stockholm 11 dec. 64. Bra väder. Höll på att segla på Texel. Kanalen, Spanska sjön, våldsam sjö. Slog sönder skylight barren. 47 dagar till Bahia. Snabbsegling. Annan båt tog 6 mån, som gick samtidigt. Kapten hette Hammargren. Början på februari 1865. Lossade trä och järn. Lastade socker till Stockholm. På sommaren 65. Trä och järn till Lissabon. Lossade och lasta salt till Sydamerika. Överseglades i hamnen av fransk ångbåt. Plankor urslagna. Låg i dec.-febr. Lissabon. Bahia. Rio hämta Kaffe till San francisko i slutet på juni 66. Lasta till Liverpool mjöl. Gick slutet på juli Liverpool på hösten. Sedan styckegods till Bahia. Liverpool.

Bilaga 1 forts.

Bremen Stockholm dec. 67. På hösten 67 i tekn. skola i
Borås. Läste latin sommaren 68. 4de klass i Vänersborg.
Student 11 Juni 73.

Kommentar: Detta papper har jag förståeligt nog haft mycket nyt-
ta av. Vissa av årtalsuppgifterna är visserligen felaktiga,
samtidigt som andra har visat sig var helt korrekta. Jag
skall inte här ta upp felaktigheterna, därför att läser man
boken noggrann upptäcker man att jag har i de fallen refer-
erat till en säkrare källa.

Bilaga 2. Öfversikt öfver undertecknads ekonomiska ställning
d. 1/8 06.

Tillgångar					
2 akt. i Hermes	2000	2240			
5 do i Malmö Läderf.	5000	7000			
1 do i Gottfrid	1000	800			
1 do i Weberöd	1000	500			
151 do i Västra T T AB	75500	(75500)		25000	
		100000	84500	86040	
				111040	
a) Lifförs i Svea 1874	3000	2000			
b) do i Skandia 1897	10000	4000			
c) do i do 1904	7500	1000?			
d) do i do 1905	25000	—	45500	7000	
Litt E N ^o 9 Dahl	22000	35000			
Bygget Västra Torup	3000	3000			
$\frac{1}{6}$ i N ^o 1 Längilt i Bredared	5000	10000	30000	45000	
Lösöre	15000	5000		5000	
Inteckn. i N ^o 1 Längilt				5000	
Summa			160000	-148040	
Skulder					
Lån i S Sv Kredit 3/10-4	5000	5000			
do i do 1/2-8		7000			
do i Svea 1/1		720			
do af N Aschan (int i Litt E)		7000			
do af do man		2500			
do do Oxiebanken		6500			
do do Julius o Th Berggren		9000			
do do Riksbank		3000			
do do växlar		2700			
Diverse		5000			
Summa		48420			

Anm. Att upptaga akt i Västra Torf AB till nom. värde synes nog för icke initierade måhända alldeles för högt, men jag är viss på, att om aktiemajoriteten i torfbolaget för detta pris erbjödes AB Köpingemyr (Ing A Mueller, Malmö), skulle det genast betalas och måhända ända upp till 100000 kr. Ett pris under hvilket jag icke vill gå, ifall jag får lefva. Och i det ögonblick aktierna säljas, skall genast anordningar

Bilaga 2 forts

vidtagas för att den försäkran å mitt lif å kr 25000, hvilken nu är öfverlemnad till Västra Torup Torf AB, återgår till mig eller mina rättsinnehafvare.

Anm. 2 Den från Västra Torup Torf AB afsöndrade till omkring 2 hektar uppgående arealen med därå uppförda byggnader är såld till mig, sedan inteckningar å kr 80000 beviljats statsverket i alla torfbolagets ägodelar, hvadan åtgärder bör vidtagas att från denna afsöndring få bort dessa gravamina så fort som möjligt och senast d. 19 Maj 1917, då lånet skall vara slut-amorteradt.

Anm. 3 Fastigheten Litt E N° 9 Dahl bör icke realiseras under kr 35000. Inom fem år kommer den att kosta 40-50 tusen kr.

Bilaga 3

Kommentarer: Den heldragna linjen visar Johannes totala inkomst. Den streckade linjen visar Johannes inkomst av anställningar, således både inkomst av sin tjänst vid läroverken, och inkomst av andra anställningar, såsom de anställningarna han hade som revisor.

Skillnaden mellan den heldragna linjen och den streckade linjen är således inkomst av egen rörelse. Denna innefattade inkomster av arbete som agent för försäkringsbolag, inkomster från fastigheter han ägde och även aktieutdelning.

Till synes är de senare inkomsterna mycket mer skiftande än inkomsterna från läroverken. 1906 har han en hög inkomsttopp. Detta beror på att han detta år sålde en fastighet, och att taxeringsnämnden ansåg att vinsten skulle betraktas som inkomst (se sid. 67).

1888 var Johannes lön från Malmö högre allmänna läroverk 2430:-. Den ordinarie lönen var 2000 kr, därtill tillkommer 500 kr i allmänt lönetillägg och 70 kr avdrages till pensionskassan. Johannes grundlön steg till 2500 kr år 1892. 1897 steg den med ytterligare 500 kr till 3000 kr. Året därpå får Johannes också hyresbidrag på 400 kr, vilket gör att hans totala inkomst från läroverket blir 3930 kr. 1903 stiger hans lön ytterligare 500 kr, så att grundlönen blir 3500 kr. Detta året har han förutom lönetillägg och hyresbidrag också ett dyrtidstillägg på 400 kr, vilket medför att hans lön är 4730 kr. 1907 är hans läroverkslön uppe i 5215 kr. 1913 tycks dock hans lön ha sjunkit till 3477,57 kr, för att han till slut skall få en pension på 3210 kr, enligt det kungliga brevet (se sid. 91).

Inkomsten från Tekniska skolan var som mest 500 kr. Beträffande inkomster som revisor och siffergranskare, se kap. Revisorsuppdrag sid. 73-75.

Inkomst
kkr

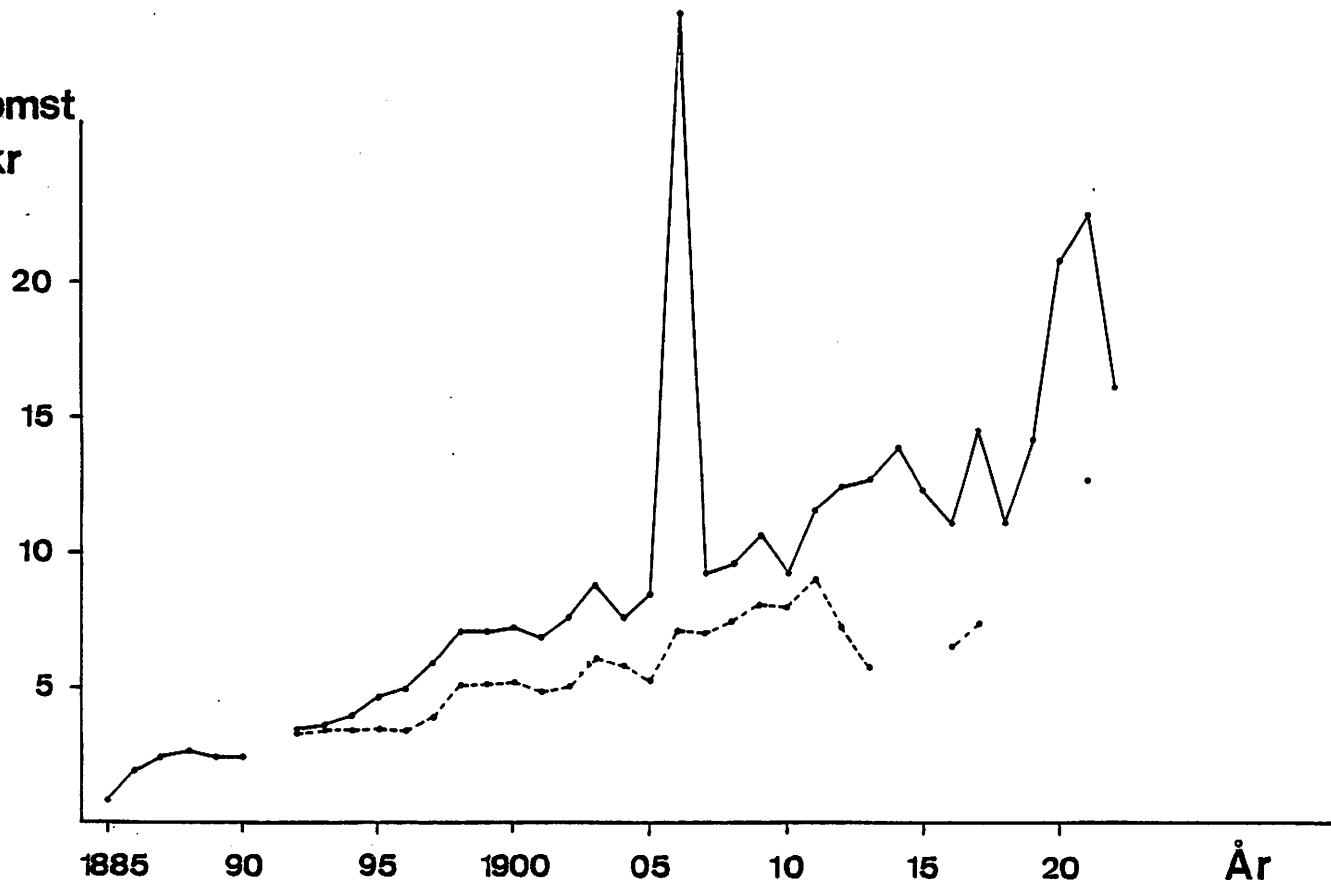

Diagram 1. Johannes Hellstens taxerade inkomst 1885-1922
Heldragen linje visar den totala taxerade inkomsten
Streckad linje visar taxerad inkomst av anställning

A. Tryckta källor

- Brodén, T & Hellsten, J: Lärobok i proportionslära och dess tillämpning på den plana geometrien. Stockholm 1887
- Carlquist, G: Lunds stifts herdaminne ser 2:2-9. Lund 1943-63
- Cederbom, L A & Friberg, C O: Skara stifts herdaminne 1850-1930 band 1-2. Stockholm 1928-32
- Förteckning öfver Lärare och Lärjungar vid Lunds Privata Elementarskola HT 1880-VT 1885. Lund 1880-85
- Gullberg, H & Ugglar, T: Svensk biografisk kalender; del I Malmöhus län. Lund 1919
- Isberg, H: Syner, Drömmar och Verklighet. Minnen från 1880- och 1890-talen. Lund 1955
- Kalender öfver svenska lantbruket. På uppdrag av Kungl. Lantbruksstyrelsen, utarbetad av G Elgenstierna. Årgång 1917, 1923. Stockholm 1917, 1923
- Katalog öfver Carolinska Katedralskolan i Lund HT 1880-VT 1885. Lund 1880-85
- Katalog öfver Malmö Högre Allmänna Läroverk HT 1885-VT 1914. Malmö 1885-1914
- Key-Aberg: Svenska Aktiebolag och Enskilda Banker 1900, 1905 1909, 1915, 1923. Stockholm 1900-23
- Lunds Kungl. Universitets Katalog HT 1873-VT 1884. Lund 1873-84
- Malmö Sjöfartsförening 1893-1918. Malmö 1918
- Malmö Stads Adresskalender 1886-1922. Malmö 1886-1922
- Malmö Teknologförbund. (Porträttalbum öfver från Tekniska elementarskolan i Malmö 1855-1908 utexaminerade elever), Göteborg 1910
- Nordisk Familjebok. Konversationslexikon och Realencyklopedi band 1-38. Ny, Reviderad och Rikt illustrerad (2) upplaga. Stockholm 1904-26
- Schartau, S (utg): Malmö Högre Allmänna Läroverk. En minneskrans till jubileet år 1929 Överräckt av forna lärjungar. Lund 1929
- Sjöström, C: Skånska Nationen 1833-1889. Biografiska och genealogiska anteckningar. Lund 1904
- Sjöström, C: Vestgöta Nation i Lund 1683-1910. Biografiska och genealogiska anteckningar jemte historik. Lund 1911
- Svensk Uppslagsbok. Andra Omarbetade och utvidgade upplagan. Band 1-32. Nytryck Malmö 1963-64

Sveriges Handelskalender 1900, 1905, 1910, 1915, 1920. Stockholm 1900-1920

Västgöta gille i Malmö 1890-1965. Malmö 1965

B. Otryckta källor

Landsarkivet i Göteborg: födelse-, vigsel- och dödböcker, husförhörslängder, flyttningsattester, bouppteckningar, Göteborgs sjömanshus påmönstringsrulla, Vänersborgs högre allmänna läroverks avgångsmatrikel

Landsarkivet i Lund: husförhörslängder, flyttningsattest, Malmö Stadsarkiv: födelse-, vigsel- och dödböcker, husförhörslängder, flyttningsattester, mantalslängder, kronouppbördsböcker, boskillnads-, intecknings-, konkurs- och lagfartsprotokoll m.m.

samt en hel del utdrag ur handlingar, fotografier, tidningsurklipp och mycket annat, som finns bevarade, dels hos författaren, dels hos Maja Hellsten.

Register

Registret täcker sidorna 5-105. Det är uppdelat i tre delar: ett *person-*, ett *orts-* och ett "*övrigrregister*" (sakregister). Det sistnämnda består av ord, värda att registrera, som inte hör hemma bland personer och platser.

Beträffande de två första registerna är alla förekommande orts- och personnamnen registrerade. Därför har jag satt ut +-tecken framför de sidor, som det är lönt att slå upp. Det sista registret består i princip bara av sådant som är värt att slå upp, följdaktligen behövs inga +-tecken sättas ut där.

Slutligen kan det vara värt att veta att jag inte har tagit med de allra mest förekommande orden. Jag tyckte nämligen det var onödigt att notera på vilka sidor som Johannes Hellsten står omnämnd.

Personregister

Achilles	51	Borelius, professor	40
Adam, kyrkoherde	44	" , J	36
Ahlström, F A disponent	86	Brittas Pär	23, 100
Alm, Thure P kandidat	94f	Brodén, Carl	54
Andersdotter, Britta Maja	23	" , Thorsten	+53f, 93
" , Christina	6, 10f, 22ff, 32, 34, 100	Börjesdotter, Annicka	9
" , Johanna	6, 9f	Börjesson, Gustav Oskar	38
" , "	+6, 10f, 22f, 100	Börring, Jöns	+42
" , Maria	58	Carlberg, Jenny	38
Andersson, A P	28	Carlsson, Anders	14, 19, 26
" , Anders gästgiv.	23, +27f, 100	" , Carl Johan	29
" , " kapt	29, 100	" , Herman	64
" , Andreas	27	Carter, Fred	93, 95
" , Efraim	11	Cederschiöld, Gustav	36, 40
" , Johannes	14, 16, 19, +21, 23, 28	Corvander, Carl	70
" , Jonas	9	Danielsdotter, Britta	9
" , Oscar	86	Duktig, Anders	10, 14, 16, 19, 21f, 23, 25, 28
" , Per	6	Dygd Per Nilsson	56
" , "	58	Edström, Simon	+29ff, 100
" , Sven	23, 27	Ekelund, Ebba	56, 59f
Andrae, Petrus	+34	" , Petter Magnus	58
Andreasdotter, Sara	6, 9f, +11ff, 27, 100	" , Sigrid	56, 59
Andreasson, Petter se P Andrae		" , Svante	57f
Arfvidsson, N J	60	" , Valdemar	56, 59
Arfvidsson, Gillis	74, 93, 95	Ekholm, Thorsten	61
Aschan, Gunnar	56, 59	Engeström, Max	73
" , Nils	+56, 57ff, 73ff, 81ff, 86f, 93, 95, 102	Enhörning, E A	87
Bendz, Reinhold	82	Eriksdotter, Britta	21
Berggren, Johan Fil Kand	38	" , Johanna	6, 9, 11, 16, 22f, 26f
" , P O	38	Eriksson, Anders	6, 9ff, 14, +16ff, 21, 27, 34, 100
" , Th.	68f	" , Johannes	14
Bergman, G Th	35	" , "	19
Bergqvist, Bengt J:n	49, 90	" , Jonas	6
Bertholz, C	71f	Flensburg, Pet. M	86
Blomstrand, lektor	44	" , Vilhelm	43, 45, 48
" , C W	37, 40	Flintberg, Joh.	70
Boman-Thomé, H	86	Frank, K Joh	86

Frost, Wilhelm	73	Jonsson, J H S	71
Gadd, Adolf	82	" , Oluf	6
Gallander, Carolina . .	54	" , Petter	10
Gardhi, A	69	Julius, W P	102
Geijer, K R	41	Jupiter	50
Grauers, Henn. 56, 59f, 81,	93	Jönsson, Ellen	82, 85
Gullander, O	87	" , J A	87f
Gustaf Adolf	91	" , N	63
Hagelin, Jeanna	59	Kihlbom, V A H	74
Hagström, N J	86	Knaust, G	87
Halm, soldat	19	Kramer, H	93, 95
Halm, Britta	25	Kreüger, K J	36
Hamilton, G K	36	Krumlinde, Berndt Petter	42
Hammberg, H E	87	Kullberg, K Jetten . .	39
Hammargren, kapten . .	31, 100	Källström, Olle	94f
Hansen, Herlov H L . .	73	Larsdotter, Karin . . .	6
Hansson, Anders	79	Larsson, A	28
Hector, O S	82, 84	" , Bryngel	14, 19
Hedqvist, Vilhelm . . .	59	" , Einar	64
Hegardt, G	74	" , J	25
Hellsten, Hans	+60, 97	" , J P	71
" , Märta	+59, 97	Laurell, Sigge	98
" , Sture	+59, 87f, 97	Liljestränd, E	87
" , Sven+59, 94, 97, 100		Lind, Carl	74
Henningsson, M	97	Lindahl, Alb. direktör .	93, 95
Heurlin, lektor	44	" , Edv. . . .	86
Hjort, D	74f	Lindgren, A B	73
Holmström, Selma . . .	59	" , Joh. . . .	93ff
Hommerberg, Chr. . . .	85	Lindnov, O	67, 87f
Hopp, A	76, 81	Lindqvist, Sven	58
" , Hilda Eleonora . .	56f, 59	Liviñ, Carl	68f
" , Jenny	59	Lundberg, Ernst	86
" , Mina	57f	" , J handlanden . . .	86
Hoppe, Bruno	57, 65f	Lundén, P	39
" , Fritz	65f, 71	Lundgren, E o Adj. . .	40
Hougenot, Ernst	76, 79, 81	" , Carl	82
Hultén, Gustav	38	" , Edgar	82
Hultgren, A direktör . .	52	" , Gustaf	70f
Håkansdotter, Katarina .	58	Lundqvist, Axel	87
Håkansson, C	66	" , Hugo	98
" , Håkan S	88	" , Sven	71f
Härje, Karl Albert red .	93, 95	Lundqwisten, A	14, 25, 27
Hörberg, Erik se Erik Olofsson		Lysander, professor . .	40
Innocentius VII	48	Magnusson, A B	44
Isberg, Hagbard	49	Malmqvist, L W	82
Jacobsdotter, Stina . .	58	Malmström, G F	86
Jakobsson, J A	61ff, 84, 87f, 93	Mueller, A ingenjör . .	102
" , O	73	Müller, C.L.	74f
Jepson, Janne	69	Månsson, Sven	9
Johan på Gästis	+27	Möller, docent	40
Johansdotter, Helga . .	6	" , Theodor	86
" , Johanna	34	Netzén, S A F	86
Johansson, A A rektor .	44	Nilsdotter, Ingar . . .	56
" , August	63	Nilsson, A	69f
Jonasson, Johannes . .	9	" , Nils	93, 95
Jonsdotter, Annika . .	10	" , N P adjunkt . . .	41f
		Nordenqvist, L P . . .	85

110 Register

Norrman, E	68f	Simonsson, Simon se S Edström	
Nylander, N	86	Sjöberg, G R	70, 82
Ohlin, Johan Axel	57, 59	Sjögren, J M	45f, 48
Ohlsson, N Henric J	59	Skarstedt, C W prof.	45, 48
" , Oscar	93, 95	Smedström, lektor	44
Olander, Göth Mar	42	Sommarin, professor	93, 95
Olbers, C	48	Sparre, Eric	35
Olofsdotter, Ingrid	9	Sprinchorn, Carl rektor	89f
" , Maria	6, 16	Streiffert, J M	75
Olofsson, Erik	6, 16, 100	Stult, knekt	21
Olsson, Alfred	73	Stulta, h h	21
" , " direktör	93	Swedberg, Ivar	93ff
" , Niclas	29	Swedmark, Thorsten	75
Peil, E A C	88	Sundin, C H	73
Persdotter, Annicka	6, 9, 16	Svensdotter, Helena	58
" , Britta	6	" , Maria	9
" , Ingeborg	6	Svensson, Anders	58
Persson, Andreas	34	" , " Petter	6
" , Johannes	9	" , Andreas	6, 11
" , Sven	58	" , "	9
Petersson, A	41, 45f	" , Gunnar	71
" , K	45	" , Johannes	6
Pettersson, Anders	78	Söderström, A A	48
" , Fina	82, 85	Tegnér, Esaias	38
Pålsson, A	82, 84	Törnqvist, lektor	45
" , Johan Peter	29	Waldenström, Martin	81
Quennerstedt, professor	40	Walén, O H Nils	74
Ralf, Thorsten	94f	Warholm, Clas prof.	45, 48
Reimer, Karl Abel	6	Wehtje, E	74
Rosén, A lektor	82, 84, 93ff	Westdahl, Carl	42f
" , domprost	44	Wiens, O H	74
Rosenius, M G prof	45, 48	Wihlborg, Anders	59
Ruth, C O fil dr	44, 47	Wijkander, A docent	40
Ryd, Johannes	58	Wilkens, L	86
Rämm, Karl	6	Wollmer, Lars	57
Salinder, grosshandl.	93, 95	Wästman, K G	91
Sandqvist, Arth.	87	Ylander,	11
Schmitz, Aug.	73, 81	Zachrisson, Daniel	58
Schoug, Ernst	52	Åvall, Johan	
Schweder, E grosshandl.	52	Åvall, Johan	67
Sederholm, Bertil	74	Öhman, J A	39
Silvén, Ture	97	Örn, G O	87
Simonsson, Olof Martin	29	Österling, Anders	68f

Ortsregister

Afrika	92	Balkåkra (M)	56
Alingsås	10, 39	Baltzarsgatan, Malmö	57
Amerika	6	Billesholms gruva	95
Amiralsgatan, Malmö	48, 57	Borås	23, +27ff, 33, 100
Amsterdam	31f, 100	Bosarp (M)	42
Askim	29	Brasilien	31
Astronomiska observatoriet	42	Braås (G)	74
Bahia	31f, 100	Bredared (N)	64
		Bredgatan, Lund	37

Bremen	31f, 100	Jacob Nilsgatan, Malmö	49
Bråttensby (P)	6f	Jällby (P)	6ff
" Stommen	6	Jönköping	58
Byarum (F)	58	Jönköpings län	58
Bygget, Bredareds sn	64, 102		
" , V Torup	79f, 83, 102	Kaninen, kvarter i Malmö	+60
Byggets mosse	61	Karlskrona	44
		Klements rote, Lund	42
Dahl, kvarter i Malmö+67ff, 102		Kristianstad	73
Domkyrkoförs. Göteborg	38	Kristianstads län	61
Drottninggatan, Malmö	48	Kristine förs. Göteborg	38
Drottninggränden, Lund	37	Kullings hd	8
		Kvidinge (L)	64
Edsmären, kronopark	7	Källstorp, Jällby	6
Eggvena (P)	7		
Engelbrektsgatan, Malmö	57	Lagstorp	23, 100
Engelska kanalen	31f, 100	Landa (P)	6
England	29, 100	Larstorp, Tarsled	23
		" Mellomg Remm. +23, 27	27
Fårekulla Storeg. Remmene 6, 33		Lilla Ekesås, Svennarum	58
Fåssberg (O)	38f, 42	" Fiskaregatan, Lund	42
Fölene (P)	7	" Månstorp, V Ingelstad	58
Föreningsgatan, Malmö	48, 67	Limhamn	74
Förslöv (M)	54	Lingilt, Bredared+64ff, 71, 100	
		Lissabon	31f, 100
Gamla Karleby	31f, 100	Liverpool	31f, 100
Gamleby	31f, 100	Lund	+36-49, 61, 83, 95
Gladan, kvarter i Malmö	+67	Lunds stift	54
Glömminge (H)	29		
Gustaf (M)	42	Malen, Byarum	58
Gustav Vasa förs. Sth.	93, 95	Marstrand	29
Gåsene hd	8	Morlanda (O)	29
Göteborg	27, 29, 38, 44, 95, 97, 100	Mölnadal	38f, 42
Hallands län	64	Norrköping	56, 60
Hallebo, Tarsled	28	Nossan	7, 10, 100
Halmstad	64		
Helsingör	31f, 100	Olga kv. i Malmö	+70f, 80, 83
Herrljunga (P) +7, 29, 33f, 38		Onsala (N)	38
" Arvidsg. 14, 16, 19, 21, 23, 26, 34		Oskarshamn	81, 93
" Västerg.	19		
Holmen, Tarsled	19	Plantagelyckan, Malmö	+67ff
" kvarn, Tarsled	34	Portugal	31
Horsby, Tarsled	9, 14		
" Backg. 9f, +11ff, +16ff, 23, 26, 34		Regementsgatan, Malmö	57
" Bengtsg.	6, 14, 19	Remmene (P)	+6ff, 33f, 37
" Kvädareg.	6, 14, 19	" Bajagården	28
" Kronog.	25	Repslagaregatan, Malmö	49
" Västerg. 16, 19, 21, 23		Rio de Janeiro	31f, 100
" Österg. 9f, 12, 17, 26		Rundelsgatan, Malmö	88
Horsås	14	Rörsjöegatan, Malmö 70f, 80, 83	
Hunneberg	38	Röstänga (M)	92
Hunnerup	94f		
Hägnen, Bråttensby	100	San Francisco	31f, 100
		S:t Ibb (M)	71
Igelösa (M)	42	S:t Pauli förs. Malmö	56f, 59
Ipswich	30ff, 100	S:t " kyrkog Malmö	57, 70
		S:t Peters kyrkog Lund	37, 42
		S:t Petri förs. Malmö	57
		Skabersjö (M)	59

112 Register

Skara	54	Triangeln, Malmö	57, 80
Skara stift	7	Trollhättan	39
Skytts hd	58	Tunhem	38
Smedeboda mosse	61	Tygelsjö (M)	82
Spanska sjön	31f, 100		
Stockholm 31f, 38, 53, 80, 87f, 100		Uppsala	34, 43f
Strömsnäs bruk	73	Urshult (G)	38
Strömstad	28	USA	31
Sundsvall	87	Veberöd (M)	71
Svennarum (F)	58	Venavalla Österg. Remmene 6, 9	
Sydamerika	92, 100	West Hartlepool 31f, 100	
Säve (O)	29	Vesene (P)	6
Södervärn, Malmö	69	Visby	61
Södra Förstaden, Malmö	67	Vänersborg	+34f, 100
" Förstadsg, Malmö 57, 67, 80		Västergötland	7, 37, 97
" Promenaden, Malmö 87		Västervik	31, 100
		Västfrisiska barna	31
Tarsled (P) +6ff, 14, 16, 19, 23, 27, 34, 38, 42, 92f		Västra Ingelstad (M)	56, 58
" Stommen	9	" Strö (M)	42
Tegneby (O)	29	" Torup (L) +61ff, 79f, 83, 92, 94, 97, 100	
Texel	31, 100	Ystad	56, 69, 73
Tofteryd (F)	58	Ystadvägen, Malmö	67
Tokarups mosse	61		
Tokatorp, Vesene	6	As(h)eda (G)	74
Tranan, kvarter i Malmö	59		
Trelleborg	69	Älvsborgs län	8
Trelleborgsvägen, Malmö	67		

Sakregister

adjunkt	92	Brand & Livförsäk AB Skåne	94
adjunktstjänst	41f, 44	bränttorv	92
AB Automaten i Malmö	74	bränttorvsfabrik	62f
AB Diorit	64, 84	Byggets Sägverk AB	65f, 97
AB Hagerman & Malmgren	82	diorit	65
AB Hippodromen	95	drätelsekammaren, Malmö	81
AB Köpingemyr	102		
AB Malmö Snickerifabrik	74	Enna Hems AB Bygget	64, 84
AB Svensk-engelska gummi-fabriken i Malmö	75	Ekelund, släkten	58
AB Veberöds tegelfabrik 72, 84		Elektr AB AEG Ing. byrå	81
Alnarps trädgårdar	98		
arrendator	23	fastighetsaffärer	67-71
arrende	22	filosofie kandidat examen	40
auktion	22	Filosofiska fakulteten i Ld	36
avgångsbetyg	34f	flyttningssattest	27
avgångsmatrikel	34	folkskoleseminariet	44
		födelsenotis	10, 59f
Bank AB Södra Sverige	82	föreningsliv	51f
barken Hedvig	31	förmyndare	11, 16, +21
bilagor	100-105	förordnande	41f, 47f
begravning	93ff		
Borås Tekniska skola	33f	Gleerupska stipendiet	41
boskillnad	76	gästgivare	27f
Bouppteckning 11-14, 16-19, 23-26, 76-80, 97-98		Götiska förbundet	38f
Brandförsäk AB Norrland 86f, 94		Götiska förbundets skola	38f

Hedvig, barken	31	Rederi AB Gottfrid	51, 84
Hellsten, namnet	33	resor till sjöss	31
" , släkten	6	revisorsuppdrag	73ff
hemmansägare	9f	Ryska Gummifabriken AB	59, 75
husförhörslängd 23, 34, 42, 56			
huvudagent	86	Sieloffska restaurant automat-	
hypoteksförening	15	apparaterna	74
Högre allmänna läroverket i		Sjöförsäkrings AB Ocean	88, 95
Malmö	44f, 47-52, 94	Skandia, brand förs AB	86
Högre allmänna läroverket i		skattehemman	9f
Vänersborg	34	skonerten Urdur	29
inkomstdiagram	105	Skånes enskilda bank	82
		" Intecknings AB	82
Klippans fruktodlarefören.	98	slaganfall	92
konkurs	76-85	Sparbanken Bikupan	94
" ansökan	76	stipendium	41
" berättelse	62, 82	Strömsnäs bruk AB	73, 84, 94
" målprotokoll	81f	student	36
" utredning	83ff	styrelseledamot	71
Konsortiet Diorit	64	Sydsvenska Dagbladet	92-95
konsortium	64	" Kraft AB	85
konungabrev	91	" Kredit AB	84
kronoskattegård	10	taxeringsnämnd	67
kronoskattehemman	9	tegelbruk	71
Kullings häradsrätt	11, 16	Tekniska läroverket i Malmö	49
Kungl. Statskontoret	62, 81	" skolan i Borås	33f
" Överstyrelsen för		tjänstgöringsbetyg 39, 43, 48f	
Rikets allmänna läroverk	89f	Tomt AB Leonard	74
lagfart	68-71	topografi	7f
likvidation	62	torvströfabrik	62f
lärarebeskrivning	49ff	undervisningsprov	44f
lärobok	53ff	uppfostringshjälp	22, 26
		Urdur, skonert	29
Malmö Högre allmänna läroverk	44f, 47-52, 94	Vegamössa	29
" Latinskola	48, 51	vigselnotis	9, 57
" Läderfabriks AB	73, 84, 95, 97	Vänersborgs högre allmänna	
" Pauliskolan	49	läroverk	34f
" Sjöfartsfören	57, 93, 95	världskarta	32
" Tekniska läroverk	49	Västgöta Dals regemente	6
mjölk kastning	11	" gille i Malmö	62, 93, 95
Norden, olycksfallsförs AB	86	Västgötakarta	7
Norrlands agenturen JH&Co	88	Västra Skånes Andelstorfströ-	
" " Peil &	88	förening	62f, 95
Lindnov	87	Västra Torups Torf AB	61-63, 84, 102
Norrlands Brandförs AB	87		
" försäkringsagentur	87	Återförsäk AB Hermes	84
Aschan & Hellsten,	87	Öppet brev från kungen	91
Patent AB Celtic i Malmö	71, 84		
Pensionerningen	89ff		
proportionslära, lärobok	53ff		
provår	40f		
påmonstringsrulla	29		

Johannes Hellsten
f 1847-09-17
d 1922-07-21

Sture Nils Johannes
f 1895-07-05
d 1939-06-08

Sven Erik Johannes
f 1896-09-27
d 1974-10-22
g 1926-03-22 m
Maja Elsa Violet Jakobsson
f 1904-04-08

Ingrid
f 1929-09-25
g 1958- m
Robert Doughty
f 19 -07-04

Jan
f 1931-09-02
g 1956- m
Ingrid Gustavsson
f 1931-12-05

Gerd
f 1933-01-02
g 1955- m
Sten Zeilon
f 1929-06-05

Steven
f 1959-11-23
Ingela
f 1962-02-21
Sonya
f 1965-09-01

Per
f 1957-04-18
Jonas
f 1960-06-28
Fredrik
f 1963-06-29

Jasper
f 1960-08-22
d 1967-08-20
Paula
f 1962-08-01
Emeli
f 1966-12-22
Jutta
f 1968-08-04
Wanja
f 1973-05-27

Paula Cecilia Katarina Ekelund
 f 1871-04-19
 d 1959-06-

Märta Katarina Eleonora Paula
 f 1898-03-31
 d 1976-
 g 1920- ■
 Iure Silvéen
 f 1893-
 d 1942-

Gunnel
 f 1921-03-14
 g 1943-06-23 ■
 Carl Knutsson
 f 1914-04-02

Arne
 f 1925-05-27

Svante
 f 1931-01-28

Folke
 f 1932-09-20
 g 1958- ■
 Birgitta Järvstad
 f

Magnus
 f 1944-09-09
 Johannes
 f 1947-03-05
 Sigyn
 f 1948-08-31
 Josefin
 f 1955-06-02

Kristin
 f 1964-03-30
 Gösta
 f 1968-01-
 Dag
 f 1975-

Johannes Hellsten

Gunnar Waldemar Johannes (Hans)

f 1901-06-13

g 1932- m

Barbro Emelie Maria Torssander

f 1911-04-11

d 1977-09-02

Sigrid
f 1933-02-01

Torborg
f 1934-06-02
g 1957-08-10 m
Christian Doepler
f 1924-01-02

Sverker
f 1936-02-06
g 1961-08-05 m
Lotti Wallin
f 1939-08-06

Gertrud
f 1937-06-15
g 1960-05-28 m
Stig Cronberg
f 1935-01-20

Stephan
f 1958-07-29
Christina
f 1959-10-25
Andreas
f 1963-09-13
Margarete
f 1965-10-09

Mats
f 1962-11-04
Henrik
f 1965-09-28
Karin
f 1969-03-10
Johan
f 1975-12-25

Nils
f 1961-03-13
Hans
f 1962-11-23
Olof
f 1964-03-07
Per
f 1965-03-24
Truls
f 1967-02-22
Barbro
f 1971-05-15
Cecilia
f 1971-05-15

och hans hustru

Paula Cecilia Katarina Ekelund

Bodil

f 1938-12-15

g

m

Kenneth Nilsson

f 1937-11-06

Gudrun

f 1941-09-22

g 1964-06-27 m

Roland Svensson

f 1933-05-24

Karin

f 1944-06-06

g 1968-02-09 m

Arne (Simon) Roos

f 1941-03-04

Harald

f 1951-04-09

Fosterbarn:

Zoran

f 1967-01-13

Lisa

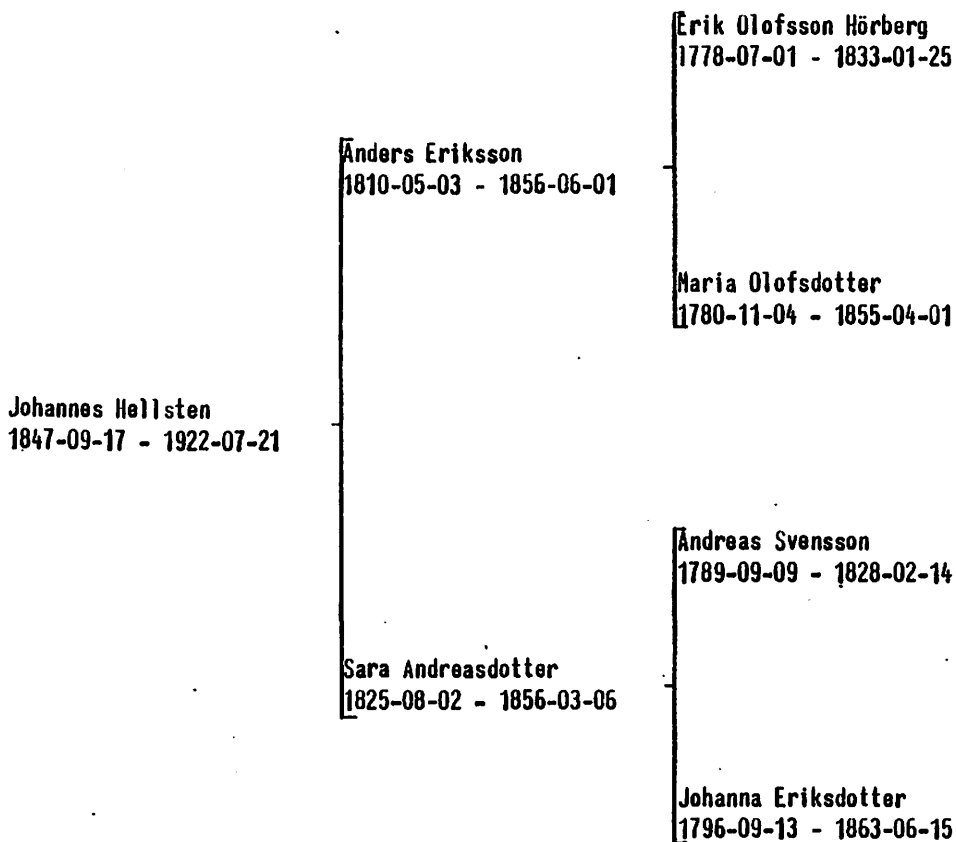
f 1969-05-28

Maria

f 1968-07-23

Emilie

f 1976-01-10

Olof Jonasson
1745-04-18 - 1802-05-10

Brita Pärnsdotter
1747-12-04 - 1793-03-21

Olof Månsson
ca 1752 - 1782-03-22

Kirstin Benctsdotter
ca 1756 - 1782-07-11

Sven Andersson
1756-10-25 - 1794-01-03

Ingeborg Johansdotter
1753-11-04 - 1845-10-22

Erik Larsson
ca 1741 - 1818-01-03

Sara Månsdotter
ca 1751 - 1798-10-09

Jonas Eriksson
ca 1711 - 1783-07-20

Karin Larsdotter
- 1763-05-19

Per Andersson
ca 1713 - 1794-02-15

Ingeborg Persdotter
1729-02-26 - 1815-07-24

Råns Olofsson
ca 1709 - 1775- -15

Maria Persdotter
ca 1717 - 1785-01-06

Benct Benctsson
ca 1717 - 1772-09-30

Caisa Ahrenberg
ca 1715 - 1785-09-26

Anders Andersson
ca 1706 - 1777-04-16

Britta Svensdotter
ca 1722 - 1799-10-11

Johan Gissleson
ca 1730 - 1787-02-26

Elin Persdotter
ca 1733 - 1804-05-26

Lars Bengtsson
ca 1705 - 1777-11-18

Maria Olofsdotter
ca 1705 - 1763-12-06

Anders Andersson
Elin
Per Håkonsson
Börta Andersdotter

Per Andersson
Anna Andersdotter
Benct Svensson
Kirstin Bryngelsdotter
Isak Ahrenberg
Maria Hansdotter Smitt

Anders Gissleson
Kirstin Andersdotter
Sven Olsson
Gundla Andersdotter
Gissle Johansson
Ingeborg Benctsdotter
Per Ersson
Margareta Helgesdotter
Bengt Larsson
Elin Larsson
Olof
Elin

Paula Ekelund
1871-04-19 - 1959-06-

Svante Ekelund
1832-08-05 - 1883-11-30

Petter Magnus Ekelund
1801-09-14 - 1852-05-12

Katarina Håkansdotter
1801-12-28 - 1886

Carl Johan Hopp
1803-07-25 - 1885-03-11

Mina Hopp
1840-03-08 - 1883-07-23

Jeanna Hagelin
1817-05-25 - 1901-12-19

Sven Persson
1746-01-20 - 1809-08-26

Christina Jakobsdotter
1769-03-06 - 1849-07-11

Håkan Jönsson
ca 1776 - 1829-12-25

Lena Israelsdotter
1771-11-07 - ca 1832

Carl Peter Hopp
1770-08-16 - 1827-07-29

Catharina Andersdotter
1780-11-12 - 1825-04-05

Nils Hagelin
1784-05-06 - 1864-09-23

Anna Margareta Dahl
1786-09-26 - 1838-02-28

Per Andersson
1716-02-26 -
Helena Svensdotter
ca 1718 -
Jakob Jakobsson
1740-06-25 - 1806-10-16
Britta Svensdotter
ca 1749 -

Isräel Andersson
ca 1733 - 1813-03-11
Lena Jonasdotter
1739-10-14 - 1817-05-17
Daniel Philipp Pompe

Christina Engstedt
ca 1725 - 1771-08-16
Anders Pettersson
1748-03-16 - 1812-12-02
Britta Charlotta Johansdotter
1755-11-23 - 1802-11-01

Anders Hagelin
ca 1739 - ca 1800
Johanna Ingeldahl
dp 1757-09-25 -
Peter Dahl
1758-01-09 - 1830-08-14
Svenborg Ingeldahl
dp 1760-01-23 -

Anders Svensson
Maria Andersdotter
Sven Larsson
Annika Andersdotter
Jacob Gabrielsson
Maria Svensdotter
Sven. Andersson
Maria Nilsdotter

Jonas Håkansson
Catharina Johansdotter

Pehr Abelson
Gunnil Nilsdotter
Johan Olof Sederdahl
Catarina Elmella

Magnus Ingeldahl
Anna Carlberg

Magnus Ingeldahl
Bengta Havgård